

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΜΕ ΘΕΜΑ: ΆΣΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ
ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΥΠΟ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΡΙΣΗΣ.**

ΣΑΣΣΑΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΤΣΕΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

2017

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΜΕ ΘΕΜΑ: ΆΣΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ
ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ
ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΥΠΟ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΡΙΣΗΣ.**

ΣΑΣΣΑΡΗ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΤΣΕΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

2017

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρώ υποχρέωση μου να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή για την πολύτιμη καθοδήγησή του κ. Τσέκο Θεόδωρο. Επιπλέον, θέλω να ευχαριστήσω θερμά τα στελέχη και το προσωπικό του Δήμου Μεσσήνης, για τη βοήθεια που μου πρόσφεραν στη συγκέντρωση των στοιχείων. Επιπρόσθετα, οφείλω να αφιερώσω την πτυχιακή μου εργασία στους γονείς μου που δυστυχώς δεν είναι μαζί μου, στους φίλους μου και τους δικούς μου ανθρώπους που μου συμπαραστάθηκαν όλα τα χρόνια της φοίτησής μου στο Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο «Άσκηση δημόσιας πολιτικής σε τοπικό επίπεδο: η περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τον Δήμο Μεσσήνης υπό συνθήκες κρίσης». Είχε ως σκοπό να μελετηθεί ο βαθμός επίδρασης της οικονομικής κρίσης στην χώρα μας, και συγκεκριμένα ως προς τις αλλαγές που αυτή έχει επιφέρει στην άσκηση δημόσιας πολιτικής. Έτσι επικεντρώνεται στη μελέτη περίπτωσης, τον Δήμο Μεσσήνης. Ο σκοπός αυτός επετεύχθηκε μέσω δύο επιμέρους τμημάτων. Το θεωρητικό πλαίσιο, μέσω δευτερογενούς έρευνας με την άντληση πληροφοριών από βιβλία, επιστημονικές έρευνες, επιστημονικά δημοσιευμένα άρθρα και άλλες πηγές. Το οποίο μας έδωσε μια εικόνα σχετικά με το πώς ξεκίνησε, για ποιους λόγους, και πότε κορυφώθηκε στη χώρα μας η οικονομική κρίση. Κατόπιν με το εμπειρικό πλαίσιο, το οποίο μας έδωσε μια πιο σαφή εικόνα για την λειτουργία και την οικονομική κατάσταση του δήμου Μεσσήνης, από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας το 2009 έως τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί. Αυτό πραγματοποιήθηκε με τη λήψη συνεντεύξεων από το προσωπικό του δήμου, με σύνταξη ερωτηματολογίων όπου μοιράστηκαν σε πολίτες του δήμου καθώς και από την διερεύνηση νομοθεσίας και διοικητικών εγγράφων. Έτσι, μέσω της αναζήτησης, της έρευνας, της επεξεργασίας, της μελέτης και τελικά της ανάλυσης των στοιχείων όσον αφορά τα οικονομικά και λειτουργικά ζητήματα του Δήμου Μεσσήνης καθώς και των αποτελεσμάτων που παράχθηκαν από τα ερωτηματολόγια, τις συνεντεύξεις και τα διοικητικά έγγραφα, αντλήθηκαν κάποια συμπεράσματα. Κυρίως ως προς τις οικονομικές μεταβολές του δήμου για τα οικονομικά έτη 2009 έως 2015 μέσω των ετήσιων απολογισμών και ισολογισμών, άλλα και ως προς τις λειτουργικές μεταβολές μέσω των ερωτηματολογίων και των συνεντεύξεων, εν κατακλείδι, όσον αφορά την συνολική του εικόνα του δήμου από πλευράς παροχής υπηρεσιών, εξυπηρέτησης και λειτουργίας συγκριτικά με το 2009.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Δήμος Μεσσήνης, οικονομική κρίση, παροχή υπηρεσιών, δημόσια πολιτική, οικονομικές μεταβολές.

ABSTRACT

This dissertation with title “Public policy implementation at the local level: the case of services provided by the Municipality of Messina under crisis conditions” aims at studying the impact of the economic crisis on local public policies. Therefore it focuses on the case study of the Municipality of Messina. The dissertation contains two separate sections. The theoretical framework, based on secondary research by drawing information from books, scientific research, scholarly published articles and other relevant sources. This information and data gave us an insight into how financial crisis started, for what reasons and when it peaked in the country. Then, the empirical framework, attempts to offer a clearer picture of the operational impact of the economic crisis at the local level from 2009 up to now. This was done (a) by interviewing the municipal staff, (b) through a questionnaire distributed to citizens of the municipality and (c) by analyzing administrative documents. Finally, based on research, data processing, study and ultimately the qualitative analysis of the data on the financial and operational issues of the Municipality of Messina, as well as the results of the questionnaires, interviews and administrative documents, some conclusions were drawn, concerning mainly the financial changes of the municipality for the years 2009 to 2015 through the annual reports and balance sheets, as well as the functional changes, assessed through the questionnaires and the interviews regarding the overall image of the municipality in terms of the service provision and operational quality.

Keywords: Municipality of Messina, economic crisis, local services, public policy, economic changes.

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ABSTRACT	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	8
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	11
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	14
1.1 Ο ορισμός της δημόσιας πολιτικής.....	14
1.2 Το περιεχόμενο και ο τρόπος άσκησης δημόσιας πολιτικής.....	14
1.3 Οι διαστάσεις της Δημόσιας Πολιτικής	14
1.4 Άσκηση δημόσιας πολιτικής στην Ελλάδα και τα βασικά μορφολογικά χαρακτηριστικά της	15
1.5 Προβλήματα άσκησης δημόσιας πολιτικής στην Ελλάδα	15
1.6 Ο ορισμός της οικονομικής κρίσης	16
1.7 Χαρακτηριστικά της οικονομικής κρίσης.....	16
1.8 Τα αίτια της οικονομικής κρίσης.....	16
1.9 Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης.....	17
1.10 Οι διάλογοι μετάδοσης της κρίσης.....	17
1.11 Οι φάσεις της οικονομικής κρίσης	18
1.12 Η έννοια του πληθωρισμού	19
1.13 Τα αίτια του πληθωρισμού.....	19
1.14 Ορισμός του ΑΕΠ.....	20
1.15 Ορισμός της ανεργίας	20
1.16 Τα είδη ανεργίας.....	20
1.17 Οι επιπτώσεις της ανεργίας	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	23
2. 1 Η πορεία της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης.....	23
2.1.1 Οι αιτίες δημιουργίας την κρίση στις ΗΠΑ το 2008.....	24
2.1.2 Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης.....	24
2.2 Η Ευρωπαϊκή κρίση.....	26
2.2.1 Οι αιτίες πρόκλησης της ευρωπαϊκής κρίσης.....	27
2.2.2 Οι συνέπειες της ευρωπαϊκής κρίσης	27

2.3 Η ελληνική κρίση και η κατάσταση της Ελλάδας από την αφετηρία της κρίσης έως σήμερα.....	33
2.3.1 Αιτίες ξεσπάσματος της κρίσης στην Ελλάδα.....	33
2.3.2 Οι συνέπειες της ελληνικής κρίσης	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	40
3.1 Η ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η συνταγματική της κατοχύρωση	40
3.2 Η έκταση του περιεχομένου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	43
3.2.1 Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί.....	43
3.2.3 Οι αρμοδιότητες των οργάνων πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.	45
3.3 Οι δευτεροβάθμιοι οργανισμοί.....	51
3.3.1 Τα όργανα του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	52
3.3.2 Οι αρμοδιότητες των οργάνων δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	52
3.4 Οι πόροι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	56
3.4.1 Οι πόροι του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	56
3.4.2 Οι πόροι του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ.....	58
4.1 Η ιστορία του Δήμου Μεσσήνης.....	58
4.2 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Μεσσήνης	58
4.3 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του Δήμου	59
4.4 Η διοικητική διαίρεση του δήμου.....	63
4.5 Οι υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος	66
4.6 Οικονομικά στοιχεία του δήμου για τα έτη 2009 – 2015	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	77
5.1 Παράθεση των συνεντεύξεων από το προσωπικό του δήμου	77
5.2. Παράθεση του ερωτηματολογίου	83
5.2.2 Γραφική απεικόνιση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ 2017 ΚΑΙ 2018 ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	98
6.1. Προβλέψεις για τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και άλλων προηγμένων οικονομιών	98
6.2. Προβλέψεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.	100
6.3. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του ΑΕΠ στην ελληνική οικονομία	103
6.3.1. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης της ανεργίας στην ελληνική οικονομία.....	103
6.3.2. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του πληθωρισμού στην ελληνική οικονομία.....	104

6.3.3. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του ακαθάριστου δημοσίου χρέους στην ελληνική οικονομία.....	104
6.3.4 Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του ισοζυγίου γενικής κυβέρνησης στην ελληνική οικονομία.....	105
6.3.5. Προβλέψεις για την επενδυτική πορεία της ελληνικής οικονομίας.....	105
ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	107
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	113
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	114
Ελληνική.....	114
Ξενόγλωσση	117
Διαδικτυακή.....	118

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1, Η εξέλιξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης,	σελ 24
Πίνακας 2.2, Πραγματικό ΑΕΠ ετήσια μεταβολή %.....	σελ 26
Πίνακας 2.3 Πληθωρισμός ετήσια ποσοστιαία μεταβολή %.....	σελ 27
Πίνακας 2.4 Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ.....	σελ 29
Πίνακας 2.5 Έλλειμμα/πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ	σελ 30
Πίνακας 2.6 Ακαθάριστο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ	σελ 31
Πίνακας 2.7 Πραγματικό ΑΕΠ ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	σελ 32
Πίνακας 2.8 Ποσοστιαία μεταβολή πληθωρισμού	σελ 32
Πίνακας 2.9 Ρυθμός εξέλιξης ανεργίας εκφρασμένη σε ποσοστό	σελ 33
Πίνακας 2.10 Ετήσια μεταβολή ΑΕΠ για την Ελλάδα (εκφρασμένη σε δις €) .	σελ 36
Πίνακας 2.11 Ρυθμός εξέλιξης πληθωρισμού για την Ελλάδα (εκφρασμένη σε ποσοστό %)	σελ 37
Πίνακας 2.12 Εξέλιξη του ποσοστού των ανέργων για το σύνολο του πληθυσμού, για άρρηνες - θήλεις και για άτομα ηλικίας 15 - 29 ετών	σελ 37
Πίνακας 2.13 Άνεργοι κατά ομάδες ηλικιών, φύλο και επίπεδο εκπαίδευσης. ...	σελ 39
Πίνακας 4.1 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Μεσσήνης.....	σελ 60
Πίνακας 4.2 Νομός Μεσσηνίας Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας.....	σελ 60
Πίνακας 4.3 Διάρθρωση δήμου Μεσσήνης	σελ 61
Πίνακας 4.4 Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού	σελ 61
Πίνακας 4.5 Μορφωτικό επίπεδο (άτομα γεννηθέντα πριν το 2004).....	σελ 62
Πίνακας 4.6 Απασχόληση	σελ 63

Πίνακας 4.7 Οικογενειακή κατάσταση δημοτών	σελ 63
Πίνακας 4.8 Αναλογία ανδρών – γυναικών.....	σελ 64
Πίνακας 4.9 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2009	σελ 68
Πίνακας 4.10 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2009	σελ 69
Πίνακας 4.11 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2010	σελ 69
Πίνακας 4.12 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2010.....	σελ 69
Πίνακας 4.13 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2011	σελ 70
Πίνακας 4.14 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2011.....	σελ 70
Πίνακας 4.15 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2012	σελ 71
Πίνακας 4.16 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2012	σελ 71
Πίνακας 4.17 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2013.....	σελ 71
Πίνακας 4.18 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2013.....	σελ 72
Πίνακας 4.19 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2014	σελ 72
Πίνακας 4.20 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2014.....	σελ 72
Πίνακας 4.21 Ανάλυση εσόδων χρήσεως για το έτος 2015	σελ 73
Πίνακας 4.22 Ανάλυση εξόδων χρήσεως για το έτος 2015	σελ 74
Πίνακας 6.1 Πραγματικό ΑΕΠ τριμηνιαία μεταβολή %.....	σελ 99
Πίνακας 6.2 Πληθωρισμός ετήσια ποσοστιαία μεταβολή %	σελ 100
Πίνακας 6.3 Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ανεργίας %	σελ 101
Πίνακας 6.4 Πραγματικό ΑΕΠ ετήσια ποσοστιαία μεταβολή %.....	σελ 101
Πίνακας 6.5 Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή πληθωρισμού %	σελ 102
Πίνακας 6.6 Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ποσοστού ανεργίας %.....	σελ 103

Πίνακας 6.7 Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ για την ελληνική οικονομία (%)σελ 104
Πίνακας 6.8 Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή ποσοστού ανεργίας για την ελληνική οικονομία (%).....σελ 104
Πίνακας 6.9 Ετήσια μεταβολή πληθωρισμού για την ελληνική οικονομία (%).....σελ 105
Πίνακας 6.10 Ετήσια μεταβολή ακαθάριστου δημοσίου χρέους εκφρασμένο σε ποσοστό ΑΕΠ %σελ 105
Πίνακας 6.11 Ετήσια μεταβολή ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης εκφρασμένη σε ποσοστό ΑΕΠ %.....σελ 106
Πίνακας 6.12 Ετήσια μεταβολή επενδύσεων για την ελληνική οικονομία (%).....σελ 106

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 4.1 Ηλικιακή Κατανομή Δ. Μεσσήνης.	σελ 62
Διάγραμμα 4.2 Επίπεδο Εκπαίδευσης	σελ 63
Διάγραμμα 4.3 Αναλογία Φύλων.....	σελ 64
Διάγραμμα 4.4 Σύνολο Εσόδων ανά έτος	σελ 74
Διάγραμμα 4.5 Ποσοστά Μεταβολής Εσόδων.....	σελ 75
Διάγραμμα 4.6 Σύνολο Εξόδων ανά έτος.....	σελ 76
Διάγραμμα 4.7 Ποσοστά Μεταβολής Εξόδων.....	σελ 76
Διάγραμμα 5.1 Αναλογία φύλων.....	σελ 86
Διάγραμμα 5.2 Αναλογία ηλικιών.....	σελ 87
Διάγραμμα 5.3 Αναλογία μορφωτικού επιπέδου.....	σελ 87
Διάγραμμα 5.4 Είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης;.....	σελ 88
Διάγραμμα 5.5 Υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009;.....	σελ 88
Διάγραμμα 5.6 Εκπληρώνονται οι απαιτήσεις σας;.....	σελ 89
Διάγραμμα 5.7 Έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης;.....	σελ 89
Διάγραμμα 5.8 Είστε ικανοποιημένος ως πολίτης;.....	σελ 90
Διάγραμμα 5.9 Υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;.....	σελ 90
Διάγραμμα 5.10 Είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης;.....	σελ 91
Διάγραμμα 5.11 Υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009;.....	σελ 91
Διάγραμμα 5.12 Εκπληρώνονται οι απαιτήσεις σας;.....	σελ 92
Διάγραμμα 5.13 Έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης;.....	σελ 93
Διάγραμμα 5.14 Είστε ικανοποιημένος ως πολίτης;... ..	σελ 93
Διάγραμμα 5.15 Υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;... ..	σελ 94
Διάγραμμα 5.16 Είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης;.....	σελ 95
Διάγραμμα 5.17 Υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009;.....	σελ 95
Διάγραμμα 5.18 Εκπληρώνονται οι απαιτήσεις σας;.....	σελ 96
Διάγραμμα 5.19 Έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης;.....	σελ 97
Διάγραμμα 5.20 Είστε ικανοποιημένος ως πολίτης;.....	σελ 97
Διάγραμμα 5.21 Υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;... ..	σελ 98

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Β.Δ.: Βασιλικό Διάταγμα

ΔΝΤ: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Ε.Ε: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΛΣΤΑΤ: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Ε.Σ.Υ.Ε.: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος

ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

ΙΟΒΕ: Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

ΠΔ: Προεδρικό Διάταγμα

ΤΑ: Τοπική Αυτοδιοίκηση

IMF: International Monetary Fund

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με θέμα: «Άσκηση δημόσιας πολιτικής σε τοπικό επίπεδο: η περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τον Δήμο Μεσσήνης υπό συνθήκες κρίσης», πραγματεύεται την επίδραση της οικονομικής κρίσης γενικότερα σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται στις αλλαγές που έχει επιφέρει στην άσκηση δημόσιας πολιτικής στη χώρα μας. Με μελέτη περίπτωσης το Δήμο Μεσσήνης. Πιο συγκεκριμένα η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελείται από δυο μέρη. Το πρώτο μέρος στηρίχθηκε σε δευτερογενή έρευνα με άντληση πληροφοριών από βιβλία, επιστημονικά άρθρα, νομοθεσία κλπ και το δεύτερο μέρος βασίστηκε σε πρωτογενή έρευνα με την κατάρτιση ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν από κατοίκους του Δήμου και με την πραγματοποίηση συνεντεύξεων από υπαλλήλους του Δήμου Μεσσήνης. Η δομή της παρούσας εργασίας χωρίζεται σε έξι κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται προσδιορισμός και αποσαφήνιση των βασικών εννοιών οι οποίες αναλύονται καθ' όλη την εργασία. Έπειτα στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η πορεία της οικονομικής κρίσης και το πώς διαμορφώθηκε σε διεθνές, σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο. Ύστερα στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας από την αφετηρία του έως σήμερα. Κατόπιν στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της μελέτης περίπτωσης δηλαδή του Δήμου Μεσσήνης τόσο ως προς τα ιστορικά, γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του όσο και ως προς την διοικητική διάρθρωση και το οργανόγραμμα υπηρεσιών αλλά και ως προς τα οικονομικά του στοιχεία. Στη συνέχεια στο πέμπτο κεφάλαιο παραθέτονται οι συνεντεύξεις από το προσωπικό του δήμου και τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων. Κατόπιν στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται πίνακες με προβλέψεις των σημαντικότερων οικονομικών δεικτών για τα οικονομικά έτη 2017 και 2018 σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εγχώριο περιβάλλον. Τέλος αναφέρονται τα συμπεράσματα που αντλήθηκαν και προτάσεις εξυγίανσης των προβλημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

1.1 Ο ορισμός της δημόσιας πολιτικής

Με τον όρο δημόσια πολιτική νοείται κάθε οργανωμένη, μεθοδική, πλήρης και πολύπλευρη παρέμβαση κυρίως από φορείς δημοσίας δράσης με ευρεία απήχηση κυρίως σε επίπεδο κοινωνικών, οικονομικών και άλλων δραστηριοτήτων Συνεπώς το σύνολο των δράσεων που ασκούνται από τοπικούς, εθνικούς και υπερεθνικούς φορείς διοίκησης είναι συστατικά μέρη δημοσίων πολιτικών (Τσέκος, 2012 σημειώσεις Δημόσια Πολιτική).

1.2 Το περιεχόμενο και ο τρόπος άσκησης δημόσιας πολιτικής

Η δημόσια πολιτική ασχολείται με την μεθοδευμένη σειρά ενεργειών που ασκούνται ή πρέπει να ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ώστε να επιτευχθεί η ορθή άσκηση δημόσιας δράσης. Πιο συγκεκριμένα η δημόσια πολιτική προσανατολίζεται στο σχεδιασμό, την εκτέλεση, την αξιολόγηση προγραμμάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες, επιπροσθέτως εστιάζει στην λειτουργία, στην επικοινωνία, στον συντονισμό και στην διεκπεραίωση τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες με σκοπό να υλοποιηθεί ο επιθυμητός στόχος (Τσέκος, 2012 σημειώσεις Δημόσια Πολιτική).

1.3 Οι διαστάσεις της Δημόσιας Πολιτικής

Η Δημόσια Πολιτική διακρίνεται σε δυο βασικές διαστάσεις. Την Πολιτική και την Διοικητική. Η πολιτική διάσταση διατυπώνει τις μεθόδους με τις οποίες οι πολίτες και το κράτος (ομάδες κ.α.) προσπαθούν να συμβιβαστούν προκειμένου να επιτύχουν ένα κοινό σκοπό για το κοινό συμφέρον. Η Διοικητική διάσταση παραθέτει τους τεχνικούς μηχανισμούς δημιουργίας και εφαρμογής της δημόσιας δράσης οι οποίοι υλοποιούνται στον δημόσιο χώρο, πχ. Υπηρεσίες, δημόσιοι υπάλληλοι κ.α (Τσέκος, 2012 σημειώσεις Δημόσια Πολιτική).

1.4 Άσκηση δημόσιας πολιτικής στην Ελλάδα και τα βασικά μορφολογικά χαρακτηριστικά της

Κάθε χώρα υιοθετεί ένα δικό της μοντέλο δημόσιας πολιτικής, που κυρίως εξαρτάται από δυο παράγοντες την εθνική και την τομεακή μορφολογία. Αυτό σημαίνει ότι η επιλογή του μοντέλου συνδέεται με την πολιτική - διοικητική κουλτούρα που έχει σχηματίσει η εκάστοτε χώρα (από ιστορικούς, κοινωνικούς και άλλους λόγους) καθώς και από τον τομέα(από τα ειδικά χαρακτηριστικά του γνωρίσματα) στον οποίο θα ασκηθεί η δημόσια πολιτική (Τσέκος , 2012 σημειώσεις Δημόσια Πολιτική).

Τα κυριότερα μορφολογικά χαρακτηριστικά της χώρας μας είναι τα εξής:

- Μειωμένη ικανότητα διαχωρισμού του δημοσίου συμφέροντος από του ιδιωτικού
- Ιδιοτελείς σχέσεις μεταξύ πολιτικών και πολιτών
- Έλλειψη μηχανισμών τεκμηρίωσης
- Ανεπαρκής και ελλιπής έλεγχος
- Έλλειψη συστήματος αξιολόγησης και ανατροφοδότησης
- Η άσκηση πολιτικών συνδέονται με τον πολιτικό χρόνο και τους εκλογικούς κύκλους

1.5 Προβλήματα άσκησης δημόσιας πολιτικής στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας, τον τρόπο επιλογής αλλά και άσκησης των μοντέλων δημόσιας πολιτικής, τα οποία χαρακτηρίζονται από επιπολαιότητα και προχειρότητα συμπεραίνουμε ότι οι δημόσιες πολιτικές είναι σχεδιασμένες ώστε να εξυπηρετούν λίγες και συγκεκριμένες ομάδες συμφερόντων, ενώ υπάρχει αδιαφορία για το ευρύτερο κοινό, αυτά έχουν ως συνέπεια να υποβιβάζουν την ικανότητα του ελληνικού πολιτικού – διοικητικού συστήματος καταντώντας το αδύναμο και ανεπαρκές να κάνει οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή ώστε να συμβαδίσει με το κοινωνικό, οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον που υφίσταται (Τσέκος, 2012, σημειώσεις Δημόσια Πολιτική).

1.6 Ο ορισμός της οικονομικής κρίσης

Η έννοια της οικονομικής κρίσης είναι πολύπλευρη και πολυδιάστατη, γι αυτό τον λόγο έχουν αποδοθεί πολλοί ορισμοί και ερμηνείες από διαφορετικούς ανθρώπους όπως συγγραφείς, οικονομολόγους, και απλούς ανθρώπους γι' αυτή. Συνεπώς με τον όρο οικονομική κρίση νοείται το φαινόμενο κατά το οποίο, η κατάσταση της οικονομίας μιας χώρας μεταβάλλεται και αποσταθεροποιείται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς και σημειώνεται εξασθένηση της οικονομικής της δραστηριότητας με αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης του ΑΕΠ, καθώς και μεταβολές στα επίπεδα του πληθωρισμού και της ανεργίας (Κότιος & Παυλίδης, 2012).

1.7 Χαρακτηριστικά της οικονομικής κρίσης

Οποιαδήποτε οικονομική κρίση που εκδηλώνετε σε διάφορες χώρες μέσα στο πέρασμα του χρόνου διακρίνονται από κάποια χαρακτηριστικά, τα κυριότερα από αυτά είναι τα εξής: (Σφακιανάκης 2006, Κότιος & Παυλίδης, 2012).

- Η αιτία που την προκάλεσε (γενεσιουργός λόγος)
- Η διάσταση
- Η ένταση
- Το χρονικό διάστημα
- Η συχνότητα
- Ο τρόπος εκδήλωσης
- Ο ρυθμός εξέλιξης
- Τα αποτελέσματα που επέφερε (π.χ. στο πληθυσμό)

1.8 Τα αίτια της οικονομικής κρίσης

Προκειμένου να αναλυθεί το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης με σκοπό να εντοπιστούν οι κυριότερες αιτίες που το προκαλούν, διατυπώθηκαν πολλές θεωρίες από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα κυρίως από τις «Σχόλες Οικονομικής

Σκέψης»¹. Σύμφωνα με τις προσεγγίσεις και τις διαφορετικές σκοπιές των Σχολών Σκέψης οι κυριότερες αιτίες είναι:

- Εξωτερικές οικονομικές διαταραχές
- Λανθασμένες πολιτικοοικονομικές παρεμβάσεις
- Άστοχες και υπέρογκες επενδύσεις
- Τεχνολογικές αλλαγές
- Ελάττωση της ζήτησης και των επενδύσεων (Κότιος & Παυλίδης, 2012).

1.9 Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης

Κάθε οικονομική κρίση που εκδηλώνεται σε μια χώρα, αποφέρει αλληπάλληλες και αλληλένδετες επιπτώσεις σ' αυτή, πιο συγκεκριμένα μπορεί να πλήξει τον τομέα της οικονομίας, της πολιτικής και της τεχνολογίας κ.α. Αναφορικά κάποιες επιπτώσεις είναι:

- Μείωση της ζήτησης
- Μείωση της παραγωγής
- Αύξηση της ανεργίας
- Ελάττωση των επενδύσεων
- Μείωση εξωτερικών συναλλαγών
- Αύξηση των δημοσίων ελλειμμάτων
- Αύξηση δημοσίου χρέους
- Αποσταθεροποίηση της αγοράς
- Μείωση ρευστότητας
- Κλονισμός των τραπεζών και των επιχειρήσεων
- Αίσθημα αβεβαιότητας του πληθυσμού
- Δυσκολία κίνησης κεφαλαίων (Κότιος & Παυλίδης, 2012).

1.10 Οι διάυλοι μετάδοσης της κρίσης

Κάθε μορφή κρίσης όπως και της οικονομικής μεταδίδεται από μια χώρα στις υπόλοιπες μέσω συγκεκριμένων, ξεχωριστών και μοναδικών καναλιών μετάδοσης,

¹ Σχολές οι οποίες αποτελούνταν κυρίως από Οικονομολόγους, Μαθηματικούς και γενικότερα από άτομα της διανοήσης, τέτοιες σχολές είναι η Αυστριακή Σχολή, Νεοκλασική και Μονεταριστική κ.α.

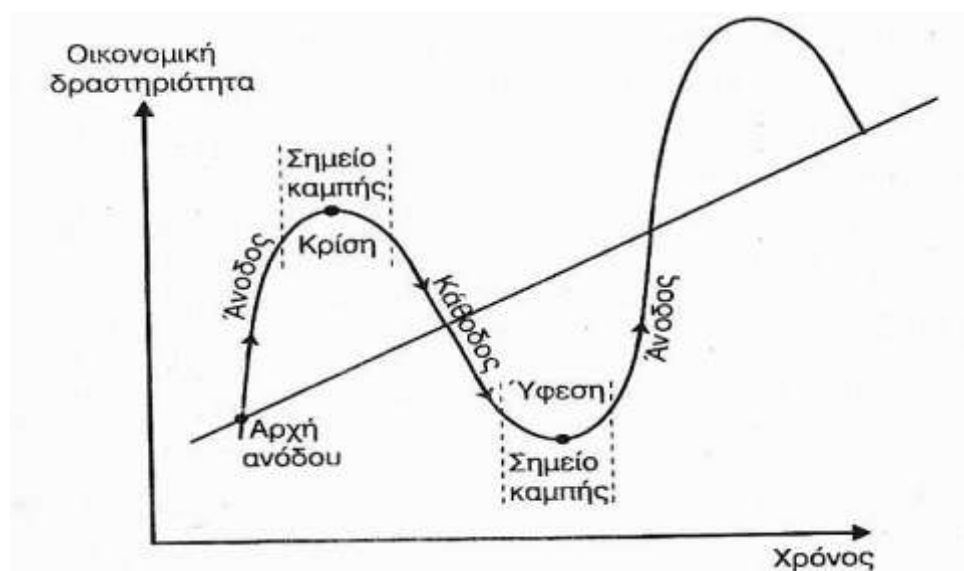
στο σύγχρονο κόσμο η διαδικασία αυτή είναι πλέον απλή, μη χρονοβόρα και σχεδόν ανέξοδη. Τα κυριότερα κανάλια μετάδοσης είναι τα εξής:

- Οι εξωγενείς οικονομικές ροές
- Οι αμοιβαίες εξαρτήσεις – συμφέροντα
- Οι επενδύσεις
- Ο ρυθμός εξέλιξης των κεφαλαίων
- Ο εξωτερικός δανεισμός
- Η μεταφορά της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας
- Η μετανάστευση
- Η διεθνή διακίνηση πληροφοριών
- Η ψυχολογία
- Το εμπόριο
- Οι διατραπεζικές συναλλαγές (Κότιος & Παυλίδης, 2012).

1.11 Οι φάσεις της οικονομικής κρίσης

Προκειμένου να απλουστευτεί ο όρος της οικονομικής κρίσης ώστε να μπορεί να μελετηθεί και να αφομοιωθεί πιο εύκολα, γίνεται χρήση των κυριότερων εννοιών των οικονομικών διακυμάνσεων ή οικονομικών κύκλων. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με την αρχή αυτή, ως οικονομικός κύκλος ορίζεται το φαινόμενο κατά το οποίο πραγματοποιούνται συνεχόμενες και διαδοχικές διακυμάνσεις στην οικονομική κατάσταση μιας χώρας για ένα δεδομένο πλήθος ετών. Οι βασικότερες φάσεις του οικονομικού κύκλου είναι α) η φάση της ανόδου, η οποία αποτελεί το βέλτιστο στάδιο μιας οικονομίας, αφού διακρίνεται από άνοδο των δεικτών της παραγωγής, του εισοδήματος, της απασχόλησης, της ζήτησης, των κερδών και των επενδύσεων, β) η φάση της κρίσης, η οποία εμφανίζει δείγματα για μια μετέπειτα καθοδική πορεία της οικονομίας όπως αύξηση των τιμών, ανεπάρκεια αγαθών, μεγιστοποίηση του κόστους παραγωγής άρα και μείωση της παραγωγής και κατά συνέπεια και διαταραχή της ισορροπίας ανάμεσα σε προσφορά – ζήτηση καθώς και απότομη αύξηση του πληθωρισμού σε σημείο που να μη μπορεί να ελέγχει γ) η φάση της καθόδου η οποία

αποτελεί το έσχατο στάδιο μιας οικονομίας αφού διακρίνεται από τις ακριβώς αντίθετες προοπτικές που προσφέρει η φάση της ανόδου και δ) η φάση της ύφεσης με την οποία σε μια οικονομία επικρατεί διαρκής ανεργία, μειωμένη ζήτηση και παραγωγή, μειωμένο επίπεδο εισοδήματος και γενικότερα υπάρχει μια αναστάτωση και ένα γενικότερο «πάγωμα» της οικονομικής της δραστηριότητας (Σφακιανάκης, 2006).

ΕΙΚΟΝΑ 1.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ

ΠΗΓΗ: (Σφακιανάκης, 2006).

1.12 Η έννοια του πληθωρισμού

Με τον όρο πληθωρισμός νοείται το φαινόμενο κατά το οποίο υπάρχει μια γενική αποσταθεροποίηση της αγοράς μιας χώρας και εκδηλώνεται με την διαρκή αύξηση του επιπέδου τιμών σε παραγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες για ένα δεδομένο χρονικό διάστημα (Κότιος & Παυλίδης, 2012, Πετράκη – Κώττη & Κώττης, 2008).

1.13 Τα αίτια του πληθωρισμού

Ο πληθωρισμός σαν φαινόμενο για να εμφανιστεί σε μια οικονομία θα πρέπει να υπάρχουν και κάποιες αιτίες που το προκάλεσαν να δημιουργηθεί. Έτσι οι πιθανότερες αιτίες δημιουργίας του είναι:

- Έντονη άνοδος στην πρόσφορα χρήματος
- Άνοδος της ενεργού ζήτησης
- Μειωμένη ελαστικότητα προσφοράς
- Αύξηση κόστους παραγωγής (π.χ. πρώτων υλών κ.α.)
- Κρατική παρέμβαση με σκοπό τη θέσπιση υποχρεωτικής δημοσιονομικής ή νομισματικής πολιτικής
- Εισαγόμενος πληθωρισμός (Κότιος & Παυλίδης, 2012).

1.14 Ορισμός του ΑΕΠ

Με τον όρο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν νοείται η συνολική αξία εκφρασμένη σε νομισματικές μονάδες των τελικών παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών από μια χώρα σε μια ορισμένη χρονική περίοδο (Χολέβας, τόμος Α, 2004).

1.15 Ορισμός της ανεργίας

Με τον όρο ανεργία καλείται το φαινόμενο, κατά το οποίο το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, το οποίο αποτελείται από άτομα που έχουν τις απαιτούμενες από την αγορά εργασίας δυνατότητες και ικανότητες καθώς και τη θέληση να εργαστούν, δεν μπορούν να απορροφηθούν σε θέσεις εργασίας (Χολέβας, τόμος Α, 2004, Πετράκη – Κώττη & Κώττης, 2008).

1.16 Τα είδη ανεργίας

Το φαινόμενο της ανεργίας χωρίζεται σε τρία κύρια είδη, τα οποία είναι:

1. Η ανεργία τριβής, η οποία εμφανίζεται κυρίως στους νέους για το λόγο ότι οι περισσότεροι είναι νεοεισαχθέντες στην αγορά εργασίας και είναι πιο επιρρεπής στο να αλλάζουν γνώμη και τελικά να εγκαταλείψουν μια

θέση εργασίας ώστε να βρουν μια αντάξια των προσδοκιών τους. Το είδος της ανεργίας αυτής δεν προκαλεί σημαντικά προβλήματα στην οικονομία. Τα επίπεδα της είναι υψηλότερα σε οικονομίες που μεταβάλλονται και εξελίσσονται με σχετικά γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης.

2. Η εποχική ανεργία, η οποία επηρεάζει το σύνολο του ενεργού πληθυσμού και εμφανίζεται κατά εποχές (π.χ. τουριστική περίοδο, αγροτική περίοδο κ.α.). Το είδος της ανεργίας αυτής δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα σε μια οικονομία, καθώς μπορεί να εξομαλυνθεί αν συνδυαστεί με την κύρια απασχόληση.

3. Η διαρθρωτική ανεργία, η οποία δημιουργεί τα περισσότερα και σημαντικότερα προβλήματα σε μια οικονομία. Κυρίως εμφανίζεται διότι η κατανομή της προσφοράς εργασίας δεν συμπίπτει μ' αυτή της ζήτησης εργασίας, δηλαδή όταν δημιουργούνται και ανοίγουν θέσεις εργασίας οι άνεργοι δεν έχουν τα αναγκαία προσόντα ώστε να απορροφηθούν από αυτές, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργείται η μακροχρόνια ανεργία όπου και αυτή με τη σειρά της είναι πολύ επιβλαβής τόσο για την οικονομία και την κοινωνία όσο και για τον ανενεργό πληθυσμό (Πετράκη – Κώττη & Κώττης, 2008).

1.17 Οι επιπτώσεις της ανεργίας

Η ανεργία μπορεί να επιφέρει ποικίλες, δυσάρεστες και σοβαρές επιπτώσεις σε μια οικονομία. Οι κυριότερες συνέπειες μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες ως εξής.

Οικονομικές επιπτώσεις:

- Μείωση του επιπέδου των εισοδημάτων
- Δυσχέρεια στην υλοποίηση επενδύσεων
- Αλλαγές στη καταναλωτική συμπεριφορά των πολιτών
- Αναταραχές στους Κοινωνικούς – Ασφαλιστικούς Οργανισμούς λόγω μειωμένων εισφορών
- Μείωση φορολογικών εσόδων προς το κράτος

- Επιβάρυνση του κράτους με την χορήγηση των επιδομάτων ανεργίας (και κατά επέκταση με το κόστος των προνοιακών δράσεων.)

Κοινωνικές επιπτώσεις:

- Δημιουργία αισθήματος αβεβαιότητας
- Επικράτηση κοινωνικών διαταραχών και σύγχυση
- Κίνδυνος ανάπτυξης εγκληματικών ενεργειών και βίας

Πολιτικές επιπτώσεις:

- Διχασμός του εκλογικού σώματος
- Ενδεχόμενες αναταραχές και ανισορροπίες στη πολιτική κατάσταση της χώρας
- Έλλειψη εμπιστοσύνης προς τα κυβερνητικά όργανα (Χολέβας, τόμος Α, 2004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

2.1 Η πορεία της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης

Η περίοδος 2007 έως 2011 ήταν καταληκτική για το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα και κατ' επέκταση για τις ΗΠΑ. Το διάστημα αυτό χαρακτηρίζεται από μια συνεχή κατάσταση αναταραχής, αποσταθεροποίησης, αβεβαιότητας και πανικού για την μοίρα του τραπεζικού συστήματος και κατ' επέκταση για το σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας. Έτσι το νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο των ΗΠΑ στη προσπάθεια να αποτρέψει την επικείμενη καταστροφή που θα βίωνε η οικονομία προβαίνει σε διαφορές σπασμωδικές ίσως δραστηριότητες, όπως την ώθηση του καταναλωτικού κοινού στη υπερκατανάλωση στεγαστικών δανείων (subprime loans) υψηλού κίνδυνου και τις εξαγορές κορυφαίων τραπεζών έναντι μηδαμινών αντίτιμων. Τέλος σταθμός για την κορύφωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης αποτέλεσε η πτώχευση της Lehman Brothers η οποία ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα των ΗΠΑ και μια από τις σημαντικότερες διεθνώς (Κότιος & Παυλίδης, 2012).

Στη συνέχεια παρατίθεται ένας συνοπτικός πίνακας με την εξέλιξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης με τα σημαντικότερα γεγονότα:

<i>Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ</i>	
ΙΟΥΝΙΟΣ 2007	Προβλήματα αισχροκέρδειας με την αγοροπωλησία ακινήτων
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007	Αλληπάλληλες αναλήψεις χρημάτων των καταναλωτών από την Bank Northern Rock,
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007	Γνωστοποιούνται χρηματικές ζημιές από διάφορες τράπεζες και ιδρύματα
ΜΑΡΤΙΟΣ 2008	Η επενδυτική τράπεζα Bear Stearns εξαγοράζεται από την J.P. Morgan
15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008	Η Lehman Brothers κηρύσσει πτώχευση – η Merrill Lynch εξαγοράζεται από την Bank of America – το χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης σημειώνει δραματική μείωση.
15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008	Συνάντηση Κορυφής της ομάδας των 20 (G 20) στην Ουάσινγκτον συμφωνώντας την κοινή δράση και έλεγχο του τραπεζικού συστήματος
18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008	Οι αμερικανικές αυτοκινητοβιομηχανίες GM, Ford and Chrysler αιτούνται χρηματική ενίσχυση από την κυβέρνηση ύψους 26 δις \$
24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2008	Η αμερικανική τράπεζα City Group παίρνει κεφαλαιακή υποστήριξη ύψους 20 δις \$ και εγγυήσεις έως 306 δις \$

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1

2.1.1 Οι αιτίες δημιουργίας την κρίση στις ΗΠΑ το 2008

Η χρηματοπιστωτική κρίση η οποία κορυφώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2008 στις ΗΠΑ, προκλήθηκε από ποικίλους και αλληλένδετους παράγοντες. Κάποιοι από αυτούς είναι : (Χαρδούβελης 2009, Διακόπουλος, 2009).

- Η διεθνής μακροοικονομικές ανισότητες μεταξύ των κρατών
- Υψηλά επίπεδα πιστωτικής επέκτασης
- Υψηλά επίπεδα μόχλευσης
- Άνιση κατανομή πληροφοριών
- Προβλήματα επικοινωνίας
- Ανεπαρκής έλεγχος και εποπτεία
- Προβλήματα στη εφαρμογή κανονιστικών κανόνων
- Φούσκα ακινήτων
- Αλόγιστη χορήγηση δανείων από τις τράπεζες αδιαφορώντας για τους κινδύνους
- Εσωτερική δημιουργία ρίσκων
- Κατάρρευση της αγοράς στεγαστικών δανείων
- Αύξηση δημοσίου χρέους
- Αλόγιστη χρηματοδότηση χωρών για λόγους συμφερόντων
- Υποτίμηση ομολόγων
- Μαζική ανάληψη χρηματικών κεφαλαίων από τις τράπεζες

2.1.2 Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης

Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης είχαν ισχυρή απήχηση σε όλο σχεδόν τον πλανήτη, και επηρέασαν ποικίλους κλάδους της οικονομίας, όπως είναι το διεθνές εμπόριο, τις παγκόσμιες επενδύσεις την εμπορική πολιτική, τη διεθνή συνεργασία κ.α. Πιο συγκεκριμένα οι σημαντικότερες μεταβολές που σημειώθηκαν ήταν: (Κότιος & Παυλίδης, 2012, Στόγιας, 2009).

- Μείωση του διεθνούς εμπορίου
- Μείωση του παγκόσμιου ΑΕΠ
- Επιβράδυνση διεθνών επενδύσεων

- Προβλήματα ρευστότητας
- Περιορισμένος αριθμός εισαγωγών και εξαγωγών
- Μείωση αποτελεσματικότητας των δυτικών χωρών
- Μείωση παράγωγης άρα και κατανάλωσης
- Μείωση εθνικού εισοδήματος
- Ενδυνάμωση του ρόλου του ΔΝΤ
- Κλονισμός εμπιστοσύνης του καταναλωτικού κοινού
- Προβλήματα στη χορήγηση δανείων
- Πτώση τιμής πετρελαίου
- Ανισοροπίες χρηματιστηριακών δεικτών
- Υποτίμηση μετοχών
- Προβλήματα στις διατραπεζικές σχέσεις και συνεργασίες

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικά οι ετήσιες μεταβολές του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ και του πληθωρισμού για τις ΗΠΑ, την ΕΕ και άλλων ισχυρών οικονομιών.

Χώρες	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΕΠ ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %								
	ΕΤΗ								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΗΠΑ	-0.9	-3.1	1.5	1.7	1.9	1.2	2.5	2.8	2.8
ΕΕ	0.5	-2.7	0.5	0.3	-1.5	-0.9	0.9	1.8	1.7
ΙΑΠΩΝΙΑ	-1.6	-2.3	2.0	0.7	2.4	1.9	-0.3	-0.5	0.6
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	-1.1	-4.2	0.8	0.4	1.8	1.7	3.2	2.9	2.0
ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ	1.1	-0.7	4.3	2.9	2.2	2.2	2.2	2.3	2.3

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2

ΠΗΓΗ: INTERNATIONAL MONETARY FUND

Όπως παρατηρείται στον παραπάνω πίνακα 2.2 ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ για τις ΗΠΑ σημείωσε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης για τα έτη 2008 και 2009, στη συνέχεια πέρασε σε θετική και ανοδική τροχιά για τα έτη 2010-2016 με μια μικρή μείωση το έτος 2013.

	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %								
	ΕΤΗ								
Χώρες	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΗΠΑ	2.0	0.8	1.2	2.1	1.8	1.6	1.6	1.0	1.0
ΕΕ	2.0	1.0	0.7	1.1	1.2	1.3	0.9	1.2	1.1
ΙΑΠΩΝΙΑ	-1.3	-0.5	-2.2	-1.9	-0.9	-0.6	1.7	2.0	1.0
ΑΛΛΕΣ ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ	3.0	1.0	2.4	2.0	1.3	1.5	1.3	0.9	0.8

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3

ΠΗΓΗ: INTERNATIONAL MONETARY FUND

Όπως παρατηρείτε στο παραπάνω πίνακα 2.3 η ποσοστιαία μεταβολή του πληθωρισμού για τις ΗΠΑ σημείωσε αυξομειώσεις από τα έτη 2008 έως 2016. Πιο αναλυτικά για το έτος 2008 σημειώθηκε τιμή της τάξης του 2% έπειτα σημειώθηκε μια μείωση κατά 1,2% για το έτος 2009 με ποσοστό 0,8%, στη συνέχεια σημειώθηκε μια αύξηση της τάξης 0,4% για το 2010. Έπειτα παρατηρήθηκε αύξηση της τάξης 0,9% για το έτος 2011 με τιμή 2,1% , έπειτα για το έτος 2012 σημειώθηκε μια μείωση της τάξης 0,3% με τιμή 1,8%, κατόπιν για τα έτη 2013 και 2014 σημειώθηκε μείωση κατά 0,2% με σταθερή τιμή και για τα δυο έτη στο 1,6%. Ακόμη για τα έτη 2015 και 2016 παρατηρήθηκε μείωση κατά 0,6% με τελική τιμή 1,0%.

2.2 Η Ευρωπαϊκή κρίση

Σύμφωνα με τον Robert E. Rubin πρώην γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ «Η Ευρωζώνη αντιμετωπίζει τρεις κρίσεις ταυτόχρονα τη δημοσιονομική κρίση, τη τραπεζική κρίση και την κρίση της ανάπτυξης».

Η χρηματοπιστωτική κρίση εξαπλώθηκε με γοργούς ρυθμούς και κατά συνέπεια έπληξε και τις χώρες της Ε.Ε και αυτό ήταν φυσικό λόγο των ενιαίων αγορών, των αλληλένδετων σχέσεων στη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών, των κοινών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και της αλληλένδετης σχέσης μεταξύ των τραπεζικών συστημάτων. Στις αρχές της εκδήλωσης της οι χώρες που πλήχτηκαν ήταν η Ιρλανδία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο και αυτό συνέβη διότι οι τράπεζες αυτών των χωρών είχαν πιο άμεση σύνδεση με το αμερικανικό τραπεζικό σύστημα. Κατόπιν η ύφεση πέρασε στην πραγματική οικονομία σχεδόν όλων των χωρών και είχε ως αποτέλεσμα τον κλονισμό, την αποσταθεροποίηση και την

ανάδειξη των ήδη υπαρχόντων προβλημάτων όπως για παράδειγμα του δημόσιου χρέους (Κότιος & Παυλίδης, 2012, Robert E. Rubin, 2012).

2.2.1 Οι αιτίες πρόκλησης της ευρωπαϊκής κρίσης

Οι λόγοι που προκάλεσαν την ευρωπαϊκή κρίση είναι ποικίλοι και έχουν άρρηκτη σχέση μεταξύ τους. Κυρίως βασίζονται τόσο στα δομικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και στα λειτουργικά. Κάποιοι από τους κυριότερους λόγους είναι οι εξής: (Χαρδούβελης, 2013, Salvatore D., 2015).

- Υπερτονισμός στα ετήσια ελλείμματα κάθε κράτους αδιαφορώντας για τα επίπεδα του δημόσιου χρέους μακροπρόθεσμα
- Ανεπάρκεια εποπτείας της ανταγωνιστικότητας
- Έλλειψη ελέγχου των μακροοικονομικών ανισορροπιών μεταξύ των κρατών
- Ανύπαρκτη επιβολή κυρώσεων σε κράτη που δεν τηρούν τους κανονισμούς–μη φερέγγυος μηχανισμός
- Έλλειψη θεσμικών δυνατοτήτων
- Δυσχέρεια και αναβλητικότητα στην λήψη σημαντικών και καθοριστικών αποφάσεων
- Προβλήματα με τον μηχανισμό χρηματοδότησης
- Μη ολοκληρωμένη πολιτική αντίληψη
- Προβλήματα στην οργανωτική δομή της Ευρωζώνης
- Κοινό νόμισμα

2.2.2 Οι συνέπειες της ευρωπαϊκής κρίσης

Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης είχαν διαφορετικό αντίκτυπο στα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκδηλώθηκαν με διαφορετική ένταση και έκταση τόσο στην πραγματική τους οικονομία όσο και στους ποικίλους κλάδους των οικονομιών τους. Κατά γενικό γνώρισμα όλα τα κράτη – μέλη είχαν ως ιδεώδες «πρώτα η χώρα μετά η Ευρωπαϊκή Ένωσης». Κάποιες από τις κυριότερες συνέπειες είναι οι εξής (Κότιος & Παυλίδης, 2012, Παπανικολάου, 2013).

- Μείωση του ρυθμού ανάπτυξης

- Μείωση του διεθνούς εμπορίου
- Ελάττωση της ζήτησης
- Περιορισμός επενδύσεων
- Υπερδιόγκωση του δημόσιου χρέους
- Αύξηση κρατικών ελλειμμάτων
- Αύξηση της ανεργίας
- Αναταράξεις στις τιμές των βασικών προϊόντων
- Αρνητικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ

Παρακάτω παρατίθενται οι σημαντικότεροι οικονομικοί δείκτες οι οποίοι αφορούν τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

<i>ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΤΟΥ ΑΕΠ</i>							
Χώρες	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ευρωζώνη							
Αυστρία (AT)	-5,4	-4,5	-2,6	-2,2	-1,4	-2,7	-1,0
Βέλγιο (BE)	-5,4	-4,0	-4,1	-4,2	-3,0	-3,1	-2,5
Γαλλία (FR)	-7,2	-6,8	-5,1	-4,8	-4,0	-4,0	-3,5
Γερμανία (DE)	-3,2	-4,2	-1,0	0,0	-0,2	0,3	0,7
Ελλάς (EL)	-15,1	-11,2	-10,3	-8,8	-13,2	-3,6	-7,5
Εσθονία (EE)	-2,2	0,2	1,2	-0,3	-0,2	0,7	0,1
Ιρλανδία (IE)	-13,8	-32,1	-12,6	-8,0	-5,7	-3,7	-1,9
Ισπανία (ES)	-11,0	-9,4	-9,6	-10,5	-7,0	-6,0	-5,1
Ιταλία (IT)	-5,3	-4,2	-3,7	-2,9	-2,7	-3,0	-2,6
Κύπρος (CY)	-5,4	-4,7	-5,7	-5,8	-4,9	-8,8	-1,1
Λετονία (LV)	-9,1	-8,5	-3,4	-0,8	-0,9	-1,6	-1,3
Λιθουανία (LT)	-9,1	-6,9	-8,9	-3,1	-2,6	-0,7	-0,2
Λουξεμβούργο (LU)	-0,7	-0,7	0,5	0,3	1,0	1,5	1,6
Μάλτα (MT)	-3,3	-3,2	-2,5	-3,6	-2,6	-2,1	-1,4
Ολλανδία (NE)	-5,4	-5,0	-4,3	-3,9	-2,4	-2,3	-1,9
Πορτογαλία (PT)	-9,8	-11,2	-7,4	-5,7	-4,8	-7,2	-4,4
Σλοβακία (SK)	-7,8	-7,5	-4,3	-4,3	-2,7	-2,7	-2,7
Σλοβενία	-5,9	-5,6	-6,7	-4,1	-15,0	-5,0	-2,7

(SL)							
Φινλανδία (FI)	-2,5	-2,6	-1,0	-2,2	-2,6	-3,2	-2,8

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT, IOBE

Όπως παρατηρείτε στο πίνακα 2.4 όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα έτη 2009 έως 2015 σημείωσαν αρνητική πορεία εξέλιξης του ισοζυγίου της γενικής κυβέρνησης ως προς ποσοστό ΑΕΠ με μεγαλύτερα ποσοστά στην Ελλάδα, στην Ιρλανδία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στη Λετονία, στη Λιθουανία, στη Σλοβακία και τη Γαλλία. Με μοναδικές εξαιρέσεις τη Γερμανία και το Λουξεμβούργο οι οποίες σημείωσαν αρνητική εξέλιξη για τα έτη 2009 έως 2013 και 2009 έως 2010 αντίστοιχα για τα υπόλοιπα έτη σημείωσαν θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

<i>ΕΛΛΕΙΜΜΑ/ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΤΟΥ ΑΕΠ</i>					
Χώρες	2011	2012	2013	2014	2015
Ευρωζώνη					
Αυστρία (AT)	-2,6	-2,2	-1,3	-2,7	-1,2
Βέλγιο (BE)	-4,1	-4,2	-3,0	-3,1	-2,6
Γαλλία (FR)	-5,1	-4,8	-4,0	-4,0	-3,5
Γερμανία (DE)	-1,0	-0,1	-0,1	0,3	0,7
Ελλάς (EL)	-10,2	-8,8	-13,0	-3,6	-7,2
Εσθονία (EE)	1,2	-0,3	-0,2	0,8	0,4
Ιρλανδία (IE)	-12,6	-8,0	-5,7	-3,8	-2,3
Ισπανία (ES)	-9,6	-10,4	-6,9	-5,9	-5,1
Ιταλία (IT)	-3,5	-2,9	-2,9	-3,0	-2,6
Κύπρος (CY)	-5,7	-5,8	-4,9	-8,9	-1,0
Λετονία (LV)	-3,4	-0,8	-0,9	-1,6	-1,3
Λιθουανία (LT)	-8,9	-3,1	-2,6	-0,7	-0,2
Λουξεμβούργο (LU)	0,5	0,3	0,8	1,7	1,2
Μάλτα (MT)	-2,6	-3,5	-2,6	-2,0	-1,5
Ολλανδία (NE)	-4,3	-3,9	-2,4	-2,4	-1,8
Πορτογαλία (PT)	-7,4	-5,7	-4,8	-7,2	-4,4
Σλοβακία (SK)	-4,1	-4,3	-2,7	-2,7	-3,0
Σλοβενία (SL)	-6,7	-4,1	-15,0	-5,0	-2,9
Φινλανδία (FI)	-1,0	-2,2	-2,6	-3,2	-2,7

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT

Όπως φαίνεται στο πίνακα 2.5 σχεδόν όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημείωσαν έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για τα έτη 2011 έως 2015 με εξαίρεση

το Λουξεμβούργο όπου σημείωσε θετική εξέλιξη δηλαδή πλεόνασμα για όλα τα έτη και την Εσθονία όπου διέγραψε κυρίως πλεονασματική πορεία με αρνητικούς ρυθμούς εξέλιξης μόνο για τα έτη 2012 και 2013. Πιο συγκεκριμένα υψηλότερα ποσοστά ελλείμματος παρατηρήθηκαν στην Ιρλανδία, στην Ελλάδα, στην Λιθουανία και τη Σλοβενία.

<i>ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΤΟΥ ΑΕΠ</i>					
Χώρες	2011	2012	2013	2014	2015
Ευρωζώνη					
Αυστρία (AT)	82,2	81,6	80,8	84,3	86,2
Βέλγιο (BE)	102,3	104,1	105,2	106,5	106,0
Γαλλία (FR)	85,2	89,6	92,4	95,4	95,8
Γερμανία (DE)	78,3	79,6	77,2	74,7	71,2
Ελλάς (EL)	172,1	159,6	177,7	180,1	176,9
Εσθονία (EE)	5,9	9,5	9,9	10,4	9,7
Ιρλανδία (IE)	109,1	120,1	120,0	107,5	93,8
Ισπανία (ES)	69,5	85,4	93,7	99,3	99,2
Ιταλία (IT)	116,5	123,3	129,0	132,5	132,7
Κύπρος (CY)	65,8	79,3	102,5	108,2	108,9
Λετονία (LV)	42,8	41,4	39,1	40,8	36,4
Λιθουανία (LT)	37,2	39,8	38,8	40,7	42,7
Λουξεμβούργο (LU)	19,1	22,0	23,3	22,9	21,4
Μάλτα (MT)	69,9	67,5	68,6	67,1	63,9
Ολλανδία (NE)	61,7	66,4	67,9	68,2	65,1
Πορτογαλία (PT)	111,4	126,2	129,0	130,2	129,0
Σλοβακία (SK)	43,3	52,4	55,0	53,9	52,9
Σλοβενία (SL)	46,6	53,9	71,0	81,0	83,2
Φινλανδία (FI)	48,5	52,9	55,5	59,3	63,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT

Όπως παρατηρείται στο πίνακα 2.6 με το ακαθάριστο χρέος γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό ΑΕΠ κυμάνθηκε για τις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε υψηλά ποσοστά κατά προσέγγιση πάνω του 45% για τα έτη 2011 έως 2015. Πιο αναλυτικά υψηλότερα ποσοστά παρατηρήθηκαν στην Ελλάδα, στην Ιταλία, στην Πορτογαλία, στην Ιρλανδία , στο Βέλγιο, στην Γαλλία, στην Αυστρία , στη Μάλτα , στην Ισπανία και στη Κύπρο. Με μοναδικές εξαιρέσεις το Λουξεμβούργο και την Εσθονία όπου σημείωσαν ποσοστά κάτω του 25% .

<i>ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΕΠ ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ</i>							
Χώρες	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ευρωζώνη							
Αυστρία (AT)	-3,8	1,9	2,8	0,7	0,1	0,6	1,0
Βέλγιο (BE)	-2,3	2,7	1,8	0,2	0,0	1,3	1,4
Γαλλία (FR)	-2,9	2,0	2,1	0,2	0,6	0,6	1,3
Γερμανία (DE)	-5,6	4,1	3,7	0,5	0,5	1,6	1,7
Ελλάς (EL)	-4,3	-5,5	-9,1	-7,3	-3,2	0,7	-0,2
Εσθονία (EE)	-14,7	2,3	7,6	4,3	1,4	2,8	1,4
Ιρλανδία (IE)	-4,6	2,0	0,0	-1,1	1,1	8,5	26,3
Ισπανία (ES)	-3,6	0,0	-1,0	-2,6	-1,7	1,4	3,2
Ιταλία (IT)	-5,5	1,7	0,6	-2,8	-1,7	-0,3	0,8
Κύπρος (CY)	-2,0	1,4	0,4	-2,4	-5,9	-2,5	1,6
Λετονία (LV)	-14,3	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4	2,7
Λιθουανία (LT)	-14,8	1,6	6,0	3,8	3,5	3,0	1,6
Λουξεμβούργο (LU)	-5,4	5,7	2,6	-0,8	4,3	4,1	4,8
Μάλτα (MT)	-2,5	3,5	1,8	2,9	4,5	3,5	6,2
Ολλανδία (NE)	-3,8	1,4	1,7	-1,1	-0,2	1,4	2,0
Πορτογαλία (PT)	-3,0	1,9	-1,8	-4,0	-1,1	0,9	1,5
Σλοβακία (SK)	-5,5	5,1	2,8	1,5	1,4	2,5	3,6
Σλοβενία (SL)	-7,8	1,2	0,6	-2,7	-1,1	3,1	2,3
Φινλανδία (FI)	-8,3	3,0	2,6	-1,4	-0,8	-0,7	0,2

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT

Στο πίνακα 2.7 παρατηρείται ότι όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημείωσαν αρνητική τροχιά εξέλιξης του πραγματικού ΑΕΠ για το έτος 2009. Με μεγαλύτερα ποσοστά επιβράδυνσης στις χώρες όπως στη Λιθουανία, την Εσθονία, τη Λετονία, τη Φινλανδία και τη Σλοβενία. Κατόπιν για τα έτη 2010 έως 2015 παρατηρείται θετική πορεία ανάπτυξης στα ετησία ποσοστά των περισσότερων χωρών με εξαίρεση την Ελλάδα που σημείωσε αρνητικούς ρυθμούς εξέλιξης για όλα τα έτη έκτος του 2014.

<i>ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ</i>							
Χώρες	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ευρωζώνη							

Αυστρία (AT)	1.7	3.6	2.6	2.1	1.5	0.8	1.0
Βέλγιο (BE)	2.3	3.4	2.6	1.2	0.5	0.6	1.8
Γαλλία (FR)	1.7	2.3	2.2	1.0	0.6	0.1	0.3
Γερμανία (DE)	1.1	2.5	2.1	1.6	0.8	0.1	0.4
Ελλάς (EL)	4.7	3.1	1.0	-0.9	-1.4	-1.1	0.0
Εσθονία (EE)	2.7	5.1	4.2	3.2	0.5	0.1	0.8
Ιρλανδία (IE)	-1.6	1.2	1.9	0.5	0.3	0.0	-0.2
Ισπανία (ES)	2.0	3.0	2.4	1.5	-0.2	-0.6	-0.3
Ιταλία (IT)	1.6	2.9	3.3	1.2	0.2	0.1	-0.1
Κύπρος (CY)	2.6	3.5	3.1	0.4	-0.3	-1.5	-1.2
Λετονία (LV)	-1.2	4.2	2.3	0.0	0.7	0.2	0.1
Λιθουανία (LT)	1.2	4.1	3.2	1.2	0.2	-0.7	0.7
Λουξεμβούργο (LU)	2.8	3.7	2.9	1.7	0.7	0.1	0.0
Μάλτα (MT)	2.0	2.5	3.2	1.0	0.8	1.2	0.9
Ολλανδία (NE)	0.9	2.5	2.8	2.6	0.3	0.2	0.1
Πορτογαλία (PT)	1.4	3.6	2.8	0.4	-0.2	0.5	0.6
Σλοβακία (SK)	0.7	4.1	3.7	1.5	-0.1	-0.3	-0.5
Σλοβενία (SL)	2.1	2.1	2.8	1.9	0.4	-0.8	-0.2
Φινλανδία (FI)	1.7	3.3	3.2	2.2	1.2	-0.2	0.4

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.8

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Στο πίνακα 2.8 παρατηρείτε ότι στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ετησία ποσοστά πληθωρισμού κυμάνθηκαν σε φυσιολογικές αυξομειώσεις για τα έτη 2010 έως 2016 με εξαίρεση την Ελλάδα η οποία σημείωσε υψηλά επίπεδα για τα έτη 2010, 2011 και 2012.

<i>ΡΥΘΜΟΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ%</i>					
Χώρες	2011	2012	2013	2014	2015
Ευρωζώνη					
Αυστρία (AT)	4,6	4,9	5,4	5,6	5,7
Βέλγιο (BE)	7,2	7,6	8,4	8,5	8,5
Γαλλία (FR)	8,8	9,4	9,9	10,3	10,4
Γερμανία (DE)	5,8	5,4	5,2	5,0	4,6
Ελλάς (EL)	17,9	24,5	27,5	26,5	24,9
Εσθονία (EE)	12,3	10,0	8,6	7,4	6,2
Ιρλανδία (IE)	14,7	14,7	13,1	11,3	9,4
Ισπανία (ES)	21,4	24,8	26,1	24,5	22,1
Ιταλία (IT)	8,4	10,7	12,2	12,7	11,9
Κύπρος (CY)	7,9	11,9	15,9	16,1	15,1
Λετονία (LV)	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9
Λιθουανία (LT)	15,4	13,4	11,8	10,7	9,1
Λουξεμβούργο (LU)	4,9	5,1	5,9	5,9	6,7
Μάλτα (MT)	6,4	6,3	6,4	5,8	5,4
Ολλανδία (NE)	5,0	5,8	7,3	7,4	6,9
Πορτογαλία (PT)	12,9	15,8	16,4	14,1	12,6
Σλοβακία (SK)	13,6	14,0	14,2	13,2	11,5
Σλοβενία (SL)	8,2	8,9	10,1	9,7	9,0

Φινλανδία (FI)	7,8	7,7	8,2	8,7	9,4
----------------	-----	-----	-----	-----	-----

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Στο πίνακα 2.9 παρατηρείτε για το σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέτρια έως υψηλά ποσοστά ανεργίας. Πιο αναλυτικά τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας για τα έτη 2011 έως 2015 σημειώθηκαν στην Ελλάδα, την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Λετονία, την Λιθουανία, την Πορτογαλία και την Σλοβακία με ποσοστά κατά μέσο όρο πάνω του 15,5%.ενω στις υπόλοιπες χώρες τα ποσοστά κυμάνθηκαν κατά μέσο όρο 6,81%.

2.3 Η ελληνική κρίση και η κατάσταση της Ελλάδας από την αφετηρία της κρίσης έως σήμερα

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση η οποία εκδηλώθηκε στις ΗΠΑ το 2008 και η μετέπειτα εξάπλωση της στις χώρες της ευρωζώνης όπως ήταν φυσικό έπληξε και τη χώρα μας, και αυτό συνέβη για δύο κυρίως λόγους, πρώτον η Ελλάδα είναι κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής και Νομισματικής Ένωσης και δεύτερον λόγω της διαχρονικής αδυναμίας δημιουργίας αυτοτελών πόρων της χώρας μας. Με αφορμή λοιπόν την οικονομική κρίση ήρθαν στην επιφάνεια οι μακροχρόνιες δυσλειτουργίες στην εσωτερική διάρθρωση του κράτους και κατ' επέκταση της ελληνικής οικονομίας αλλά και γνωστοποιήθηκε το υπέρογκο χρέος του ελληνικού Δημοσίου καθώς και η έλλειψη ελέγχου του. Ακόμη είχε ως αποτέλεσμα η Ελλάδα και να περιέλθει σε συνθήκες αστάθειας και να κλονιστεί η αξιοπιστία της προς τις διεθνείς κεφαλαιαγορές με αποτέλεσμα να εφαρμοστούν ποικίλοι έλεγχοι (Βαρουφάκης, και άλλοι, 2011, Ozturk & Sozdemir, 2014 , Αλογοσκούφης,2013).

2.3.1 Αιτίες ξεσπάσματος της κρίσης στην Ελλάδα

Οι αιτίες του ξεσπάσματος της ελληνικής κρίσης είναι ποικίλες και αλληλένδετες μεταξύ τους και αφορούν κυρίως τόσο τα δομικά και λειτουργικά όσο και τα οργανωτικά στοιχεία της χώρας μας. Παρακάτω αναφέρονται κάποιες από τις πιο σημαντικές αιτίες οι οποίες είναι: (Ozturk & Sozdemir, 2014 , Χαρδούβελης, 2013)

- Τα υψηλά επίπεδα δημοσιονομικού ελλείμματος

- Το υπέρογκο δημόσιο χρέος που καθίσταται μη βιώσιμο
- Η αδυναμία δημιουργίας αυτοτελών πόρων
- Οι εσφαλμένοι πολιτικοί χειρισμοί
- Η ανεπάρκεια κυβερνητικής ισχύος
- Το άδικο φορολογικό σύστημα
- Η μειωμένη ανταγωνιστική δύναμη
- Τα οργανωτικά προβλήματα
- Η ασυνείδητη σπατάλη χρημάτων
- Οι πελατειακές σχέσεις συμφερόντων μεταξύ των λίγων
- Τον οικονομικό και κοινωνικό εκφυλισμό
- Η ανεπάρκεια επενδυτικών δραστηριοτήτων
- Η ανισορροπία των τρεχουσών συναλλαγών
- Τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα

2.3.2 Οι συνέπειες της ελληνικής κρίσης

Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα ήταν πολλές, άλλες επιδείνωσαν τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα άλλες και δημιούργησαν νέα. Οι πιο σημαντικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην ελληνική οικονομία είναι οι εξής: (Χαρδούβελης, 2009 , Στόγιας, 2009, Τράπεζα της Ελλάδος 2008- 2013, Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας).

- Προβλήματα ρευστότητας στο χρηματοπιστωτικό και τραπεζικό σύστημα
- Κλονισμός της εμπιστοσύνης μεταξύ των τραπεζών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό
- Κλονισμός εμπιστοσύνης των πολιτών
- Αύξηση των ποσοστών ανεργίας
- Αύξηση των ποσοστών του πληθωρισμού
- Αρνητική ρυθμοί μεταβολής εξέλιξης του ΑΕΠ

- Εξασθένηση του διεθνούς εμπορίου
- Αποδυνάμωση του ναυτιλιακού τομέα
- Εξασθένηση του τουρισμού
- Διόγκωση του ελλείμματος
- Μείωση εθνικού εισοδήματος
- Επιβολή φορολογικών μέτρων που πλήττουν τους οικονομικά ασθενέστερους
- Αυξημένη οικονομική επιβάρυνση των νοικοκυριών
- Αύξηση των τιμών
- Μείωση της ζήτησης
- Αδυναμία επενδύσεων
- Μεγέθυνση ελλειμμάτων του Κρατικού Προϋπολογισμού
- Διεύρυνση του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης

Κατόπιν παρατίθενται οι σημαντικότεροι οικονομικοί δείκτες για την ελληνική οικονομία.

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΕΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΣΕ ΔΙΣ €)</i>	
Έτη	Μεταβολή ΑΕΠ
2009	237,53
2010	226,03
2011	207,03
2012	191,20
2013	180,39
2014	177,56
2015	176,02

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Στο παραπάνω πίνακα 2.10 με τη ετησία μεταβολή του ΑΕΠ για την Ελλάδα παρατηρείτε μια συνεχής καθοδική πορεία για τα έτη 2010 έως 2015. Πιο αναλυτικά παρατηρούμε ότι για το έτος 2009 σημείωσε ετησία τιμή ΑΕΠ στα 237,53 δις ευρώ ύστερα για το έτος 2010 σημειώθηκε μια μείωση κατά 11,5 δις ευρώ όπως και για το έτος 2011 σημειώθηκε μια μείωση της τάξης των 19 δις ευρώ, υστέρη για το έτος 2012 καταγράφηκε μια μείωση της τάξης των 15,83 δις ευρώ, κατόπιν για το έτος 2013 παρατηρήθηκε μια μείωση κατά 10,81 δις ευρώ, έπειτα για το έτος 2014

σημειώθηκε μια μείωση κατά 2,83 δις ευρώ και τέλος για το 2015 υπήρξε μια μείωση της τάξης των 1,54 δις ευρώ.

<i>ΡΥΘΜΟΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ %)</i>	
	Πληθωρισμός
2008	4,7
2009	0,3
2010	2,4
2011	3,3
2012	2,4
2013	-0,4
2014	-1,4
2015	-2,1
2016	-1,4

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT & ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Στο πίνακα 2.11 με τον ετήσιο ρυθμό εξέλιξης του πληθωρισμού για την Ελλάδα παρατηρούμε ότι για τα έτη 2008 έως 2012 σημειωθήκαν θετικοί ρυθμοί εξέλιξης του με ποσοστά από 0,3% έως 4,7% ενώ για τα έτη 2013 έως 2016 σημειωθήκαν αρνητικοί ρυθμοί εξέλιξης του με ποσοστά -0,4% έως -2,1%.

<i>ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, ΓΙΑ ΑΡΡΕΝΕΣ - ΘΗΛΕΙΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 - 29 ΕΤΩΝ</i>				
Έτη	Σύνολο	Άρρενες	Θήλειες	Άτομα ηλικίας 15 - 29 ετών
2008	7,3	4,7	11,0	15,5
2009	9,0	6,4	12,6	17,7
2010	12,0	9,5	15,4	22,8
2011	16,5	13,8	20,1	32,9
2012	23,8	21,0	27,4	42,7
2013	27,3	24,3	31,2	49,5
2014	26,6	23,5	30,4	44,3
2015	24,9	21,7	28,9	41,3

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Στο πίνακα 2.12 παρατηρούμε ότι ο δείκτης ανεργίας κυμαίνεται σε αρκετά υψηλά επίπεδα ως προς το σύνολο του πληθυσμού της Ελλάδας για τα έτη 2008 έως

2015. Με υψηλότερα ποσοστά στα άτομα από 15 έως 29 ετών, και ειδικότερα στις γυναίκες. Πιο αναλυτικά για το συνολικό πληθυσμό της Ελλάδος διαγράφεται μια συνεχή ανοδική πορεία για τα έτη 2008 έως 2013 με μια μικρή μείωση για τα έτη 2014 και 2015. Συγκεκριμένα για το έτος 2008 σημειώθηκε ένα ποσοστό της τάξης του 7,3% με αύξηση κατά 1,7% για το έτος 2009, κατά 3% για το έτος 2010, κατά 4,5% για το έτος 2011, κατά 7,3% για το έτος 2012, κατά 3,5% για το έτος 2013. Αντίθετα για τα έτη 2014 και 2015 σημειώθηκε μια μείωση της τάξης 0,7% και 2,4% αντίστοιχα. Επιπροσθέτως στα άτομα ηλικιών 15 -29 ετών παρατηρείται εξίσου μια συνεχή ανοδική πορεία του δείκτη ανεργίας για τα έτη 2008 έως 2013 με υψηλότερα ποσοστά στο γυναικείο πληθυσμό. Πιο αναλυτικά για το έτος 2008 σημειώθηκε στο σύνολο της ηλικιακής ομάδας ποσοστό της τάξης 15,5% οπού σημειώθηκε αύξηση κατά 2,2% για το έτος 2009, κατά 5,1% για το έτος 2010, κατά 10,1% για το έτος 2011, κατά 9,8% για το έτος 2012, κατά 6,8% για το έτος 2013. Αντίθετα παρατηρήθηκε μια μείωση της τάξης κατά 5,2% και 3% για τα έτη 2014 και 2015 αντίστοιχα.

ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ, ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ															
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Έτη	Σύνολο		έως 19 ετών		20 - 24 ετών		25 - 29 ετών		30 - 44 ετών		45 - 64 ετών		65 ετών και άνω	
		Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες	Άρρενες	Θήλειες
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ															
	2011	118,0	191,0	0,0	0,3	15,0	33,4	42,3	57,9	43,8	81,3	16,7	17,5	0,2	0,6
	2012	164,7	245,6	0,2	0,5	17,5	41,6	51,2	67,9	64,6	106,5	30,7	28,8	0,4	0,4
	2013	182,4	275,3	0,7	0,3	17,6	37,2	54,2	78,4	78,6	123,9	31,1	35,3	0,4	0,1
	2014	184,4	261,0	0,2	0,3	13,2	33,4	50,7	70,4	85,1	119,2	34,0	37,6	1,2	0,1
	2015	174,6	262,4	0,2	0,2	13,1	30,7	42,8	65,0	79,2	124,7	38,3	41,8	1,0	0,0
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ															
	2011	220,3	209,9	9,6	9,3	37,0	30,5	38,5	32,9	86,3	94,4	48,7	42,7	0,3	0,0
	2012	310,9	282,3	12,0	14,0	45,8	36,8	54,3	35,4	127,4	132,8	70,8	63,4	0,5	0,0
	2013	365,0	308,2	11,8	13,5	51,9	34,4	59,0	38,5	148,0	145,5	92,6	76,0	1,7	0,3
	2014	345,9	302,2	8,7	11,1	46,7	34,2	52,8	37,0	141,7	137,4	94,5	82,1	1,6	0,5
	2015	311,4	288,1	5,4	8,5	41,2	28,3	47,1	31,0	122,1	133,4	94,1	85,9	1,2	0,9
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ / ΔΕΝ ΠΗΓΑΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ															
	2011	87,4	55,2	2,6	2,3	6,1	3,7	8,4	3,8	29,8	19,0	40,1	26,1	0,4	0,5
	2012	119,6	72,0	2,7	1,2	6,6	3,1	10,6	4,2	44,1	23,6	54,8	39,4	1,0	0,5
	2013	121,8	77,7	3,7	1,5	7,9	3,2	11,1	4,6	38,1	24,8	58,7	42,9	2,3	0,6
	2014	104,7	76,3	2,0	0,6	6,3	3,7	8,5	3,4	32,6	24,3	52,4	43,5	2,9	0,7
	2015	92,9	67,7	1,6	0,7	5,3	3,8	5,0	3,7	28,9	20,4	48,8	38,3	3,2	0,7

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.13

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Στο παραπάνω πίνακα 2.13 που αναφέρονται στα ποσοστά ανεργίας στη Ελλάδα κατά ομάδες ηλικιών, φύλο και μορφωτικό επίπεδο για τα έτη 2011 έως 2015 παρατηρούμε ότι, αρχικά για τα άτομα που εντάσσονται στη τριτοβάθμια εκπαίδευση σημειώνονται υψηλότερα ποσοστά στις ομάδες ηλικιών 20 – 24 ετών , 25 – 29 ετών, 30 – 44 ετών και 45 – 64 ετών με υψηλότερα ποσοστά στο γυναικείο πληθυσμό για τα έτη 2011 έως 2015. Κατόπιν στα άτομα τα οποία εντάσσονται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρατηρούμε ότι υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται εξίσου στις ομάδες ηλικιών 20 – 24 ετών, 25 – 29 ετών, 30 – 44 ετών και 45- 64 ετών με υψηλότερα ποσοστά στο γυναικείο πληθυσμό για τα έτη 2011 έως 2015. Τέλος για τα άτομα που εντάσσονται στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση / δεν πήγαν καθόλου σχολείο σημειώνονται υψηλότερα ποσοστά στις ηλικιακές ομάδες 30 – 44 ετών και 45 – 64 ετών με υψηλότερα ποσοστά στο ανδρικό πληθυσμό για έτη 2011 – 2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.1 Η ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η συνταγματική της κατοχύρωση

Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το ελληνικό κράτος αποτελεί βασικό πυλώνα και στοιχείο έμπνευσης για την εξέλιξη πολλών πολιτισμών της και έχει τις ρίζες του από την αρχαία Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα έχει διαπιστωθεί ιστορικά ότι δημιουργός του θεσμού ήταν ο αθηναίος πολιτικός Κλεισθένης ο οποίος διέσπασε την αθηναϊκή πολιτεία και τους πολίτες της σε δήμους με διαφορετικά διοικητικά όργανα και προσωνύμια για τους πολίτες του εκάστοτε δήμου. Ύστερα και στη βυζαντινή εποχή από τα μέσα του 5^{ου} αι. έως τις αρχές του 7^{ου} αι. παρατηρούμε ότι και αυτή ήταν επηρεασμένη από το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όμως εκφρασμένος με ένα διαφορετικό τρόπο αυτή τη φορά. Σύμφωνα με πολλούς ιστορικούς και ερευνητές δεν υπάρχει σαφή εικόνα για τον τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας των δήμων. Αυτό που είναι γνωστό είναι ότι αποτελούνταν από ηγετικά στελέχη, οργανωμένα μέλη και ανώνυμους οπαδούς, όπου αναφέρεται ότι τα ηγετικά στελέχη και τα οργανωμένα μέλη απάρτιζαν μια μειοψηφία αλλά κατείχαν την ηγεσία του δήμου και απέβλεπαν στον επηρεασμό του κοινού. Κάποιοι υποστήριξαν ότι αυτή η μορφή τοπικής αυτοδιοίκησης στη βυζαντινή εποχή συνδεόταν με τις υποδρομίες ένα άθλημα αρκετά αρεστό και αποδεκτό από όλους εκείνη την εποχή και έτσι πίστευαν ότι είναι λογικό να υπάρχει ένωση ανθρώπων σαν οπαδοί (Βήκα, 2007, Καψωμάνης, 2013).

Όμως σύμφωνα με τον ρώσικης καταγωγής Ουσπένσκι ο οποίος ήταν ο πρώτος που αναγνώρισε την πολιτική σημασία των δήμων – οργανώσεων διατύπωσε την εξής άποψη «ότι οι δήμοι αποτελούσαν διαμερίσματα της πόλης που κατά πάσα πιθανότητα κατάγονταν από τους αττικούς δήμους» την άποψη του Ουσπένσκι εμπλούτισε ο σέρβος Μανόλοβιτς, ο οποίος ερευνώντας και αναλύοντας τα στοιχεία που κατείχε τόσο για το ρόλο τους ως πολιτικές όσο και στρατιωτικές οργανώσεις εξέφρασε την εξής άποψη εστιάζοντας και στο θρησκευτικό και κοινωνικό ιδεώδες των οργανώσεων, «υποστήριξε ότι αποτελούσαν την πολιτοφυλακή και πως ασκούσαν διάφορα έργα στις πόλεις τους, επίσης πως αντιπροσώπευαν ορισμένες κοινωνικές τάξεις (οι Βένετοι την αριστοκρατία και οι Πράσινοι τις κατώτερες τάξεις) και ορισμένα θρησκευτικά δόγματα (οι Βένετοι την ορθοδοξία και οι Πράσινοι το

μονοφυσιτισμό)». Τέλος ο ρώσος Διακονώφ επικεντρώθηκε στον οικονομικό και συνταγματικό ρόλο τους. Υποστήριξε «δηλαδή πως ήταν λαϊκές οργανώσεις που εξυπηρετούσαν την τοπική αυτοδιοίκηση και αποτελούσαν επιβίωση της ελληνιστικής εποχής. Ισχυρίστηκε ότι δεν πρέπει να ταυτίζονται με τις φατρίες, που αποτελούσαν οργανώσεις ιπποδρομιακές αλλά και πολιτικές. Οι δήμοι, όπως υποστηρίζει, ενώνονταν και σχημάτιζαν φατρίες του ιπποδρόμου, οι οποίες αποτελούσαν τα δύο πολιτικά κόμματα, των Βένετων και των Πράσινων» (Κατωμάνης, 2013).

Ύστερα ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γνώρισε σημαντική αίγλη τη περίοδο της τουρκοκρατίας με αρκετές ελληνικές κοινότητες να υιοθετούν έναν ισχυρό τρόπο αυτοδιοίκησης και με συνέπεια να εξελιχτούν σε κέντρα πολιτισμού. Κατά την τουρκοκρατία την τοπική διοίκηση ασκούσαν οι περιφερειακοί προεστοί αιρετοί οι οποίοι συνήθως είχαν κάποια εξάρτηση με την τουρκική αρχή. Κατά την Α' Εθνοσυνέλευση που έλαβε χώρα στην Επίδαυρο καταργήθηκε ο θεσμός των κοινοτήτων με σκοπό την εξάλειψη του τοπικιστικού πνεύματος και την ενίσχυση της διοίκησης. Έπειτα το νεοσύστατο ελληνικό κράτος πλέον θέσπισε σύνταγμα στο οποίο ψηφίστηκε το προσωρινό πολίτευμα της Ελλάδας, όμως δεν υπήρχαν διατάξεις σχετικά με τη Τοπική Αυτοδιοίκηση, και αυτό άλλαξε με το Ν. 12 της 30/4/1822 «περί τον οργανισμό των ελληνικών επαρχιών», σύμφωνα με το νόμο αυτό η χώρα διασπάστηκε σε επαρχίες που και αυτές διασπαστήκαν σε αντεπαρχίες α' και β' τάξης, και με τη σειρά τους κάθε αντεπαρχία διασπάστηκε σε κοινότητες. Έπειτα κατά την Β' Εθνική Συνέλευση του Άστρους η οποία ουσιαστικά αναθεώρησε το προσωρινό πολίτευμα της Επιδαύρου και ψήφισε εκ νέου άλλο Σύνταγμα που ονομάστηκε Νόμος της Επιδαύρου, ο οποίος όρισε ότι οι επαρχίες πρέπει να διαιρούνται σε πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Στη συνέχεια κατά την Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας υπήρξαν ανάλογες ρυθμίσεις τόσο για τον καθορισμό ανάδειξης των δημογερόντων όσο και για την καθιέρωση της κρατικής εποπτείας τους. Έπειτα περνάμε στη εποχή του Ιωάννη Καποδίστρια όπου και σε αυτή υπήρξαν κάποιες μεταρρυθμίσεις κυρίως στη γεωγραφική διάρθρωση της επικράτειας. Κατόπιν έχουμε την περίοδο της βαυαρικής αντιβασιλείας στην οποία εφαρμόστηκαν αλλαγές ως προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με το Β.Δ. 27/12/1833 «περί συστάσεως των δήμων», έγινε μια προσπάθεια να οργανωθεί ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο και κυρίως το γαλλικό μοντέλο.

Οι βασικές αλλαγές που επέφερε ήταν στη διοικητική δομή και κατ' επέκταση στη δημιουργία δήμων, στη θεσμική οργάνωση, στο διαχωρισμό των πολιτών σε ενεργούς και μη και τέλος στο σύστημα εκλογής των δημοτικών αρχών (Βήκα, 2007).

Ουσιαστικά ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναγνωρίστηκε συνταγματικά για πρώτη φορά στην Ελλάδα στο Σύνταγμα του 1844 όπου ο δήμος αναγνωρίστηκε έστω και με έμμεσο τρόπο ως όργανο τοπικής αυτοδιοίκησης. Κατόπιν με το Ν. ΑΦΝC' του 1877 τα νομαρχιακά συμβούλια έλαβαν κάποιες αρμοδιότητες κυρίως εποπτικής και ελεγκτικής σημασίας. Έπειτα ο ρόλος των νομαρχιακών συμβουλίων επεκτάθηκε με το Ν. ΒΧΕ' της 6-7-1899 « περί νόμων και διοικήσεως αυτών». Επιπροσθέτως με ο νόμος Ν. ΔΝΖ' του 1912 «περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων» επέφερε πολλές αλλαγές στο θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και διακρίθηκαν οι αυτοδιοικούμενοι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί ως προς την λειτουργία και την οργάνωση τους, διακρίνοντας τους σε αστικούς και αγροτικούς οι οποίοι αποτέλεσαν τους δήμους και τις κοινότητες αντίστοιχα. Στις 9-5-1923 Β.Δ. σύμφωνα με αυτό οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις ήταν νομικό πρόσωπο με όργανα το νομαρχιακό συμβούλιο την νομαρχιακή επιτροπή και τον νομάρχη. Κατόπιν με το Σύνταγμα 1925/1927 ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατοχυρώνεται πλήρως από τις διατάξεις του άρθρου 104 του Συντάγματος της Τριακονταμελούς Συνταγματικής Επιτροπής του 1925 που περιλήφθησαν σε ορισμένες τροποποιήσεις στο άρθρο 107 του Συντάγματος του 1927. Το Σύνταγμα του 1952 καθιέρωσε απόλυτα πλέον την Τοπική Αυτοδιοίκηση με το άρθρο 99 «Η διοικητική οργάνωση του κράτους βασίζεται εις την αποκέντρωση και την τοπικήν αυτοδιοίκησην ως νόμος ορίζει». Το Σύνταγμα του 1975 συμπεριέλαβε το άρθρο 102 για το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εστίασε στη δομή της, στη διοικητική διάρθρωση όπου ήταν ο πρώτος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούμενος από δήμους και κοινότητες ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες καθορίζονταν από τον νομοθέτη. Επίσης οι διατάξεις του άρθρου 102 κατοχυρώνουν παράλληλα την έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως εξής «Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η αυτοτελής (με ίδια ευθύνη) άσκηση τοπικής δημόσιας διοίκησης από ένα εδαφικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με τη σύμπραξη του συνόλου των μελών (λαού) και υπό την εποπτεία του κράτους». Ακόμη με την αναθεώρηση του Συντάγματος του 1975 προστέθηκε και ο δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης όχι όμως ξεκάθαρα κατοχυρωμένο σαν όργανο απλά ότι υπάρχει δυνατότητα δημιουργίας από την

εκάστοτε νομοθεσία. Στη συνέχεια με τον Ν. 1235/1982 αναβαθμίστηκε ο θεσμός των νομαρχιακών συμβουλίων, επιπροσθέτως με το Ν. 1622/1986 το σύνολο της χώρας διαιρέθηκε σε 13 περιφέρειες. Έπειτα με τα Ν. 1878/1990 και εν συνεχεία με το Ν. 2218/1994 οι αρμοδιότητες της νομαρχίας πέρασαν στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Ως εκ τούτου ο θεσμός του δευτέρου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης δηλαδή η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση κατοχυρώθηκε με τους νόμους Ν. 2218/1994 και Ν. 2240/1994 και αναφέρεται ξεκάθαρα στο άρθρο 102 του Συντάγματος με την αναθεώρηση που έγινε το 2001 (τΑ'85/18-4-2001) (Βήκα, 2007, Καραντάνου, 2011).

Ακόμη ένα άλλο σχέδιο το οποίο άλλαξε ριζικά την Τοπική Αυτοδιοίκηση ήταν το Σχέδιο ή Πρόγραμμα Καποδίστριας Ν.2539/1997, σύμφωνα με το οποίο πραγματοποιήθηκαν αλλαγές ως προς την διάρθρωση της χώρας με την συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με στόχο τη επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος ως προς την άσκηση δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο, δίνοντας έμφαση στο πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Με το πρόγραμμα αυτό η χώρα διαιρέθηκε σε 901 δήμους έναντι 369 και σε 130 κοινότητες έναντι 5.554 που προϋπήρχαν κατά την τελευταία απογραφή του 1991. Τέλος έως σήμερα με την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος το 2008 και την κατάργηση του προγράμματος Καποδίστριας και την αντικατάστασή του από το νέο πρόγραμμα Καλλικράτης Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» η Ελλάδα έχει δυο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπου ο πρώτος βαθμός αποτελείται από 325 Δήμους και ο δεύτερος βαθμός αποτελείται από 13 Περιφέρειες καθώς και η κρατική αποκέντρωση πραγματώνεται από 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις (Βήκα, 2007, Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010, Καραντάνου, 2011).

3.2 Η έκταση του περιεχομένου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

3.2.1 Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί

Τον πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» «Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου», και σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» «Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελεί

θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α'), και το άρθρο 1 παρ. 2 του Ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» «Οι Δήμοι και οι Κοινότητες συγκροτούν τους Οργανισμούς του Πρώτου Βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Η σύσταση των δήμων και κοινοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.3463/2006 γίνεται ως εξής:

«Δήμοι είναι:

α) Όσοι έχουν ήδη συσταθεί με νόμο.

β) Όσοι προέρχονται από ένωση Δήμων ή Δήμων και Κοινοτήτων ή Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος. γ) Όσες Κοινότητες έχουν πληθυσμό άνω των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) κατοίκων κατά την τελευταία απογραφή.

2. Κοινότητες είναι όσες έχουν ήδη συσταθεί ή διατηρηθεί με νόμο. 3. Οι Δήμοι διαιρούνται σε δημοτικά διαμερίσματα, σύμφωνα με το άρθρο 117.

4. Στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'), η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α. που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου Δήμου ή της Κοινότητας και ονομάζεται «Τοπικό Διαμέρισμα».

«Τοπικά διαμερίσματα αποτελούν, επίσης, οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν κατόπιν συνένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α')» (Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010, «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» Ν. 3463/2006, Αρ. Φύλλου 114, 08-06-2006).

3.2.2 Τα όργανα του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα με την ισχύουσα διοικητική διαίρεση της χώρας μας όπως διαμορφώθηκε με το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» τα όργανα διοίκησης του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης χωρίζονται ως εξής, οι δήμοι απαρτίζονται από τον Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την

Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής (για δήμους άνω των 10.000 κατοίκων). Οι Δημοτικές Κοινότητες αποτελούνται από τον Πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας και το συμβούλιο Δημοτικής Κοινότητας, και τέλος οι Τοπικές Κοινότητες αποτελούνται το Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας και το Συμβούλιο Τοπικής Κοινότητας (Ξυλά, Χατζάτογλου, Καμπόλη και άλλοι, 2012, Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010).

3.2.3 Οι αρμοδιότητες των οργάνων πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» «Οι δημοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας». Πιο συγκεκριμένα οι αρμοδιότητες των δήμων επικεντρώνονται στους εξής τομείς δράσης:

- Ανάπτυξης
- Περιβάλλοντος
- Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών
- Απασχόλησης
- Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης
- Παιδείας Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Πολιτικής Προστασίας
- Αγροτικής Ανάπτυξης – Κτηνοτροφίας – Αλιείας

Στη συνέχεια παρατίθενται κάποιες από τις αρμοδιότητες των οργάνων των δήμων, των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων.

Αρμοδιότητες οργάνων των δήμων:

Αρχικά οι αρμοδιότητες του δημάρχου υπόκεινται στο άρθρο 58 του Ν. 3852/2010 και σύμφωνα με αυτό, ο δήμαρχος είναι υποχρεωμένος να:

- «Εκπροσωπεί το δήμο στα δικαστήρια και σε κάθε δημόσια αρχή
- Εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Η μη εκτέλεση των αποφάσεων αυτών συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος

- Ορίζει τους αντιδημάρχους, συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της
- Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του δήμου. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού του δήμου εκδίδει τις πράξεις που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου
- Συνυπογράφει τους βεβαιωτικούς καταλόγους και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής των δαπανών, οι οποίες έχουν εκκαθαριστεί από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου. στ) Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει ο δήμος
- Εκδίδει τις άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις που διέπουν τις αρμοδιότητες του δήμου
- Εκδίδει πιστοποιητικά προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης των δημοτών, καθώς και τις βεβαιώσεις μόνιμης κατοικίας
- Συνιστά ομάδες εργασίας και ομάδες διοίκησης έργου από μέλη του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους του δήμου, υπαλλήλους του δημόσιου τομέα ή ιδιώτες για τη μελέτη και επεξεργασία θεμάτων του δήμου, καθορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους»

Στη συνέχεια οι αρμοδιότητες των αντιδημάρχων υπόκεινται στο άρθρο 59 Ν. 3852/2010 και σύμφωνα με αυτό οι αντιδήμαρχοι:

- «Έχουν την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα
- Παρακολουθούν την εξέλιξη των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα
- Μεριμνούν για την καλή κατάσταση και λειτουργία του εξοπλισμού που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα
- Υπογράφουν με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και λοιπά διοικητικά έγγραφα που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας

- Συνεργάζονται με τους προέδρους των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων και τους εκπροσώπους των τοπικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους
- Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που μπορεί να τους μεταβιβάζει με απόφασή του ο δήμαρχος, που αφορά τη δημοτική ενότητα» κ.α.

Κατόπιν οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής ορίζονται από το άρθρο 63 του Ν.3852/2010 και σύμφωνα με αυτό είναι υπεύθυνη για να:

- «Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου
- Συντονίζει την κατάρτιση και παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο
- Καταρτίζει και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη της υλοποίησής του
- Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης προς την οικονομική επιτροπή
- Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού
- Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια: i) Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, ii) Κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία
- Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης
- Εισηγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη».

Υστέρα οι αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου υπόκεινται στο άρθρο 65 του Ν. 3852/2010.

Σύμφωνα με αυτό το δημοτικό συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να:

- «Αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του
- Εκφράζει τις θέσεις του σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος και γνωμοδοτεί όποτε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα ζητούν τη γνώμη του.
- Ορίζει τους φόρους, τα τέλη, τα δικαιώματα και τις εισφορές.
- Καταρτίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του τον κανονισμό λειτουργίας του » κ.α

Έπειτα οι αρμοδιότητες της οικονομικής επιτροπής ορίζονται από το άρθρο 72 του Ν. 3852/2010 σύμφωνα με το οποίο έχει την δυνατότητα να:

- «Συντάσσει τον προϋπολογισμό του δήμου
- Ελέγχει την υλοποίηση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου. Η έκθεση αυτή στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου
- Προελέγχει τον απολογισμό
- Αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις
- Μελετά την ανάγκη συνάψεως δανείων, καταρτίζει τους όρους τους και εισηγείται σχετικά στο δημοτικό συμβούλιο
- Εισηγείται προς το δημοτικό συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών,
- Αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών» κ.α

Τέλος οι αρμοδιότητες της επιτροπής ποιότητας ζωής ορίζονται από το άρθρο 73 του Ν. 3852/2010 σύμφωνα με το οποίο οι βασικότερες αρμοδιότητες σχετίζονται με:

- «Τη χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου
- Την ανάκληση ή την οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων επιχειρήσεων και λοιπών εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων αρμοδιότητας του δήμου
- Τη χορήγηση ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας μουσικής».

Όσον αφορά τα υπόλοιπα όργανα του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης δηλαδή τις Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες ισχύουν τα εξής:

Οι αρμοδιότητες των προέδρων των δημοτικών κοινοτήτων ορίζονται από το άρθρο 81 του Ν. 3852/2010, έτσι ο πρόεδρος έχει την δυνατότητα να:

- «Εκπροσωπεί το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας
- Ασκει κάθε αρμοδιότητα που του ανατίθεται από τον δήμαρχο.
- Μεταφέρει και παρουσιάζει στον δήμαρχο και στα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου τα προβλήματα της κοινότητας, συνεργάζεται με τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους και τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες προκειμένου να προετοιμάσει κάθε θέμα που θα συζητηθεί στο συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας,
- Παρακολουθεί την πρόωση από το δήμο των θεμάτων που αναφέρονται στις αποφάσεις του συμβουλίου που έχουν σταλεί σε αυτόν
- Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, στις οποίες καλείται υποχρεωτικά με δικαίωμα ψήφου, όταν στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται θέμα που αφορά ειδικά την αντίστοιχη δημοτική κοινότητα» κ.α

Οι αρμοδιότητες του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας υπόκεινται στο άρθρο 63 του Ν. 3852/2010 σύμφωνα με αυτό έχει τη δυνατότητα να:

- «Αποφασίζει για την προέγκριση ίδρυσης ή εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία
- Αποφασίζει για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας μουσικής

- Προτείνει τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες»

Στη συνέχεια οι αρμοδιότητες του προέδρου της Τοπικής Κοινότητας ορίζονται από το άρθρο 82 του Ν.3852/2010 σύμφωνα με αυτό είναι υπεύθυνος για να:

- «Μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της τοπικής κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία δια του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές
- Μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής
- Λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της τοπικής κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ
- Μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι' αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου
- Μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου
- Εισηγείται στο τοπικό συμβούλιο θέματα της αρμοδιότητάς του και εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου» κ.α.

Τέλος οι αρμοδιότητες του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας προβλέπονται από άρθρο 84 του Ν. 3852/2010 σύμφωνα με το οποίο έχει τη δυνατότητα να:

« Διατυπώνει γνώμη προς το δημοτικό συμβούλιο για:

- Τον ορισμό των υπηρεσιακών μονάδων του δήμου που υπάρχει ανάγκη να λειτουργήσουν στην περιφέρειά του
- Την αξιοποίηση των ακινήτων του δήμου, που βρίσκονται στην τοπική κοινότητα
- Την πολεοδομική ανάπτυξη και ανάπλαση της περιοχής
- Τον τρόπο διάθεσης των βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια της τοπικής κοινότητας
- Την εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δημοτικών δασικών εκτάσεων, που βρίσκονται στην περιφέρεια της τοπικής κοινότητας
- Την εκποίηση, εκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση χρήσης, ανταλλαγή και δωρεά, περιουσιακών στοιχείων του δήμου που βρίσκονται στα όρια της τοπικής κοινότητας

Προτείνει στην επιτροπή ποιότητας ζωής:

- Τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών και τις θέσεις που επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία των εμποροπανηγύρεων, των χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιφέρειά του
- Τους χώρους στάθμευσης οχημάτων κ.α. (Ξυλά, Παττακού, Καμπόλη και άλλοι, 2012, Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» Ν. 3463/2006).

3.3 Οι δευτεροβάθμιοι οργανισμοί

Τον δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν οι περιφέρειες οι οποίες είναι αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δίκαιου (Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010).

3.3.1 Τα όργανα του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με το Άρθρο 113 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» όργανα διοίκησης του δεύτερου βαθμού απαρτίζονται από τον Περιφερειάρχη, τους Αντιπεριφερειάρχες το Περιφερειακό Συμβούλιο, τη Οικονομική Επιτροπή και τη Εκτελεστική Επιτροπή (Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010).

3.3.2 Οι αρμοδιότητες των οργάνων δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με το Άρθρο 186 του Ν. 3852/2010 «τα όργανα των περιφερειών ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας»

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες των περιφερειών προσανατολίζονται στους τομείς:

- Προγραμματισμού - Ανάπτυξης
- Γεωργίας – Κτηνοτροφίας – Αλιείας
- Φυσικών Πόρων – Ενέργειας – Βιομηχανίας (Διαχείριση Υδάτων, Ορυκτός Πλούτος, Ενέργεια, Βιομηχανία και Βιοτεχνία)
- Απασχόλησης – Εμπορίου – Τουρισμού
- Μεταφορών– Επικοινωνιών
- Έργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος
- Υγείας, Η. Παιδείας – Πολιτισμού – Αθλητισμού
- Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας

Στη συνέχεια αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης των περιφερειών.

Οι αρμοδιότητες του Περιφερειάρχη ορίζονται από το Άρθρο 159 Ν. 3852/2010 σύμφωνα με αυτό ο περιφερειάρχης έχει τη δυνατότητα να:

- «Εκδίδει όλες τις πράξεις μη κανονιστικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,
- Εκτελεί τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της εκτελεστικής επιτροπής και της οικονομικής επιτροπής,
- Συγκαλεί και προεδρεύει της εκτελεστικής επιτροπής και συντονίζει την υλοποίηση των αποφάσεών της
- Εκπροσωπεί την περιφέρεια δικαστικώς και εξωδίκως,
- Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών της περιφέρειας. Ως προϊστάμενος όλου του προσωπικού της περιφέρειας εκδίδει τις πράξεις που
- προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για το διορισμό, τις κάθε είδους υπηρεσιακές μεταβολές και την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου,
- Διατάσσει την είσπραξη των εσόδων της περιφέρειας και αποφασίζει για τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού,
- Υπογράφει τις συμβάσεις που συνάπτει η περιφέρεια» κ.α.

Κατόπιν σύμφωνα με το άρθρο 160 του Ν. 3852/2010 οι Αντιπεριφερειάρχες έχουν την δυνατότητα να:

- « Συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας,
- Εκτελούν τις αποφάσεις του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της οικονομικής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπο αρμόδιοι,
- Ασκούν όλες τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης
- Διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας,
- Προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας» κ.α.

Έπειτα οι αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου ορίζονται στο Άρθρο 163 του Ν. 3852/2010 που σύμφωνα με αυτό έχει την δυνατότητα σχετικά με:

- «Την έγκριση και παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας
- Την έγκριση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία
- Την έγκριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού της περιφέρειας
- Την επιβολή τελών, εισφορών και δικαιωμάτων
- Την απαλλοτρίωση ακινήτων
- Την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων
- Την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων
- Τη σύναψη δανείων
- Την έγκριση του κανονισμού των εργασιών του, του κανονισμού των εργασιών της οικονομικής επιτροπής και των επιτροπών του άρθρου 164, καθώς και του οργανισμού των υπηρεσιών της περιφέρειας
- Την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της περιφέρειας
- Το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών»

Στη συνέχεια οι αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής ορίζονται από το Άρθρο 174 του Ν. 3852/2010 σύμφωνα με το οποίο η Εκτελεστική Επιτροπή έχει την δυνατότητα να:

- «Συντονίζει την κατάρτιση και έχει την ευθύνη της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας, το οποίο και εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο
- Καταρτίζει και εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο τα τομεακά προγράμματα δράσης και έχει την ευθύνη της υλοποίησής τους.

- Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού προς την οικονομική επιτροπή.
- Συντάσσει και εισηγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο τις προβλεπόμενες εκθέσεις πεπραγμένων
- Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.
- Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των υπηρεσιών της περιφέρειας.
- Εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο το σχέδιο: i) οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, ii) κανονισμού λειτουργίας υπηρεσιών, iii) κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των περιφερειακών υπηρεσιών.
- Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.
- Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων που ανήκουν στην εποπτεία της περιφέρειας.
- Καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της».

Κατόπιν οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής έγκεινται στο άρθρο 176 του Ν. 3852/2010 σύμφωνα με το οποίο είναι υπεύθυνη για:

- «Την κατάρτιση σχεδίου του προϋπολογισμού της περιφέρειας και την εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο για ψήφιση
- Την κατάρτιση, επεξεργασία, προέλεγχο του απολογισμού και υποβολή σχετικής έκθεσης στο περιφερειακό συμβούλιο
- Την κατάρτιση των όρων, τη σύνταξη των διακηρύξεων, τη διεξαγωγή και κατακύρωση κάθε μορφής δημοπρασιών και διαγωνισμών, καθώς και τη συγκρότηση των ειδικών επιτροπών διεξαγωγής και αξιολόγησης από μέλη της ή ειδικούς επιστήμονες, υπαλλήλους της περιφέρειας ή δημόσιους υπαλλήλους

- Τη μελέτη της ανάγκης σύναψης δανείων, τον καθορισμό των όρων τους και την υποβολή της σχετικής εισήγησης στο περιφερειακό συμβούλιο
- Την εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο της επιβολής τελών, δικαιωμάτων και εισφορών
- Την απόφαση για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών» (Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010, Ξυλά, Παττακού, Καμπόλη και άλλοι, 2012).

3.4 Οι πόροι των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

3.4.1 Οι πόροι του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι δήμοι έχουν δυο πηγές εσόδων αυτή των τακτικών όπως είναι οι φόροι , ανταποδοτικά τέλη κ.α., και τα έκτακτα όπως είναι δάνεια, δωρεές κ.α. Σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ν.3852/2010 και του άρθρου 155 του Ν. 3463/2006 κύρια πηγή χρηματοδότησης είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι οι οποίοι είναι πόροι που αποδίδονται ετησίως σε κάθε δήμο από τα κρατικά έσοδα και προέρχονται από:

- Το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων σε ποσοστό 20%
- Το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας σε ποσοστό 12%
- Το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας σε ποσοστό 50%

(Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010, «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» Ν. 3463/2006, Αρ. Φύλλου 114, 08-06-2006, Τσουντας και Τριανταφυλλοπούλου, 2009, Κωστόπουλος, 2014).

3.4.2 Οι πόροι του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι περιφέρειες ομοίως με τους δήμους έχουν δυο πηγές εσόδων αυτή των τακτικών όπως είναι εισοδήματα από κινητή ή ακίνητη περιουσία κ.α., και τα έκτακτα όπως είναι πρόσθημα, επιχειρηματική δραστηριότητα κ.α.. Σύμφωνα με το άρθρο 260 του Ν.3852/2010 κύρια πηγή εσόδων είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι οι οποίοι είναι πόροι που αποδίδονται κάθε χρόνο σε κάθε περιφέρεια από τον κρατικό προϋπολογισμό και προέρχονται από:

- Το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων σε ποσοστό 2,40%
- Το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας σε ποσοστό 4%

(Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010, Τσουντας και Τριανταφυλλοπούλου, 2009, Κωστόπουλος, 2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.1 Η ιστορία του Δήμου Μεσσήνης

Ο Δήμος Μεσσήνης είναι δήμος του Νομού Μεσσηνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ο οποίος συστάθηκε αρχικά με το Πρόγραμμα Καποδίστριας «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (Ν. 2539/1997), από την ενοποίηση του προϋπάρχοντος δήμου Μεσσήνης και των γειτονικών του κοινοτήτων οι οποίες στη συνέχεια μετονομάστηκαν σε Δημοτικά Διαμερίσματα, αυτή η εφαρμογή ίσχυσε για τα έτη 1999 έως 2010. Το 2010 με την κατάργηση του προγράμματος Καποδίστρια και την εφαρμογή του νέου προγράμματος Καλλικράτης, Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Ν. 3852/2010), συστάθηκε εκ νέου από την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Αιπείας, Ανδρούσας, Αριστομένουσ, Βουφράδος, Ιθώμης, Μεσσήνης, Πεταλιδίου και την κοινότητα Τρικόρφου που μετονομάστηκαν σε Δημοτικές Ενότητες και έχει έδρα τη Μεσσήνη (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μεσσήνης, 2015, Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010, www.ypes.gr).

4.2 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Μεσσήνης

Η γεωγραφική θέση του Δήμου Μεσσήνης έγκειται στην δυτική και κεντρική πλευρά του Νομού Μεσσηνίας και τα σύνορα του εκτείνονται ανατολικά με το Δήμο Καλαμάτας, βόρεια με το Δήμο Οιχαλίας και το Δήμο Τριφυλλίας και δυτικά με το Δήμο Πύλου-Νέστορος. Ο Δήμος Μεσσήνης με κριτήριο την εδαφική του διάσταση κατατάσσεται δεύτερος μεγαλύτερος δήμος του Νομού Μεσσηνίας με συνολική έκταση 563.764 στρέμματα, αναλυτικότερα στοιχεία παρουσιάζονται στο παρακάτω πίνακα (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μεσσήνης, 2015).

<i>ΔΗΜΟΣ</i>	<i>ΕΚΤΑΣΗ (Στρέμματα)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ</i>
--------------	-------------------------------	--	--

ΠΕΤΑΛΙΔΙ	104.970	18,61949%	3,507648692%
ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ	90.678	16,08439%	3,030071145%
ΙΘΩΜΗ	90.428	16,04005%	3,021717214%
ΜΕΣΣΗΝΗ	84.602	15,00663%	2,827037198%
ΑΙΠΕΙΑ	55.572	9,857316%	1,85697869%
ΑΝΔΡΟΥΣΑ	52.216	9,262032%	1,744835516%
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ	42.938	7,616308%	1,434804416%
ΒΟΥΦΡΑΔΕΣ	42.360	7,513782%	1,415490127%
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	563.764	100%	18,838583%

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

ΠΗΓΗ: www.ypes.gr, ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Όσον αφορά τα γεωλογικά του χαρακτηριστικά ο δήμος αποτελείται κυρίως από αγροτικά διαμερίσματα, τα οποία χωρίζονται ως εξής 37 πεδινά, 22 ημιορεινά και 11 ορεινά και ένα αστικό δημοτικό διαμέρισμα την πόλη της Μεσσήνης επίσης διαθέτει ακτογραμμή η οποία εκτείνεται στην νότια πλευρά του δήμου με αρκετές παραλίες προσβάσιμες και μη (www.ypes.gr, ΕΛΣΤΑΤ, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μεσσήνης, 2015).

4.3 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του Δήμου

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011 ο πληθυσμός του Δήμου Μεσσήνης ανέρχεται σε 23.482 μόνιμους κάτοικους. Ο Δήμος κατατάσσεται στη τρίτη θέση αναλογικά με την πληθυσμιακή κάλυψη του στο Νομό Μεσσηνίας. Παρακάτω παρατίθεται πίνακας με τον συνολικό πληθυσμό κάθε Δήμου του Νομού Μεσσηνίας σύμφωνα με την απογραφή του 2011.(Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μεσσήνης, 2015).

<i>ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ</i>		
ΔΗΜΟΙ	ΕΔΡΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	69.849
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	27.373
ΜΕΣΣΗΝΗΣ	ΜΕΣΣΗΝΗ	23.482
ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ	ΠΥΛΟΣ	21.077
ΟΙΧΑΛΙΑΣ	ΜΕΛΙΓΓΑΛΑΣ	11.228
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ	6.945
ΣΥΝΟΛΟ		159.954

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Στη συνέχεια παρατίθεται αναλυτικός πίνακας με την πληθυσμιακή διάρθρωση του δήμου Μεσσήνης κατά δημοτική ενότητα.

<i>ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ</i>	
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΜΕΣΣΗΝΗΣ	9.889
ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ	3.217
ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ	2.459
ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ	2.397
ΑΠΕΙΑΣ	1.884
ΙΘΩΜΗΣ	1.879
ΒΟΥΦΡΑΔΟΣ	1.051
ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ	706
ΣΥΝΟΛΟ	23.482

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3

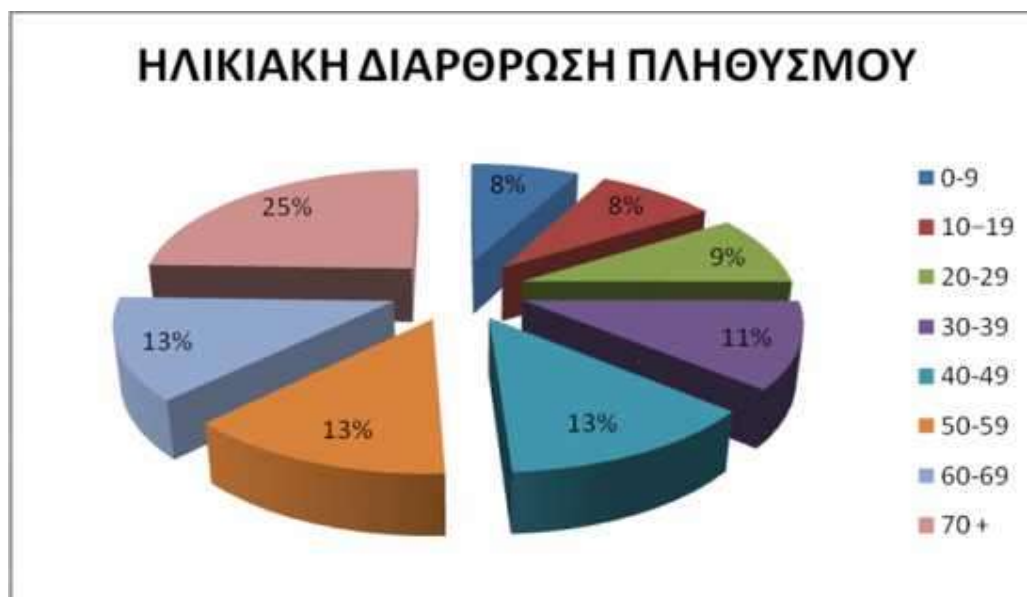
ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Κατόπιν παραθέτεται πίνακας με τη ηλικιακή κατανομή του δήμου Μεσσήνης και σχετικό διάγραμμα σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

<i>ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ</i>	
ΗΛΙΚΙΑΚΑ ΟΡΙΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
0-9	1.783
10-19	1.957
20-29	2.142
30-39	2.628
40-49	3.039
50-59	3.109
60-69	3.077
70 +	5.747
ΣΥΝΟΛΟ	23.482

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1

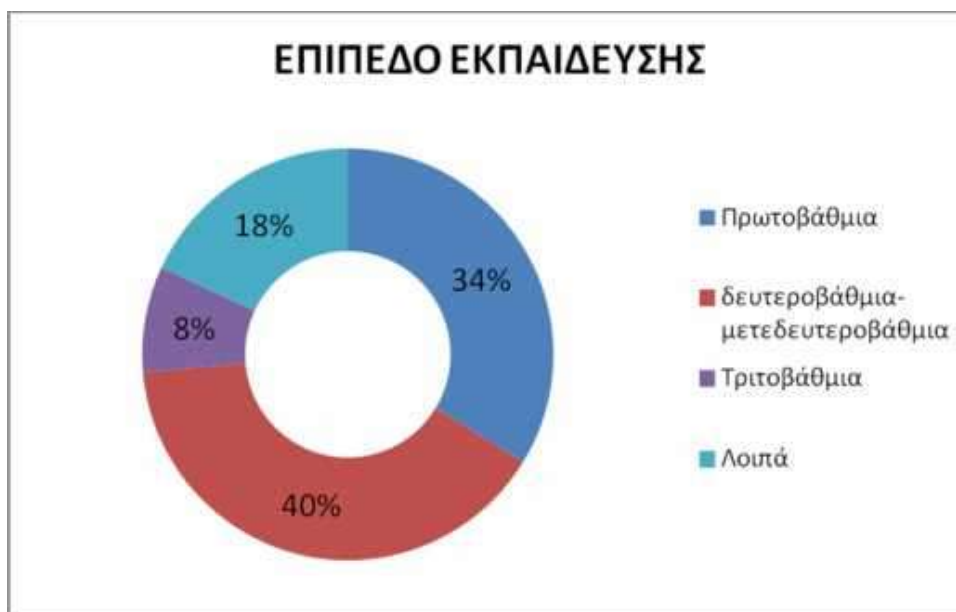
ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Στη συνέχεια παρατίθεται πίνακας με το μορφωτικό επίπεδο του δήμου Μεσσήνης και σχετικό διάγραμμα σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

<i>ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (ΑΤΟΜΑ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΑ ΠΡΙΝ ΤΟ 2004)</i>	
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΠΛΗΘΟΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ	7.550
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ - ΜΕΤΕΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ	8.917
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ	1.867
ΛΟΙΠΑ	4.036
ΣΥΝΟΛΟ	22.370

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

<i>ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ</i>	
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΣΧΟΛΙΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	7.050
ΑΝΕΡΓΟΙ	1.347
ΜΑΘΗΤΕΣ/ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ	2.812
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	8.143
ΟΙΚΙΑΚΑ	2.640
ΛΟΙΠΑ	1.490
ΣΥΝΟΛΟ	23.482

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

<i>ΟΙΚΟΓΕΝΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΗΜΟΤΩΝ</i>	
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΠΛΗΘΟΣ
ΑΓΑΜΟΙ	7.718
ΕΓΓΑΜΟΙ	12.708
ΧΗΡΟΙ/ΕΣ	2.510
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	546

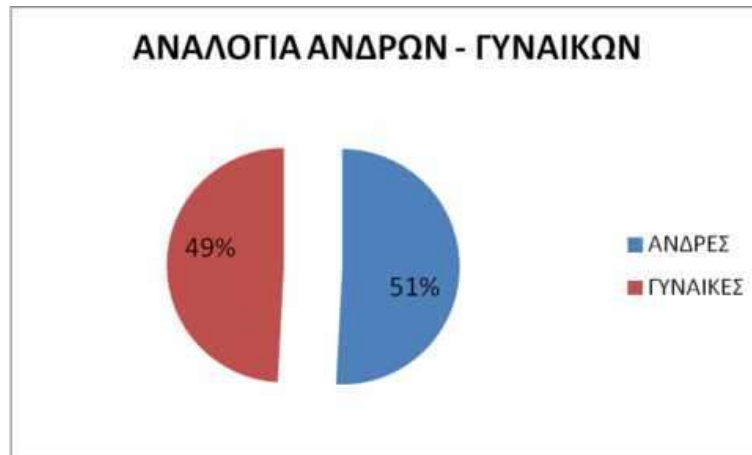
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

<i>ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΔΡΩΝ - ΓΥΝΑΙΚΩΝ</i>	
ΦΥΛΟ	ΠΛΗΘΟΣ
ΑΝΔΡΕΣ	11942
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	11540
ΣΥΝΟΛΟ	23482

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. 8

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3

ΠΗΓΗ:ΕΛΣΤΑΤ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

4.4 Η διοικητική διαίρεση του δήμου

Η διοικητική διάρθρωση του δήμου Μεσσήνης σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης, Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης , Ν. 3852/2010 χωρίζεται στις κάτωθι Δημοτικές Ενότητες και Τοπικές Κοινότητες: (<http://www.messini.gr/>, Πρόγραμμα Καλλικράτης, Ν. 3852/2010, Αρ. Φύλλου 87,07/06/2010 , www.ypes.gr).

- Δημοτική Ενότητα Αιπείας
 - Τοπική Κοινότητα Αδριανής
 - Τοπική Κοινότητα Λογγάς
 - Τοπική Κοινότητα Μηλίτσας
 - Τοπική Κοινότητα Νέας Κορώνης
 - Τοπική Κοινότητα Χράνων
- Δημοτική Ενότητα Ανδρούσας

- Τοπική Κοινότητα Αγριλιάς Μεσσήνης
- Τοπική Κοινότητα Αμφιθέας
- Τοπική Κοινότητα Ανδρούσης
- Τοπική Κοινότητα Ελληνοεκκλησίας
- Τοπική Κοινότητα Εύας
- Τοπική Κοινότητα Καλαμαρά
- Τοπική Κοινότητα Καλογερόραχης
- Τοπική Κοινότητα Μαγγανιακού
- Τοπική Κοινότητα Πολυλόφου
- Δημοτική Ενότητα Αριστομένους
 - Τοπική Κοινότητα Αριστομένους
 - Τοπική Κοινότητα Βουταίνης
 - Τοπική Κοινότητα Διοδίων
 - Τοπική Κοινότητα Κεφαλοβρύσου
 - Τοπική Κοινότητα Κουτίφαρη
 - Τοπική Κοινότητα Μάνεση
 - Τοπική Κοινότητα Πελεκανάδας
 - Τοπική Κοινότητα Πλατανόβρυσης
 - Τοπική Κοινότητα Πουλτισίου
 - Τοπική Κοινότητα Στέρνας
 - Τοπική Κοινότητα Στρεφίου
- Δημοτική Ενότητα Βουφράδος
 - Τοπική Κοινότητα Βλάση
 - Τοπική Κοινότητα Κουρτακίου
 - Τοπική Κοινότητα Μηλιωτίου
 - Τοπική Κοινότητα Πετριτίου
 - Τοπική Κοινότητα Χαραυγής
 - Τοπική Κοινότητα Χατζή
- Δημοτική Ενότητα Ιθώμης
 - Τοπική Κοινότητα Αριστοδημείου
 - Τοπική Κοινότητα Αρσινόης
 - Τοπική Κοινότητα Αρχαίας Μεσσήνης
 - Τοπική Κοινότητα Βαλύρας
 - Τοπική Κοινότητα Ζερμπισίων

- Τοπική Κοινότητα Κεφαλινού
- Τοπική Κοινότητα Λαμπαίνης
- Τοπική Κοινότητα Ρευματιάς
- Δημοτική Ενότητα Μεσσήνης
 - Δημοτική Κοινότητα Μεσσήνης
 - Τοπική Κοινότητα Αβραμιού
 - Τοπική Κοινότητα Αναλήψεως
 - Τοπική Κοινότητα Βελίκας
 - Τοπική Κοινότητα Καρτερολίου
 - Τοπική Κοινότητα Λευκοχώρας
 - Τοπική Κοινότητα Λυκοτράφου
 - Τοπική Κοινότητα Μαδένης
 - Τοπική Κοινότητα Μαυρομματίου Παμίσου
 - Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου Αριστομένους
 - Τοπική Κοινότητα Πιλαλίστρας
 - Τοπική Κοινότητα Πιπερίτσης
 - Τοπική Κοινότητα Σπιταλίου
 - Τοπική Κοινότητα Τριόδου
- Δημοτική Ενότητα Πεταλιδίου
 - Τοπική Κοινότητα Αχλαδοχωρίου
 - Τοπική Κοινότητα Δάρα
 - Τοπική Κοινότητα Δροσιάς
 - Τοπική Κοινότητα Καλοχωρίου
 - Τοπική Κοινότητα Καρποφόρων
 - Τοπική Κοινότητα Καστανίων
 - Τοπική Κοινότητα Κοκκίνου
 - Τοπική Κοινότητα Λυκίσσης
 - Τοπική Κοινότητα Μαθίας
 - Τοπική Κοινότητα Νερομύλου
 - Τοπική Κοινότητα Πανιπερίου
 - Τοπική Κοινότητα Πεταλιδίου
- Δημοτική Ενότητα Τρικόρφου
 - Τοπική Κοινότητα Δραΐνας
 - Τοπική Κοινότητα Κλήματος

- Τοπική Κοινότητα Κορομηλέας
- Τοπική Κοινότητα Παλαιοκάστρου
- Τοπική Κοινότητα Τρικόρφου

4.5 Οι υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος

Βάση του οργανογράμματος και του επιχειρησιακού προγράμματος του Δήμου Μεσσήνης οι υπηρεσίες που παρέχει χωρίζονται ως εξής. (<http://www.messini.gr/>, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Μεσσήνης,2015).

- **Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο**
 - Γενικός γραμματέας
 - Αυτοτελές γραφείο υποστήριξης Δημάρχου και διοικητικής μέριμνας
 - Αυτοτελές τμήμα νομικής υπηρεσίας
 - Αυτοτελές τμήμα δημοτικής αστυνομίας
 - Τμήμα προγραμματισμού, διαφάνειας, ανάπτυξης, οργάνωσης, πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τουρισμού.
- **Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, παιδείας, πολιτισμού και απασχόλησης**
 - Η Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Κοινωνικών Υποθέσεων
 - Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας & Διά Βίου Μάθησης
 - Τμήμα διοίκησης παιδικών σταθμών
 - Τμήμα πολιτισμού, αθλητισμού, νέας γενιάς και απασχόλησης
- **Υπηρεσίες υποστήριξης**
 - Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών
 - Τμήματος Υποστήριξης των Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
 - Τμήματος Δημοτικής Κατάστασης, Ληξιαρχείου, Αλλοδαπών και Διοικητικής μέριμνας
 - Τμήμα ανθρώπινου δυναμικού και μισθοδοσίας
 - Τμήμα ΚΕΠ ΔΕ Μεσσήνης
 -
- **Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών**

- Τμήματος Προϋπολογισμού, και Λογιστηρίου
- Τμήματος Προμηθειών και Αποθήκης
- Τμήματος Εσόδων, Περιουσίας, Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
- Τμήμα ταμειακής υπηρεσίας

- **Διεύθυνσης Περιβάλλοντος Δόμησης & Πολεοδομικών εφαρμογών**
- Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
- Τμήματος Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας
- Τμήματος Δόμησης και πολεοδομικών εφαρμογών
- Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Γεωτεχνικών Υπηρεσιών
- Τμήματος κίνησης οχημάτων και μηχανημάτων

- **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών**
- Τμήματος Μελετών, Επίβλεψης και Εκτέλεσης Τεχνικών Έργων
- Τμήματος Συντήρησης Υποδομών και Άμεσης Επέμβασης
- Τμήματος Συγκοινωνιών, Κυκλοφορίας και Εγκαταστάσεων

4.6 Οικονομικά στοιχεία του δήμου για τα έτη 2009 – 2015

Στη συνέχεια παρατίθενται τα οικονομικά στοιχεία του Δήμου Μεσσήνης σε μορφή πινάκων για τα οικονομικά έτη 2009 έως 2014, τα οποία αντλήθηκαν από τον ιστότοπο *ΔΙΑΥΓΕΙΑ* καθώς και στο παράρτημα της παρούσας πτυχιακής εργασίας παραθέτονται και οι Αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου σχετικά με την έγκριση και ψήφιση των ισολογισμών – απολογισμών.

(<https://et.diavgeia.gov.gr/f/dimosmessini>)

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009</i>	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	99.624,70€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.058.884,68€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΩΡΗΓΗΣΕΙΣ	4.091.019,84€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	99.012,37€
ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	46.549,99€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	5.395.091,58€
ΕΚΤΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	367.397,36€

ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	575.533,44€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	942.930,80€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	6.338.022,38€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/ht2v5d6>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	1.906.239,05€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	538.708,54€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.259.308,11€
ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	122.262,97€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	631.552,62€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	73.746,42€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	585.815,96€
ΠΑΡΟΧΕΣ - ΧΟΡΗΓΙΕΣ - ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ - ΔΩΡΕΕΣ	581.360,89€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	5.698.994,56€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	16.876,24€
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΩΝ	113.623,48€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	130.499,72€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	27.768,90€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	10.639,53€
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	38.408,43€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.867.902,71€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/ht2v5d6>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010</i>	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	132.404,79€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.086.874,83€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	3.463.048,95€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	73.574,72€
ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	39.698,37€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	4.795.601,66€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	484.130,43€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	328.423,19€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	812.553,62€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.608.155,28€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/ht2v5d6>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	1.878.211,94€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	262.517,70€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.497.987,49€

ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	4.518,50€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	500.661,04€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	66.542,85€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	674.069,62€
ΠΑΡΟΧΕΣ – ΧΟΡΗΓΙΕΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΔΩΡΕΕΣ	413.360,62€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	5.297.869,76€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	13.349,71€
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΩΝ	52.236,76€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	65.586,47€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	14.036,32€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	7.453,32€
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	21.489,64€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.384.945,87€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.12

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/ht2v5d6>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2011</i>	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	216.138,46€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.877.690,08€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	6.825.924,77€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	66.595,33€
ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	108.609,31€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	9.094.957,95€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	418.761,39€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	517.424,06€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	936.185,45€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.031.143,40€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.13

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/j9z2ku5>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2011</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	4.424.994,97€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	764.294,57€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.351.695,38€
ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	17.001,03€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	1.065.133,59€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	243.405,49€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.397.768,63€
ΠΑΡΟΧΕΣ – ΧΟΡΗΓΙΕΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΔΩΡΕΕΣ	208.785,89€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	9.473.079,55€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	0,00€
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΩΝ	614.564,90€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	614.564,90€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	90.053,62€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	17.783,33€

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	21.489,64€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.195.481,40€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.14

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/j9z2ku5>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012</i>	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	3 77.081,03€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.342.298,68€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΩΡΗΓΗΣΕΙΣ	4.496.513,08€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	58.203,88€
ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	184.542,64€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	7.458.639,31€
ΕΚΤΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	412.939,07€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	1.294.603,41€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.707,542,48€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.166.181,79€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. 15

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/hmlhhtx>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3.543.393,52€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	815.714,94€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	2.536.349,85€
ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	27.577,88€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ	1.211.280,70€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	182.089,76€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.342.955,83€
ΠΑΡΟΧΕΣ – ΧΟΡΗΓΙΕΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΔΩΡΕΕΣ	226.091,84€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	9.885.454,32€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	0,00€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	305.333,87€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	305.333,87€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	125.319,04€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	19.728,38€
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	145.047,42€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	10.335.835,61€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.16

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/hmlhhtx>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013</i>	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	341.825,94€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.113.237,15€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΩΡΗΓΗΣΕΙΣ	4.857.276,94€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	56.884,05€

ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	144.464,22€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	7.513.688,30€
ΕΚΤΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	412.939,07€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	1.016.968,83€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.498.055,86€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.011.744,16€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. 17

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/zqnpwfsf>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3.405.380,56€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	698.480,40€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.961.799,02€
ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	25.105,24€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ	1.204.186,66€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ	133.760,00€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.370.721,36€
ΠΑΡΟΧΕΣ - ΧΟΡΗΓΙΕΣ - ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ - ΔΩΡΕΕΣ	293.085,52€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	9.092.518,76€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	0,00€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	331.858,16€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	331.858,16€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	19.104,35€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	34.219,26€
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	53.323,61€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.477.700,53€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.18

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/zqnpwfsf>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014</i>	
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	294.779,47€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.091.543,39€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΩΡΗΓΗΣΕΙΣ	5.327.232,51€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	61.980,76€
ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	67.687,78€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	7.843.223,91€
ΕΚΤΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	2.007.059,75€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	2.761.942,35€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	4.769.002,10€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	12.612.226,01€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.19

ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/juqzvod>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2014</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3.508.127,07€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	676.498,56€

ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	2.612.259,49€
ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	15.304,02€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	1.830.827,66€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	132.861,09€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.825.640,76€
ΠΑΡΟΧΕΣ – ΧΟΡΗΓΙΕΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΔΩΡΕΕΣ	234.182,87€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	10.835.701,52€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	255,90€
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΩΝ	405.845,82€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	406.101,72€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	10.667,91€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	10.667,91€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	11.252.471,15€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.20

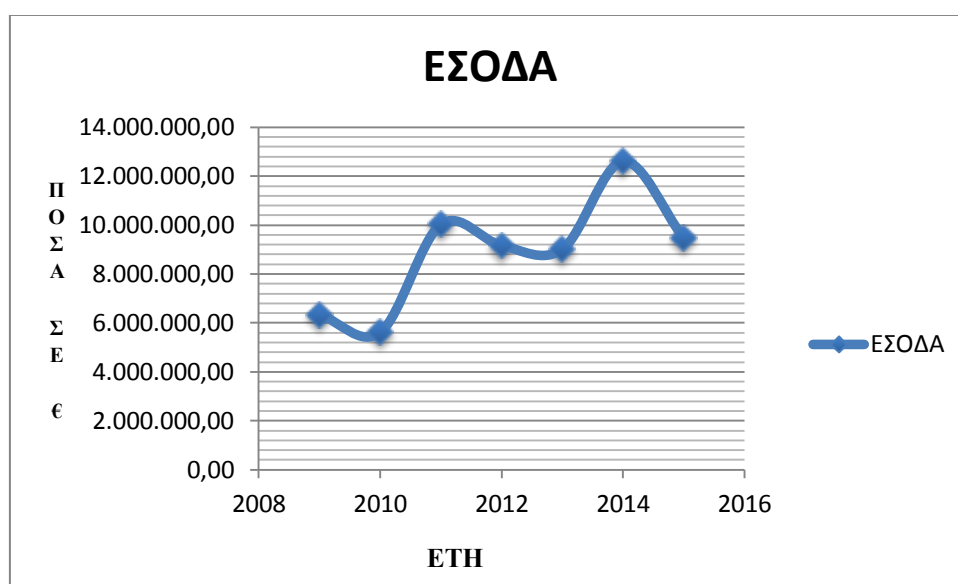
ΠΗΓΗ: <http://tinyurl.com/juqzvud>

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015</i>	
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ & Λ/ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	1.030,00€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ	256.963,49€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2.200.876,14€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΩΡΗΓΗΣΕΙΣ	5.087.300,80€
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΑΣΧΟΛΕΙΕΣ	738.275,47€
ΕΣΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	45.295,50€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	8.329.741,40€
ΕΚΤΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΣΟΔΑ	603.765,04€
ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	541.562,53€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	1.145.327,57€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.475.068,97€

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.21

ΠΗΓΗ: <https://tinyurl.com/hynbyr7>

Όπως παρατηρούμε από τα οικονομικά στοιχεία που παρατίθενται παραπάνω του Δήμου Μεσσήνης υπήρξαν αρκετές διακυμάνσεις στον ετήσιο απολογισμό, τόσο στα έσοδα όσο και στα έξοδα για τα οικονομικά έτη 2009 έως 2015. Παρακάτω παρατίθενται σχετικά διαγράμματα για την καλύτερη παρατήρηση αυτών των διακυμάνσεων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4

<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015</i>	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	3.389.857,13€
ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	667.032,74€
ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.697.466,09€
ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ	56.409,20€
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	1.312.738,48€
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	132.137,42€
ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.925.828,07€
ΠΑΡΟΧΕΣ – ΧΟΡΗΓΙΕΣ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΔΩΡΕΕΣ	236.582,07€
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	9.418.051,20€
ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΕΞΟΔΑ	3.379,20€
ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΩΝ	508.100,74€
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	511.479,94€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	0,00€
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	0,00€
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΩΣΕΩΝ	0,00€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.929.531,14€

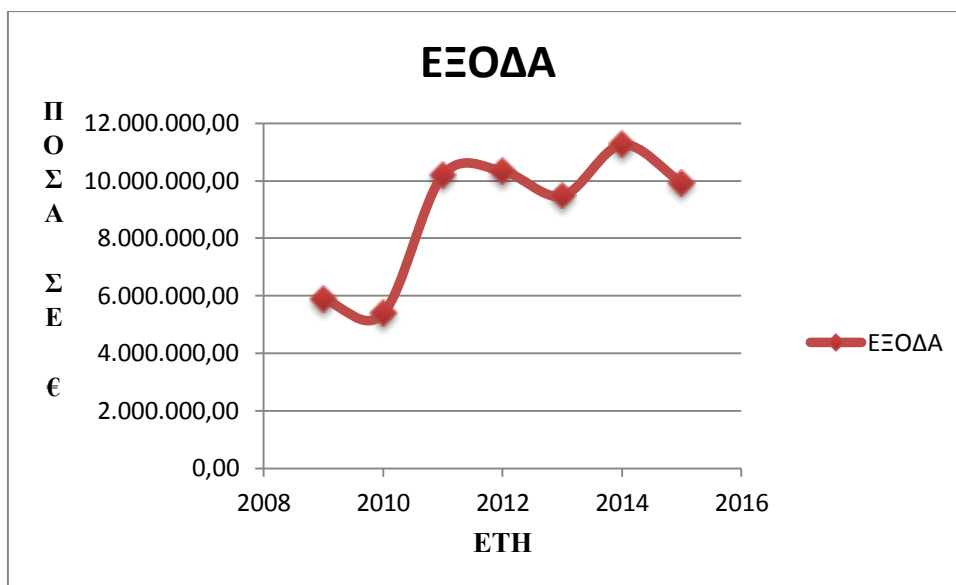
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.22

ΠΗΓΗ: <https://tinvurl.com/hynbvr7>

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5

Όπως παρατηρούμε από τα οικονομικά στοιχεία που παρατίθενται παραπάνω τα έσοδα του Δήμου Μεσσήνης για το οικονομικό έτος 2009 ανήλθαν στα 6.338.022,38€ και σημείωσαν μια μείωση κατά 7,3% για το οικονομικό έτος 2010. Κατόπιν για το οικονομικό έτος 2011 τα έσοδα σημείωσαν μια αύξηση κατά 44,3% με γενικό σύνολο 10.031.143,40€, έπειτα για το οικονομικό έτος 2012 παρατηρήθηκε μια μείωση κατά 8,7% με γενικό σύνολο 9.166.181,79€ και στη συνέχεια και για το οικονομικό έτος 2013 παρατηρήθηκε μια μείωση κατά 1,55% με γενικό σύνολο 9.011.744,16€, επίσης για το οικονομικό έτος 2014 σημειώθηκε μια αύξηση κατά 36% με γενικό σύνολο 12.612.226,01€, τέλος για το έτος 2015 πραγματοποιήθηκε μείωση κατά 31,3% με γενικό σύνολο 9.475.068,97€.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.6

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.7

Όπως παρατηρούμε από τα οικονομικά στοιχεία που παρατίθενται παραπάνω τα έξοδα του Δήμου Μεσσήνης για το οικονομικό έτος 2009 ανήλθαν στα 5.867.902,71 και σημείωσαν μια μείωση κατά 4,9% για το οικονομικό έτος 2010. Κατόπιν για το οικονομικό έτος 2011 τα έξοδα σημείωσαν μια αύξηση κατά 48,1% με γενικό σύνολο 10.195.481,40, έπειτα για το οικονομικό έτος 2012 παρατηρήθηκε μια αύξηση κατά 1,4% με γενικό σύνολο 10.335.835,61 και στη συνέχεια και για το οικονομικό έτος 2013 παρατηρήθηκε μια μείωση κατά 8,6% με γενικό σύνολο

9.477.700,53 κατόπιν για το οικονομικό έτος 2014 σημειώθηκε μια αύξηση κατά 17,8% με γενικό σύνολο 11.252.471,15 τέλος για το οικονομικό έτος 2015 σημειώθηκε μείωση κατά 13,22% με γενικό σύνολο 9.929.531,14€

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

5.1 Παράθεση των συνεντεύξεων από το προσωπικό του δήμου

Παρακάτω παρατίθενται οι συνεντεύξεις που πάρθηκαν από τρία άτομα που ανήκουν στο προσωπικό του δήμου Μεσσήνης, την κα Ευγενία Ντρε προϊστάμενη του τμήματος Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νέας Γενιάς και Απασχόλησης , την κα. Θάλεια Πανταζοπούλου υπάλληλο του τμήματος Στήριξης Πολιτικών Οργάνων και τον κο. Ηλία Καλογερόπουλο υπάλληλο του τμήματος προμηθειών.

Συνέντευξη 1^η

Η κα Ευγενία Ντρε απάντησε:

Ερώτηση 1^η Πως θα χαρακτηρίζατε την λειτουργία του δήμου Μεσσήνης? Σήμερα εν αντιθέσει με το 2009;

Απάντηση 1^η

«Δεδομένου ότι οι απαιτήσεις των πολιτών δεν έχουν αλλάξει αλλά παραμένουν ίδιες ο δήμος δεν δύναται να τις εξυπηρετήσει όπως το παρελθόν. Και αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση των κρατικών πόρων προς τους δήμους και γενικότερα στη Τοπική Αυτοδιοίκηση και σε συνδυασμό με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης με την ενοποίηση πολλών δήμων που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των πολιτών».

Ερώτηση 2^η Υπάρχει συνεργασία μεταξύ των τμημάτων ώστε να υλοποιηθούν ορθά οι διαδικασίες προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πολίτες ή οι συναδέλφοι σας;

Απάντηση 2^η

«Η κρίση είναι γεγονός ότι έχει επηρεάσει το υπαλληλικό προσωπικό και τις σχέσεις μεταξύ τους, διότι δεν είναι εύκολο ο καθένας να απομονωθεί από τα προβλήματα του και να είναι τόσο δοτικός για συνεργασία με τους συναδέλφους ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι και το έργο του δήμου».

Ερώτηση 3^η Έχουν σημειωθεί αλλαγές κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης; Για παράδειγμα έχει αλλάξει η διάρθρωση του δήμου; (π.χ. συγχωνεύσεις τμημάτων)

Απάντηση 3^η

«Έχουν εντοπιστεί οι ανάγκες, έχουν καταργηθεί νομικά πρόσωπα και προβλέπεται να γίνουν αλλαγές με τροποποίηση του οργανισμού».

Ερώτηση 4^η Έχει μειωθεί ο αριθμός των υπάλληλων λόγω των περικοπών; Αν ναι αυτό έχει κάποιο αρνητικό αποτέλεσμα ως προς την λειτουργία του δήμου όπως για παράδειγμα δυσκολία άσκησης δημόσιας πολιτικής;

Απάντηση 4^η

«Σε γενικές γραμμές και ενδεικτικά αναφέρω την μείωση του προσωπικού όπου δεν πραγματοποιούνται νέες προσλήψεις. Το εποχιακό προσωπικό που προσλαμβάνουμε για την κάλυψη των θέσεων αυτών δεν είναι επαρκώς εκπαιδευμένο και έμπειρο, με αποτέλεσμα τα αιτήματα των πολιτών να καθυστερούν να διεκπεραιωθούν και έτσι παρατείνεται η αναμονή και δημιουργείται δυσαρέσκεια».

Ερώτηση 5^η Έχουν υπάρξει αλλαγές / περικοπές ως προς τα οικονομικά του δήμου; Για παράδειγμα ΚΑΠ, ΣΑΤΑ επιχορηγήσεις και τα λοιπά; Και σε τι ποσοστό;

Απάντηση 5^η

«Σαφώς και υπάρχουν μειώσεις τόσο από την πλευρά του κράτους όπως επιχορηγήσεις, ΚΑΠ και άλλα, όσο και από την πλευρά των πολιτών αφού δυσκολεύονται λόγω της κατάστασης που επικρατεί στη χώρα μας να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους προς τον δήμο. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση των δραστηριοτήτων του δήμου, τόσο προς τις κοινωνικές ανάγκες όπως είναι το κοινωνικό παντοπωλείο, βοήθεια στο σπίτι κλπ όσο και ως προς τα πολιτιστικά και ψυχαγωγικά γεγονότα».

Ερώτηση 6^η Πιστεύετε ότι το οικονομικό έλλειμμα που έχει δημιουργηθεί έχει ή μπορεί να απορροφηθεί έως ένα ποσοστό από τον δήμο ώστε να μην χειροτερέψει η λειτουργία του; Και αν ναι κατά πόσο είναι εφικτό αυτό; Και με ποιο τρόπο;

Απάντηση 6^η

«Η μόνη διέξοδος του δήμου όσον αφορά την αύξηση των πόρων του είναι η ένταξη του σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Και φυσικά για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου χρειάζονται ειδικά εξειδικευμένα άτομα με γνώσεις, δεξιότητες, τεχνογνωσία και εμπειρία στο αντικείμενο, καθώς και με πνεύμα καλής θέλησης και συνεργασίας ώστε να υλοποιηθούν οι στόχοι και το έργο του δήμου. Με οποιοδήποτε άλλο τρόπο θα είναι δύσκολο, όπως για παράδειγμα με αυξήσεις σε φόρους και δημοτικά τέλη πράγμα το οποίο δεν είναι αξιοκρατικό και δίκαιο για τους πολίτες από τη στιγμή που ήδη δυσκολεύονται από την υπάρχουσα κατάσταση».

Ερώτηση 7^η Ποια θεωρείτε ότι πρέπει να είναι η θέση του δήμου και γενικότερα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου να ξεπεραστεί η κρίση;

Απάντηση 7^η

«Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι πολύ σημαντικός, πιστεύω ότι θα μπορέσει να συμβάλει σημαντικά στο τοπικό κοινωνικό καλό και στον περιορισμό της κρίσης».

Ερώτηση 8^η Πιστεύετε ότι υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;

Απάντηση 8^η

«Θεωρώ πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης μακροπρόθεσμα. Ίσως με ουσιαστικές θεσμικές αλλαγές όπως για παράδειγμα στη λειτουργία και στη διάρθρωση του δημοσίου τομέα θα μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε και να ξεπεράσουμε την κρίση».

Συνέντευξη 2^η

Η κα. Θάλεια Πανταζοπούλου απάντησε:

Ερώτηση 1^η Πως θα χαρακτηρίζατε την λειτουργία του δήμου Μεσσήνης? Σήμερα εν αντιθέσει με το 2009;

Απάντηση 1^η

«Λόγω των αυξημένων αρμοδιοτήτων με τις οποίες επιφορτιστήκαν οι δήμοι γενικότερα υπάρχει μια γενικότερη δυσκολία στις λειτουργίες του δήμου. Δηλαδή κάποιες διαδικασίες έγιναν περισσότερο χρονοβόρες και δόθηκε έμφαση σε άλλες που ενδεχομένως θα έπρεπε να είχαν καταργηθεί».

Ερώτηση 2^η Υπάρχει συνεργασία μεταξύ των τμημάτων ώστε να υλοποιηθούν ορθά οι διαδικασίες προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πολίτες ή οι συνάδελφοι σας;

Απάντηση 2^η

«Υπάρχει συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων μέσα στο ίδιο τμήμα αλλά όχι μεταξύ των άλλων τμημάτων. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι ο καθένας διεκπεραιώνει τις υποχρεώσεις του τμήματος χωρίς να τον ενδιαφέρει να διευκολύνει τμήματα στα οποία δεν έχει σχέση».

Ερώτηση 3^η Έχουν σημειωθεί αλλαγές κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης; Για παράδειγμα έχει αλλάξει η διάρθρωση του δήμου; (π.χ. συγχωνεύσεις τμημάτων)

Απάντηση 3^η

«Το αντίθετο έχουν δημιουργηθεί νέα τμήματα, τα οποία ουσιαστικά είναι ανενεργά ή είναι ελάχιστονος σημασίας π.χ. τμήμα προγραμματισμού, τμήμα στήριξης πολιτικών οργάνων κλπ».

Ερώτηση 4^η Έχει μειωθεί ο αριθμός των υπαλλήλων λόγω των περικοπών; Αν ναι αυτό έχει κάποιο αρνητικό αποτέλεσμα ως προς την λειτουργία του δήμου όπως για παράδειγμα δυσκολία άσκησης δημόσιας πολιτικής;

Απάντηση 4^η

«Ο αριθμός των υπαλλήλων έχει μειωθεί, λόγω συνταξιοδότησης και μη πρόσληψης νέου προσωπικού. Όμως σε συνδυασμό με την μηχανοργάνωση και τη μηχανογράφηση του Δημοσίου Τομέα είναι ένας παράγοντας η μείωση των υπαλλήλων, που αντισταθμίζεται».

Ερώτηση 5^η Έχουν υπάρξει αλλαγές / περικοπές ως προς τα οικονομικά του δήμου; Για παράδειγμα ΚΑΠ, ΣΑΤΑ επιχορηγήσεις και τα λοιπά; Και σε τι ποσοστό;

Απάντηση 5^η

«Έχουν μειωθεί οι πόροι του Δημοσίου προϋπολογισμού που καταβάλλονται στους δήμους».

Ερώτηση 6^η Πιστεύετε ότι το οικονομικό έλλειμμα που έχει δημιουργηθεί έχει ή μπορεί να απορροφηθεί έως ένα ποσοστό από τον δήμο ώστε να μην χειροτερέψει η λειτουργία του; Και αν ναι κατά πόσο είναι εφικτό αυτό; Και με ποιο τρόπο;

Απάντηση 6^η

«Το οικονομικό έλλειμμα μπορεί να απορροφηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό, εφόσον ο δήμος οργανώσει τον τρόπο είσπραξης και οργάνωσης των εσόδων του και εφόσον περιορίσει κάποιες δαπάνες οι οποίες σήμερα θεωρούνται "πολυτέλεια" ή "αναχρονιστικές" π.χ. έξοδα για πανηγύρια, καρναβάλια κλπ».

Ερώτηση 7^η Ποια θεωρείτε ότι πρέπει να είναι η θέση του δήμου και γενικότερα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου να ξεπεραστεί η κρίση;

Απάντηση 7^η

«Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να παίξει κύριο και πρωταρχικό ρόλο στο θέμα της κρίσης για παράδειγμα με την τόνωση του τουρισμού με πολύ απλούς τρόπους όπως με προτεραιότητα στην καθαριότητα, με ενίσχυση των επιχειρηματιών, την απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και την ευελιξία. Ιδιαίτερα δήμοι οι οποίοι είναι τουριστικοί, με κατάλληλους χειρισμούς, θα μπορούν να προσελκύσουν τουρίστες και να είναι βιώσιμοι ακόμη και οικονομικά ανεξάρτητοι».

Ερώτηση 8^η Πιστεύετε ότι υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;

Απάντηση 8^η

«Θεωρώ πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης με την ενεργοποίηση κατάλληλων μηχανισμών και τη χρησιμοποίηση ειδικευόμενων επιστημόνων».

Συνέντευξη 3^η

Ο κος Ηλίας Καλογερόπουλος απάντησε:

Ερώτηση 1^η Πως θα χαρακτηρίζατε την λειτουργία του δήμου Μεσσήνης? Σήμερα εν αντιθέσει με το 2009;

Απάντηση 1^η

«Η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης λόγω εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης και την συνένωση πολλών παλιών δημοτικών κοινοτήτων σε ορισμένους τομείς είναι καλύτερη και σε ορισμένους όχι ».

Ερώτηση 2^η Υπάρχει συνεργασία μεταξύ των τμημάτων ώστε να υλοποιηθούν ορθά οι διαδικασίες προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι πολίτες ή οι συνάδελφοι σας;

Απάντηση 2^η

«Ναι υπάρχει πολύ καλή συνεργασία μεταξύ των τμημάτων ώστε να μπορέσουν να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι πολίτες».

Ερώτηση 3^η Έχουν σημειωθεί αλλαγές κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης; Για παράδειγμα έχει αλλάξει η διάρθρωση του δήμου; (π.χ. συγχωνεύσεις τμημάτων)

Απάντηση 3^η

«Ο δήμος λόγω του Καλλικράτη έχει αναλάβει πολλές αρμοδιότητες και θα προστεθούν και άλλες οι οποίες παλιά άνηκαν στη γενικότερη διοίκηση του κράτους».

Ερώτηση 4^η Έχει μειωθεί ο αριθμός των υπάλληλων λόγω των περικοπών; Αν ναι αυτό έχει κάποιο αρνητικό αποτέλεσμα ως προς την λειτουργία του δήμου όπως για παράδειγμα δυσκολία άσκησης δημόσιας πολιτικής;

Απάντηση 4^η

«Όχι δεν έχει μειωθεί ο αριθμός των υπαλλήλων».

Ερώτηση 5^η Έχουν υπάρξει αλλαγές / περικοπές ως προς τα οικονομικά του δήμου; Για παράδειγμα ΚΑΠ, ΣΑΤΑ επιχορηγήσεις και τα λοιπά; Και σε τι ποσοστό;

Απάντηση 5^η

«Αυτό είναι το μεγαλύτερο πλήγμα για τα οικονομικά του δήμου, με αποτέλεσμα ο δήμος να κάνει πολλά έργα με ιδίους πόρους».

Ερώτηση 6^η Πιστεύετε ότι το οικονομικό έλλειμμα που έχει δημιουργηθεί έχει ή μπορεί να απορροφηθεί έως ένα ποσοστό από τον δήμο ώστε να μην χειροτερέψει η λειτουργία του; Και αν ναι κατά πόσο είναι εφικτό αυτό; Και με ποιο τρόπο;

Απάντηση 6^η

«Ναι με αύξηση στα τέλη ύδρευσης ώστε να μπορεί ο δήμος να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του και να υλοποιήσει κάποια έργα για το κοινωνικό κάλο του τόπου που εκπροσωπεί».

Ερώτηση 7^η Ποια θεωρείτε ότι πρέπει να είναι η θέση του δήμου και γενικότερα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου να ξεπεραστεί η κρίση;

Απάντηση 7^η

«Πρέπει οι δήμοι να είναι ανεξάρτητοι από την κεντρική διοίκηση να είναι αυτόνομοι όπως στο εξωτερικό π.χ. Αμερική».

Ερώτηση 8^η Πιστεύετε ότι υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;

Απάντηση 8^η

«Αυτό εξαρτάται από την οικοδομική κατάσταση όλης της χώρας εάν βελτιωθεί θα υπάρχει και ανάκαμψη εάν όχι θα αργήσει και η περίοδος ανάκαμψης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

5.2. Παράθεση του ερωτηματολογίου

Ερωτηματολόγιο Πτυχιακής Εργασίας με θέμα:

«Άσκηση Δημόσιας Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, η περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τον Δήμο Μεσσήνης υπό συνθήκες κρίσης».

Ερώτηση 1: Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε ;

A) 18-25

B) 25-45

Γ) 45-65

Ερώτηση 2: Σε ποιο φύλο ανήκετε;

A) Άντρας

B) Γυναίκα

Ερώτηση 3: Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;

A) Υποχρεωτική εκπαίδευση

B) Δευτεροβάθμια

Γ) Τριτοβάθμια

Δ) Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό

Ερώτηση 4: Γνωρίζεται κάποια ξένη γλώσσα;

A) Ναι

B) Όχι

Ερώτηση 5:Θα χαρακτηρίζατε την λειτουργία του Δήμου Μεσσήνης ικανοποιητική;

A) Ναι

B) Όχι

Γ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

Ερώτηση 6: Θεωρείτε ότι υπάρχουν διαφορές σε σύγκριση με το 2009;

A) Ναι

-B) Όχι

Γ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

Ερώτηση 7: Εκπληρώνονται οι απαιτήσεις σας ως πολίτης;

A) Ναι

B) Όχι

Ερώτηση 8: Θεωρείτε ότι ο τρόπος εξυπηρέτησης έχει αλλάξει;

A) Ναι

B) Όχι

Ερώτηση 9: Είστε ικανοποιημένος ως πολίτης;

A) Ναι

B) Όχι

Γ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

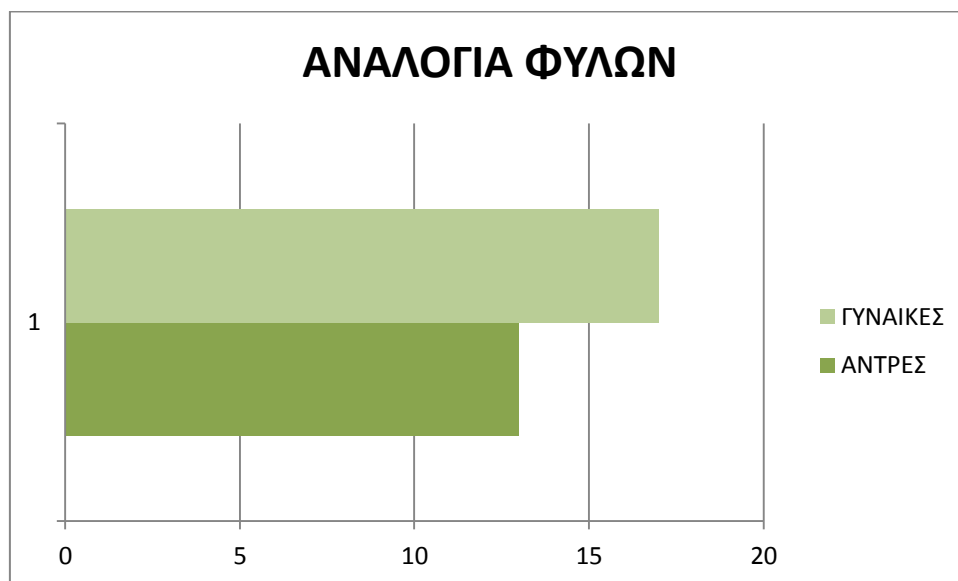
Ερώτηση 10: Πιστεύετε ότι υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον;

A) Ναι

B) Όχι

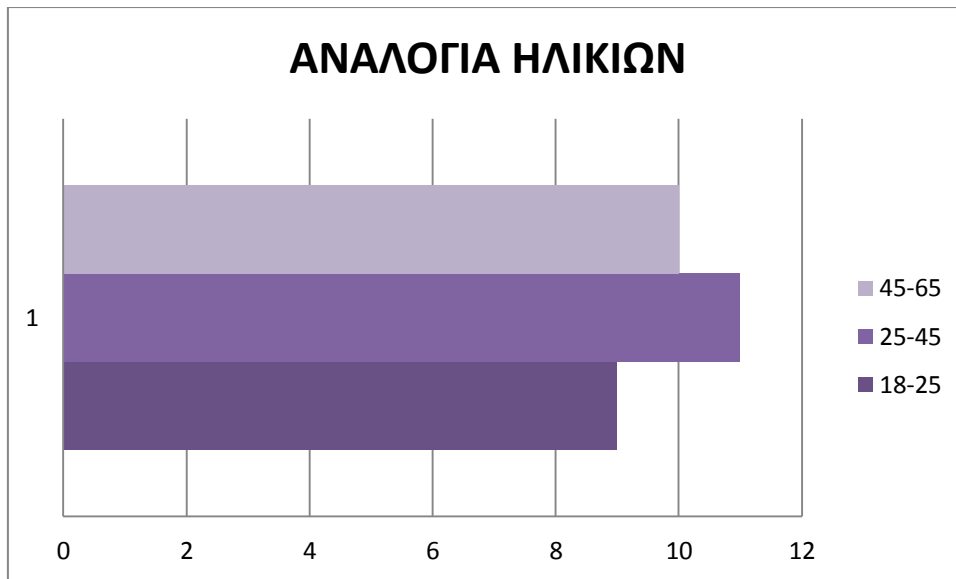
Γ) Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

5.2.2 Γραφική απεικόνιση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων

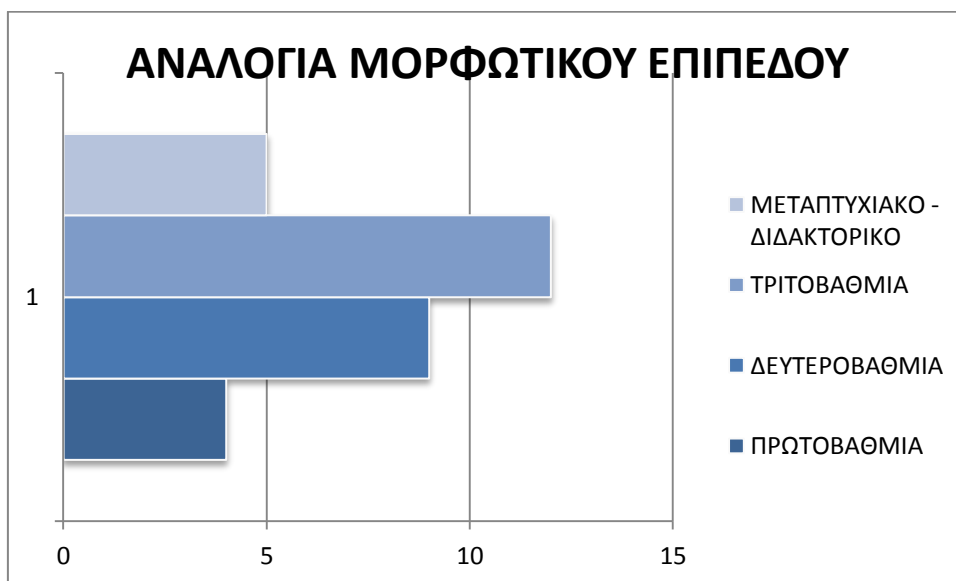
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1

Το συνολικό δείγμα των πολιτών που απάντησαν, ήταν 30 άτομα. Από αυτό το 43% άντρες και το 57% γυναίκες.

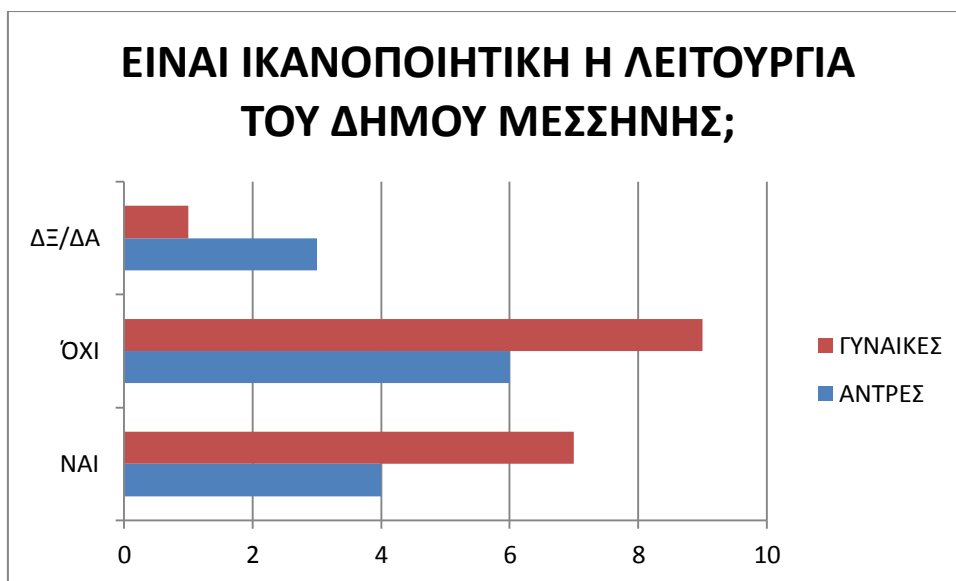
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2

Από το συνολικό δείγμα, το 30% ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25, το 33% ανήκουν στην ομάδα 25-45 και το 37% στην ηλικιακή ομάδα 45-65.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.3

Από το σύνολο των ατόμων που απάντησαν, το 13% ανήκει στη πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 30% ανήκει στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 40% ανήκει στη τριτοβάθμια εκπαίδευση και τέλος το 17% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4

Στην ερώτηση 5, το 31% των ανδρών και αντίστοιχα το 41% των γυναικών, δήλωσαν πως είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης, ενώ το 46% των ανδρών και το 53% των γυναικών δήλωσαν το αντίθετο. Τέλος το 23% των ανδρών και το 6% των γυναικών απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.5

Κατόπιν στη ερώτηση 6, το 54% των ανδρών και το 71% των γυναικών απάντησαν πως υπάρχουν διαφορές σε σύγκριση με το 2009. Σε αντίθεση με το 38% των ανδρών και το 23% των γυναικών που απάντησαν ότι δεν υπάρχουν διαφορές σε σύγκριση με το 2009. Τέλος το 8% των ανδρών και το 6% απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.6

Έπειτα στην ερώτηση 7, το 38% των ανδρών και το 41% των γυναικών απάντησαν πως εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους από το δήμο Μεσσήνης, αντιθέτως το 62% των ανδρών και το 59% των γυναικών απάντησαν πως δεν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους.

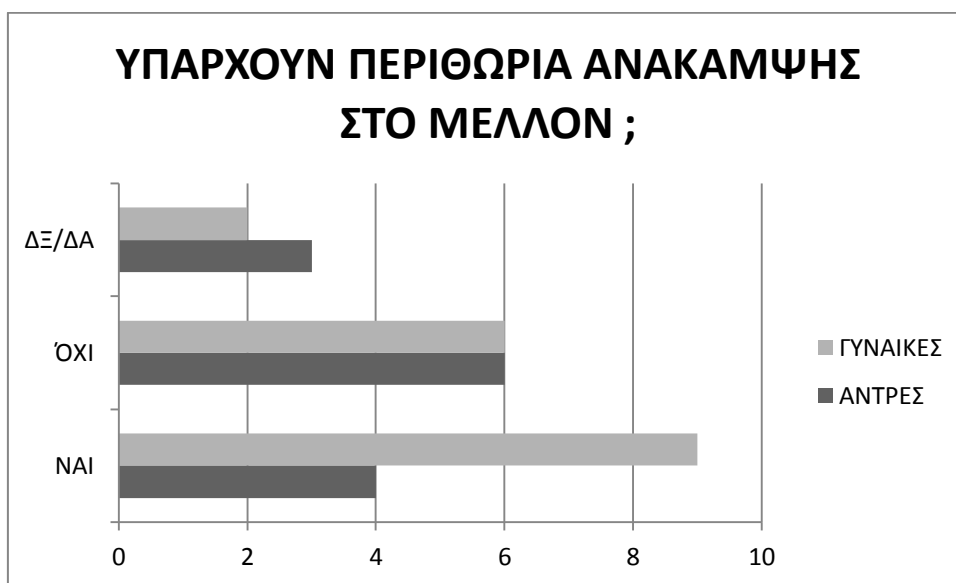
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.7

Στην ερώτηση 8, το 38% των ανδρών και το 35% των γυναικών απάντησαν πως έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους από τον δήμο, ενώ το 62% των ανδρών και το 65% των γυναικών δήλωσαν πως δεν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.8

Στην ερώτηση 9, το 31% των ανδρών και το 41% των γυναικών απάντησαν πως είναι ικανοποιημένοι, ενώ το 54% των ανδρών και το 53% των γυναικών απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι από τον δήμο Μεσσήνης. Τέλος το 15% των ανδρών και το 6% των γυναικών απάντησαν με ΔΕ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.9

Κατόπιν στην ερώτηση 10, το 31% των ανδρών και το 53% των γυναικών απάντησαν πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον, ενώ το 46% των ανδρών και το 35% των γυναικών απάντησαν πως δεν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον. Τέλος το 23% των ανδρών και το 12% των γυναικών απάντησαν με ΔΕ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.10

Στην ερώτηση 5, το 67% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 27% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 30% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης είναι ικανοποιητική, ενώ το 22% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 64% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 50% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου. Τέλος το 11% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 9% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 20% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν με ΔΕ/ΔΑ.

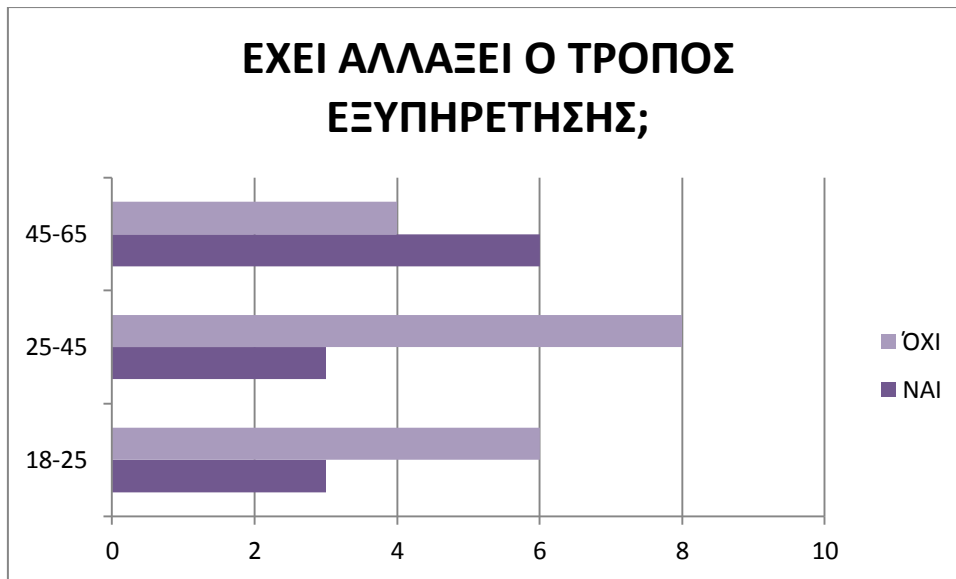
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.11

Έπειτα στη ερώτηση 6, το 78% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 73% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 60% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως υπάρχουν διαφορές εν αντιθέσει με το 2009 ,ενώ το 22% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 27% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 20% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν υπάρχουν διαφορές.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.12

Κατόπιν στην ερώτηση 7, το 56% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 36% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 30% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους από τον δήμο Μεσσήνης, ενώ το 44% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 64% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 70% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.13

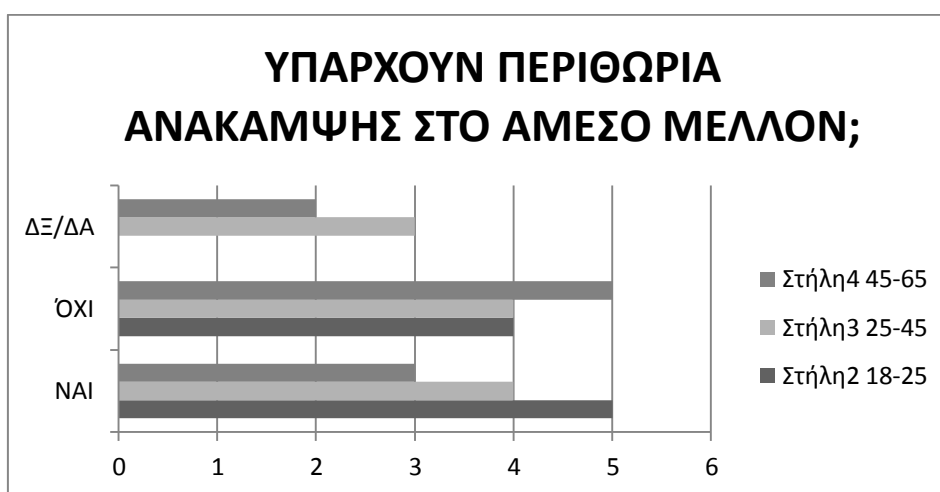
Στη συνέχεια, στη ερώτηση 8, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 27% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 60% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών, απάντησαν πως έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους, ενώ το 67% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 73% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 40% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους από τον δήμο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.14

Κατόπιν στην ερώτηση 9, το 56% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 27% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, και το

30% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως είναι ικανοποιημένοι ως πολίτες από τον δήμο, ενώ το 44% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 64% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45ετων, και το 60% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι ως πολίτες. Τέλος το 9% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, και το 10% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.15

Τέλος στην ερώτηση 10, το 56% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 37% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, και το 30% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο μέλλον, ενώ το 44% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 36% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, και το 50% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης. Τέλος το 27% και το 20% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.16

Στην ερώτηση 5, το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 42% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης είναι ικανοποιητική, εν αντιθέσει με το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 56% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 58% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 80% ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως η λειτουργία του δήμου δεν είναι ικανοποιητική. Τέλος το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 11% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση απάντησαν με ΔΕ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.17

Κατόπιν στην ερώτηση 6, το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 45% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 83% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009, ενώ το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 17% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως δεν υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009. Τέλος το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, και 22% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.18

Έπειτα στην ερώτηση 7, το 75% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 42% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους ως πολίτες, ενώ το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 67% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, 58% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως δεν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους ως πολίτες από τον δήμο Μεσσήνης.

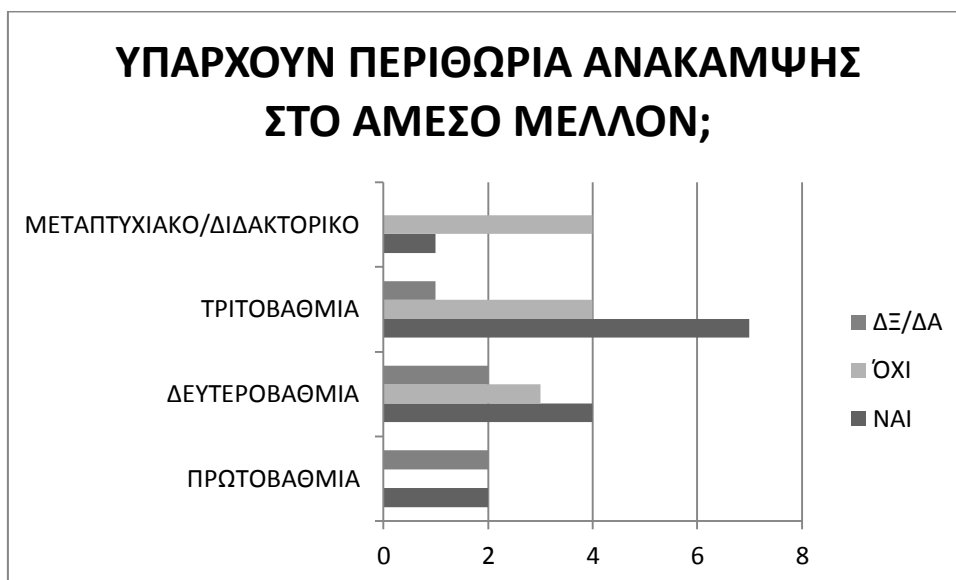
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.19

Στην συνέχεια στην ερώτηση 8, το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 67% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους, αντιθέτως το 75% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 67% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως δεν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους από τον δήμο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.20

Έπειτα στην ερώτηση 9, το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 42% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως είναι ικανοποιημένοι από τον δήμο, ενώ το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 45% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 58% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι από τον δήμο Μεσσήνης. Τέλος το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 22% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.21

Τέλος στη ερώτηση 10, το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 45% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 59% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον, ενώ το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως δεν υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον. Τέλος το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 22% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 8% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση απάντησαν με ΔΞ/ΔΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ 2017 ΚΑΙ 2018 ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

6.1. Προβλέψεις για τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και άλλων προηγμένων οικονομιών

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΕΠ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %												
ΕΤΗ/ΤΡΙ ΜΗΝΟ	2016/1	2016/2	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2	2017/3	2017/4	2018/1	2018/2	2018/3	2018/4
Χώρες												
ΗΠΑ	0.2	0.4	0.9	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.5	0.6	0.6	0.5
ΙΑΠΩΝΙΑ	0.7	0.5	0.3	0.1	0.3	0.3	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΥΟ	0.3	0.6	0.6	0.6	0.4	0.3	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1

ΠΗΓΗ: EUROPEAN ECONOMIC FORECAST, WINTER 2017

Όπως φαίνεται παραπάνω στο πίνακα 6.1 τα ετήσια ποσοστά του ΑΕΠ για τις ΗΠΑ κυμάνθηκαν στο 0,2% για το πρώτο τρίμηνο του 2016 με μια αύξηση κατά 0,2% για το δεύτερο τρίμηνο με τελική τιμή 0,4% ακόμη σημείωσαν αύξηση κατά 0,7% για το τρίτο τρίμηνο με τελική τιμή 0,9% ενώ για το τέταρτο τρίμηνο του ίδιου έτους σημείωσαν μείωση κατά 0,4% με τελική τιμή 0,5%. Κατόπιν για το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 2017 η τιμή του ΑΕΠ παρέμεινε σταθερή στο 0,5%. Για το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του ίδιου έτους προβλέπετε αύξηση κατά 0,1% με τελικές τιμές 0,6% αντίστοιχα. Τέλος για το πρώτο τρίμηνο του έτους 2018 προβλέπετε μείωση κατά 0,1% με τελική τιμή στο 0,5% καθώς και για το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο προβλέπονται εξίσου αυξήσεις κατά 0,1% με τελικές τιμές 0,6% αντίστοιχα. Τέλος για τέταρτο τρίμηνο του ίδιου έτους αναμένετε μείωση κατά 0,1% με τελική τιμή 0,5%.

Όσον αφορά την Ιαπωνία το ποσοστό του ΑΕΠ για το πρώτο τρίμηνο του 2016 ήταν στο 0,7% , κατόπιν σημειώθηκαν μειώσεις κατά 0,2% για το δεύτερο τρίμηνο και κατά 0,4% για το τρίτο τρίμηνο και κατά 0,6% για το τέταρτο τρίμηνο με τελικές τιμές 0,5%, 0,3% και 0,1% αντίστοιχα. Υστέρα για το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 2017 σημειωθήκαν αυξήσεις κατά 0,2% με εξίσου τελικές τιμές στο 0,3%. Έπειτα για το τρίτο τρίμηνο του 2017 αναμένετε μείωση κατά 0,2% με τελική τιμή 0,1% και για το τέταρτο τρίμηνο προβλέπετε μείωση κατά 0,1% με τελική τιμή στο 0,0%. Τέλος για το πρώτο και δεύτερο

τρίμηνο του 2018 προβλέπονται εξίσου αυξήσεις κατά 0,1% με τελικές τιμές 0,1% αντίστοιχα και για το τρίτο τρίμηνο αναμένετε αύξηση κατά 0,1% με τελική τιμή 0,2% και τέλος για το τέταρτο τρίμηνο του ίδιου έτους προβλέπετε μείωση κατά 0,1% με τελική τιμή 0,1%. Κατόπιν το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσε 0,3% ΑΕΠ για το πρώτο τρίμηνο του 2016, έπειτα σημειωθήκαν αυξήσεις κατά 0,3% για το δεύτερο, το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του 2016 με σταθερές τελικές τιμές αντίστοιχα στο 0,6%. Υστέρα για το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του 2017 παρατηρήθηκαν μειώσεις κατά 0,2% και κατά 0,1% με τελικές τιμές στο 0,4% και στο 0,3% αντίστοιχα. Για το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του 2017 προβλέπονται μειώσεις κατά 0,1% με σταθερές τελικές τιμές στο 0,2%. Τέλος για το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο τρίμηνο του 2018 αναμένονται αυξήσεις κατά 0,1% με τελικές σταθερές τιμές στο 0,3% ενώ αναμένετε αύξηση κατά 0,1% για το τέταρτο τρίμηνο με τελική τιμή 0,4%.

<i>ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %</i>			
ΕΤΗ	2016	2017	2018
Χώρες			
ΗΠΑ	1.3	2.4	2.5
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	0.7	2.5	2.6
ΙΑΠΩΝΙΑ	-0.1	0.4	0.6

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2

ΠΗΓΗ: EUROPEAN ECONOMIC FORECAST, WINTER 2017

Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα 6.2 οι ΗΠΑ για το έτος 2016 σημείωσε ποσοστό πληθωρισμού στο 1,3% ενώ για τα έτη 2017 και 2018 προβλέπονται αυξήσεις κατά 1,1% και 1,2% με τελικές τιμές 2,4% και 2,5% αντίστοιχα. Έπειτα το Ηνωμένο Βασίλειο για το έτος 2016 σημείωσε ποσοστό πληθωρισμού στο 0,7% ενώ για τα έτη 2017 και 2018 αναμένονται αυξήσεις κατά 1,8% και 1,9% με τελικές τιμές 2,5% και 2,6% αντίστοιχα. Τέλος η Ιαπωνία σημείωσε αρνητική πορεία με ποσοστό πληθωρισμού -0,1% για το έτος 2016 ενώ προβλέπετε θετική τροχιά με 0,4% και 0,6% για τα έτη 2017 και 2018 αντίστοιχα.

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ %</i>			
ΕΤΗ	2016	2017	2018
Χώρες			
ΗΠΑ	4.9	4.6	4.5
ΙΑΠΩΝΙΑ	3.1	3.1	3.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	4.9	5.2	5.6

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3

ΠΗΓΗ: EUROPEAN ECONOMIC FORECAST, WINTER 2017

Σύμφωνα με το πίνακα 6.3 οι ΗΠΑ σημείωσαν ποσοστό ανεργίας για το 2016 στο 4,9% ενώ προβλέπετε μείωση κατά 0,3% και 0,4% για τα έτη 2017 και 2018 με τελικές τιμές 4,6% και 4,5% αντίστοιχα. Κατόπιν η Ιαπωνία για το έτος 2016 σημείωσε ποσοστό ανεργίας στο 3,1% και προβλέπετε σταθερή πορεία και για το 2017 ενώ αναμένετε μια μείωση κατά 0,1% για το έτος 2018. Τέλος το Ηνωμένο Βασίλειο για το έτος 2016 σημείωσε ποσοστό ανεργίας στο 4,9% και για τα έτη 2017 και 2018 προβλέπονται αυξήσεις κατά 0,3% και 0,7% με τελικές τιμές 5,2% και 5,6% αντίστοιχα.

6.2. Προβλέψεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<i>ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΕΠ ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %</i>			
Χώρες	2016	2017	2018
Ευρωζώνη			
Αυστρία (AT)	1.5	1.6	1.6
Βέλγιο (BE)	1.2	1.4	1.6
Γαλλία (FR)	1.2	1.4	1.7
Γερμανία (DE)	1.9	1.6	1.8
Ελλάς (EL)	0.3	2.7	3.1
Εσθονία (EE)	1.1	2.2	2.6

Ιρλανδία (IE)	4,3	3,4	3,3
Ισπανία (ES)	3.2	2.3	2.1
Ιταλία (IT)	0.9	0.9	1.1
Κύπρος (CY)	2.8	2.5	2.3
Λετονία (LV)	1.6	2.8	3.0
Λιθουανία (LT)	2.2	2.9	2.8
Λουξεμβούργο (LU)	3.8	4.0	3.9
Μάλτα (MT)	4.0	3.7	3.7
Ολλανδία (NE)	2.1	2.0	1.8
Πορτογαλία (PT)	1.3	1.6	1.5
Σλοβακία (SK)	3,3	2,9	3,6
Σλοβενία (SL)	2,5	3,0	3,0
Φινλανδία (FI)	1.5	1.2	1.5

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4

ΠΗΓΗ:EUROPEAN ECONOMIC FORECAST, WINTER 2017

Όπως παρατηρούμε στον πίνακα 6.4 οι τιμές του ΑΕΠ εξελίχθηκαν σε γενικές γραμμές ομαλά για το έτος 2016 για το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών με εξαίρεση την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα και τη Σλοβακία όπου σημείωσαν τα υψηλότερα ποσοστά για το έτος 2016. Κατόπιν για τα έτη 2017 και 2018 προβλέπονται βαθμιαίες αυξήσεις της τάξης του 0,1% έως 1,7% περίπου για το σύνολο των χωρών, με εξαίρεση την Κύπρο την Μάλτα και την Ιρλανδία όπου προβλέπονται μειώσεις της τάξης του 0,3% έως 1,1% κατά προσέγγιση.

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ %</i>			
Χώρες	2016	2017	2018
Ευρωζώνη			
Αυστρία (AT)	1.0	1.8	1.6
Βέλγιο (BE)	1.8	2.0	1.8
Γαλλία (FR)	0.3	1.5	1.3
Γερμανία (DE)	0.4	1.9	1.5
Ελλάς (EL)	0.0	1.3	1.0
Εσθονία (EE)	0.8	2.8	2.8
Ιρλανδία (IE)	-0.2	0.9	1.0
Ισπανία (ES)	-0.3	1.9	1.7
Ιταλία (IT)	-0.1	1.4	1.3
Κύπρος (CY)	-1.2	1.2	1.1
Λετονία (LV)	0.1	1.9	2.0
Λιθουανία (LT)	0.7	2.1	1.9

Λουξεμβούργο (LU)	0.0	2.0	2.1
Μάλτα (MT)	0.9	1.6	1.8
Ολλανδία (NE)	0.1	1.4	1.4
Πορτογαλία (PT)	0.6	1.3	1.4
Σλοβακία (SK)	-0.5	0.9	1.4
Σλοβενία (SL)	-0.2	1.1	2.3
Φινλανδία (FI)	0.4	1.5	1.2

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. 5

ΠΗΓΗ: EUROPEAN ECONOMIC FORECAST, WINTER 2017

Στο πίνακα 6.5 παρατηρείτε ότι στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ετησία ποσοστά πληθωρισμού κυμάνθηκαν σε φυσιολογικές τιμές για το έτος 2016. Σε γενικές γραμμές για τα οικονομικά έτη 2017 και 2018 προβλέπονται αυξήσεις στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών της τάξεως των 1,2% έως και 2,1% κατά μέσο όρο.

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ %</i>			
Χώρες	2016	2017	2018
Ευρωζώνη			
Αυστρία (AT)	6.0	6.1	6.2
Βέλγιο (BE)	8.0	7.8	7.6
Γαλλία (FR)	10.0	9.9	9.6
Γερμανία (DE)	4.1	4.1	4.1
Ελλάς (EL)	23.4	22.0	20.3
Εσθονία (EE)	6.9	7.9	8.7
Ιρλανδία (IE)	8.0	7.0	6.7
Ισπανία (ES)	19.6	17.7	16.0
Ιταλία (IT)	11.7	11.6	11.4
Κύπρος (CY)	13.3	12.0	11.0
Λετονία (LV)	9.7	9.5	9.0
Λιθουανία (LT)	8.0	7.5	7.1
Λουξεμβούργο (LU)	6.3	6.2	6.2
Μάλτα (MT)	4.8	4.9	4.9
Ολλανδία (NE)	6.0	5.2	4.7
Πορτογαλία (PT)	11.2	10.1	9.4
Σλοβακία (SK)	9,7	9.0	7.9
Σλοβενία (SL)	7,9	7.0	6.2
Φινλανδία (FI)	8.8	8.6	8.3

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.6

ΠΗΓΗ: EUROPEAN ECONOMIC FORECAST, WINTER 2017

Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα 6.6 τα ποσοστά ανεργίας στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυμάνθηκαν σε φυσιολογικά επίπεδα με εξαίρεση την

Ελλάδα με ποσοστό 23,4%, την Ισπανία με ποσοστό 19,6%, τη Κύπρο με ποσοστό 13,3%, την Ιταλία με ποσοστό 11,7%, την Πορτογαλία με ποσοστό 11,2%, τη γαλλία με ποσοστό 10%, τη Λετονία και τη Σλοβακία με ποσοστό 9,7%, όπου σημείωσαν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας για το 2016. Για τα έτη 2017 και 2018 προβλέπονται μειώσεις στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μεγαλύτερες αποκλίσεις για την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Σλοβακία, την Πορτογαλία και την Κύπρο.

6.3. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του ΑΕΠ στην ελληνική οικονομία

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΕΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (%)</i>				
	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΥΠ.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΟΟΣΑ	ΔΝΤ
Έτη				
2017	2,7	-0,3	1,3	0,1
2018	3,1	2,7	1,9	2,8

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.7

ΠΗΓΗ: ΙΟΒΕ “Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ” ΤΕΥΧΟΣ 0 4 /1 6

Σύμφωνα με τον πίνακα 6.7 οι προβλέψεις για τη ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ στην ελληνική οικονομία σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Οικονομικών, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τον ΟΟΣΑ κυμαίνονται από το -0,3% έως 2,7% το για το οικονομικό έτος 2017 και από το 1,9% έως 3,1% για το οικονομικό έτος 2018. με αποκλίσεις από 0,4% έως 2,7%.

6.3.1. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης της ανεργίας στην ελληνική οικονομία

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (%)</i>				
	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΥΠ.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΟΟΣΑ	ΔΝΤ
Έτη				
2017	22,2	23,7	23,1	23,3
2018	20,3	22,6	22,7	21,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.8

ΠΗΓΗ: ΙΟΒΕ “Η Ελληνική Οικονομία” τεύχος 0 4 /1 6

Από τον παραπάνω πίνακα 6.8 παρατηρούμε ότι οι προβλέψεις για την ποσοστιαία μεταβολή της ανεργίας στην Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Οικονομικών, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τον ΟΟΣΑ για το έτος 2017 αναμένεται από 22,2% έως 23,7% με απόκλιση 1,5%, και από 20,3% έως 22,7% για το έτος 2018 με απόκλιση 2,4%.

6.3.2. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του πληθωρισμού στην ελληνική οικονομία

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (%)</i>	
Έτη	
2016	0,2
2017	1,3
2018	1,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.9

ΠΗΓΗ: www.bankingnews.gr

Σύμφωνα με τον πίνακα 6.9 που αφορά τα ετήσια ποσοστά πληθωρισμού για την ελληνική οικονομία σημειώνονται αυξήσεις της τάξης του 1,1% για το οικονομικό έτος 2017 με τελική τιμή 1,3% κα της τάξεως του 1,3% με τελική τιμή 1,5% για το οικονομικό έτος 2018 εν αντιθέσει του 0,2% για το οικονομικό έτος 2016.

6.3.3. Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του ακαθάριστου δημοσίου χρέους στην ελληνική οικονομία

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΟ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ %</i>			
	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΥΠ.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΟΟΣΑ
Έτη			
2016	181,6	177,4	179,7
2017	179,1	180,3	176,6
2018	172,4	176,5	171,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.10

ΠΗΓΗ: ΙΟΒΕ “Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ” ΤΕΥΧΟΣ 0 4 /1 6

Σύμφωνα με τον πίνακα 6.10 που αφορά την ετήσια μεταβολή του ακαθάριστου δημοσίου χρέους εκφρασμένο σε ποσοστό ΑΕΠ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Οικονομικών και ο ΟΟΣΑ προβλέπουν μειώσεις σε σύγκριση με το οικονομικό έτος 2016 για τα έτη 2017 και 2018 της τάξεως του 0,8% έως 8,6%.

6.3.4 Προβλέψεις για τους ρυθμούς εξέλιξης του ισοζυγίου γενικής κυβέρνησης στην ελληνική οικονομία

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΗ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ %</i>			
	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΥΠ.ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΟΟΣΑ
Έτη			
2016	-2,5	-7,5	-2,0
2017	-1,0	-2,2	-0,2
2018	0,9	-0,8	0,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.11

ΠΗΓΗ: ΙΟΒΕ “Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ” ΤΕΥΧΟΣ 0 4 / 1 6

Σύμφωνα με τον πίνακα 6.11 που αφορά την ετήσια μεταβολή ισοζυγίου γενικής κυβέρνησης εκφρασμένη σε ποσοστό ΑΕΠ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Οικονομικών και ο ΟΟΣΑ προβλέπουν μειώσεις σε σύγκριση με το οικονομικό έτος 2016 για τα έτη 2017 και 2018 της τάξεως του 1,5% έως 5,3%.

6.3.5. Προβλέψεις για την επενδυτική πορεία της ελληνικής οικονομίας

<i>ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (%)</i>	
Έτη	
2016	4,0
2017	12,0
2018	14,2

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. 12

ΠΗΓΗ: www.bankingnews.gr

Από τον παραπάνω πίνακα 6.12 παρατηρούμε ότι ο ρυθμός μεταβολής των επενδύσεων προβλέπεται να σημειώσει θετική πορεία για τα έτη 2017 και 2018. Συγκεκριμένα προβλέπεται αύξηση 8% για το οικονομικό έτος 2017 με τελική τιμή 12% και αύξηση 10,2% για το οικονομικό έτος 2018 με τελική τιμή 14,2%, εν αντιθέσει του 4% για το οικονομικό έτος 2016.

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία για τα έτη 2017 και 2018 προβλέπονται, αύξηση του πληθωρισμού κατά προσέγγιση 1,3%, μείωση της ανεργίας κατά 2,2% καθώς και αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,6% συγκριτικά με το έτος 2016. Επίσης αναμένεται ραγδαία ανάπτυξη των επενδύσεων κατά 9% περίπου για τα έτη 2017 και 2018 εν αντίθεση με το 2016. Όλα αυτά όταν γίνουν πράξη θα συντελέσουν στην ανάπτυξη και την καλυτέρευση της οικονομίας της χώρας μας διότι θα εξισορροπήσουν την υπάρχουσα κατάσταση και θα επιφέρουν θετικές αλλαγές. Βέβαια σε συνδυασμό με την συνδρομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπου ο ρόλος της δεν παύει να είναι απαιτητικός και να ενισχύει το κοινωνικό συμφέρον. Γι' αυτό, το λόγο ο ρόλος της πρέπει να ενδυναμωθεί ώστε μέσω κοινωνικών πολιτικών να επιτευχθεί το βέλτιστο αποτέλεσμα για την Ελλάδα από τοπικό έως εθνικό επίπεδο.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Από την υλοποίηση της παρακάτω πτυχιακής εργασίας παράχθηκαν κάποια συμπεράσματα τόσο ως προς τις ετήσιες οικονομικές μεταβολές του δήμου Μεσσήνης για τα έτη 2009 – 2015, όσο και ως προς τις λειτουργικές μεταβολές που επικρατούν στο εσωτερικό περιβάλλον του και αυτό επετεύχθηκε μέσω των συνεντεύξεων που δοθήκαν από τους υπαλλήλους, όσο και για το εξωτερικό περιβάλλον του μέσω των ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν από πολίτες του δήμου. Πιο συγκεκριμένα από τους ετησίους απολογισμούς, ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσεως του δήμου Μεσσήνης παρατηρήθηκαν τα εξής. Τα έσοδα του Δήμου Μεσσήνης για το οικονομικό έτος 2009 ανήλθαν στα 6.338.022,38€, έπειτα για τα έτη 2010, 2012, 2013 και 2015 σημείωσαν μειώσεις κατά 7,3%, 8,7%, 1,55% και 31,3% αντίστοιχα. Ενώ για τα έτη 2011 και 2014 σημείωσαν αυξήσεις κατά 44,3% και 36% αντίστοιχα. Κατόπιν τα έξοδα του Δήμου Μεσσήνης για το οικονομικό έτος 2009 ανήλθαν στα 5.867.902,71€, και στη συνέχεια για τα έτη 2011, 2012 και 2014 σημείωσαν αυξήσεις κατά 48,1%, 1,4% και 17,8% αντίστοιχα, ενώ μειώσεις παρατηρήθηκαν για τα έτη 2010, 2013 και 2015, ποσοστά 4,9%, 8,6% και 13,22% αντίστοιχα. Στη συνέχεια όσον αφορά τις λειτουργικές μεταβολές του δήμου Μεσσήνης για το εσωτερικό περιβάλλον του συμπεραίνουμε ότι, υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009 και αυτό σύμφωνα με τους υπάλληλους κυρίως οφείλεται στην αύξηση αρμοδιοτήτων λόγω της εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης. Έπειτα όσον αφορά την συνεργασία μεταξύ των υπάλληλων συμπεραίνουμε ότι υπάρχει μια γενικότερη δυσκολία είτε λόγω προσωπικών προβλημάτων καθώς και αδυναμίας περιορισμού τους από τους υπάλληλους είτε λόγω έλλειψης αλληλεγγύης μεταξύ των συναδέλφων κυρίως ανάμεσα σε διαφορετικά τμήματα. Κατόπιν έχουν παρατηρηθεί αλλαγές ως προς τη διάρθρωση των τμημάτων, έχουν καταργηθεί νομικά πρόσωπα και έχουν δημιουργηθεί νέα τμήματα. Ακόμη μια άλλη παρατήρηση είναι ότι υπάρχει πρόβλημα στο αριθμό των υπάλληλων και αυτό διότι λόγω συνταξιοδότησης ή αποχώρησης δεν αναπληρώνεται οι θέσεις ή καλύπτονται προσωρινά με εποχιακό προσωπικό. Τέλος το σημαντικότερο ίσως πρόβλημα είναι ότι έχουν μειωθεί τα έσοδα του δήμου τόσο από κρατικά κονδύλια και επιχορηγήσεις όσο και από την πλευρά των δημοτών λόγω οικονομικής δυσκολίας στο να ανταπεξέλθουν με την υπάρχουσα κατάσταση. Στη συνέχεια όσον αφορά το εξωτερικό περιβάλλον του δήμου, αντλήθηκαν τα εξής συμπεράσματα από την ανάλυση των ερωτηματολογίων

τα οποία χωρίζονται με κριτήριο το φύλο, την ηλικία και το μορφωτικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά την ερώτηση για το αν είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης με κριτήριο το φύλο, το 41% των γυναικών και το 31% των ανδρών δήλωσαν πως ναι είναι ικανοποιητική εν αντίθεση με το 53% των γυναικών και το 46% των ανδρών που δήλωσαν πως δεν είναι ικανοποιητική. Καθώς το 23% των ανδρών και το 6% των γυναικών απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Έπειτα με κριτήριο την ηλικία στην ίδια ερώτηση το 67% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 30% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών και το 27% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών απάντησαν πως η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης είναι ικανοποιητική. Ενώ δεν βρίσκουν ικανοποιητική τη λειτουργία του δήμου το 64% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, το 50% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών και το 22% των ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών. Καθώς 20% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών, το 11% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 9% ατόμων που ανήκουν στη ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Έπειτα με κριτήριο το μορφωτικό επίπεδο το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 42% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως η λειτουργία του δήμου Μεσσήνης είναι ικανοποιητική, εν αντιθέσει με το 80% ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού, το 58% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 56% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, απάντησαν πως η λειτουργία του δήμου δεν είναι ικανοποιητική. Τέλος το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 11% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Στη συνέχεια όσον αφορά την ερώτηση σχετικά με το αν υπάρχουν διαφορές σε σύγκριση με το 2009, με κριτήριο το φύλο, το 71% των γυναικών και το 54% των ανδρών απάντησαν πως υπάρχουν διαφορές σε σύγκριση με το 2009. Σε αντίθεση με το 38% των ανδρών και το 23% των γυναικών που απάντησαν ότι δεν υπάρχουν διαφορές σε σύγκριση με το 2009. Καθώς το 8% των ανδρών και το 6% απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Ύστερα με κριτήριο την ηλικία το 78% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 73% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45

ετών και το 60% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως υπάρχουν διαφορές εν αντιθέσει με το 2009, ενώ το 27% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, το 22% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, και το 20% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν υπάρχουν διαφορές. Τέλος με κριτήριο το μορφωτικό επίπεδο το 83% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού, 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 45% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και απάντησαν πως υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009, ενώ το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια, το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού και το 17% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση απάντησαν πως δεν υπάρχουν διαφορές σε σχέση με το 2009. Τέλος το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, και 22% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Κατόπιν όσον αφορά την ερώτηση με το αν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις των πολιτών με κριτήριο το φύλο, το 41% των γυναικών και το 38% των ανδρών απάντησαν πως εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους από το δήμο Μεσσήνης, αντιθέτως το 62% των ανδρών και το 59% των γυναικών απάντησαν πως δεν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους. Επίσης με κριτήριο το την ηλικία το 56% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 36% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 30% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους από τον δήμο Μεσσήνης, ενώ το 70% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών, το 64% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών και το 44% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, και απάντησαν πως δεν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους. Επίσης με κριτήριο το μορφωτικό επίπεδο το 75% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 42% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους ως πολίτες, ενώ το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού, το 67% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 58% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και το

25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, απάντησαν πως δεν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις τους ως πολίτες από τον δήμο Μεσσήνης. Έπειτα όσον αφορά την ερώτηση με το αν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης με κριτήριο το φύλο το 38% των ανδρών και το 35% των γυναικών απάντησαν πως έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους από τον δήμο, ενώ το 65% των γυναικών και το 62% των ανδρών δήλωσαν πως δεν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους. Έπειτα με κριτήριο την ηλικία το 60% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, και το 27% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών απάντησαν πως έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους, ενώ το 73% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, το 67% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, και το 40% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως δεν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους από τον δήμο. Ακόμη με κριτήριο το μορφωτικό επίπεδο το 67% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους, αντιθέτως το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού, το 75% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 67% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και το 33% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και απάντησαν πως δεν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης τους από τον δήμο. Στη συνέχεια όσον αφορά την ερώτηση αν είστε ικανοποιημένος ως πολίτης με κριτήριο το φύλο το 41% των γυναικών και το 31% των ανδρών απάντησαν πως είναι ικανοποιημένοι ως πολίτες ενώ το 54% των ανδρών και το 53% των γυναικών απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι από τον δήμο Μεσσήνης. Ενώ το 15% των ανδρών και το 6% των γυναικών απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Υστέρα με κριτήριο την ηλικία το 56% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 30% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών και το 27% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, απάντησαν πως είναι ικανοποιημένοι ως πολίτες από τον δήμο, ενώ το 64% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45ετων , το 60% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών και το 44% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι ως πολίτες. Τέλος με κριτήριο το

μορφωτικό επίπεδο το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 42% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως είναι ικανοποιημένοι από τον δήμο, ενώ το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού, το 58% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 45% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση απάντησαν πως δεν είναι ικανοποιημένοι από τον δήμο Μεσσήνης. Καθώς το 25% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και το 22% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Υστέρα όσον αφορά την ερώτηση με το αν υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο έμμεσο μέλλον με κριτήριο το φύλο το 53% των γυναικών και το 31% των ανδρών απάντησαν πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον, ενώ το 46% των ανδρών και το 35% των γυναικών απάντησαν πως δεν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον. Καθώς το 23% των ανδρών και το 12% των γυναικών απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Επίσης, με κριτήριο την ηλικία το 56% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, το 37% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, και το 30% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απάντησαν πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο μέλλον, ενώ το 50% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών, το 44% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 18-25 ετών, και το 36% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, και απάντησαν πως δεν υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης. ενώ το 27% και το 20% των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-45 ετών, των ατόμων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 45-65 ετών απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ. Τέλος με κριτήριο το μορφωτικό επίπεδο το 59% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 45% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 20% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού απάντησαν πως υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον, ενώ το 80% των ατόμων που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού/διδακτορικού, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 33% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, απήντησαν πως δεν υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον. Καθώς το 50% των ατόμων που ανήκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 22% των ατόμων

που ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 8% των ατόμων που ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση απείχαν και απάντησαν ΔΞ/ΔΑ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα παραπάνω αποτελέσματα των ερωτηματολόγιων συμπεραίνουμε ότι, αρχικά όσον αφορά την λειτουργία του δήμου Μεσσήνης το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων θεωρεί ότι δεν είναι ικανοποιητική η λειτουργία του δήμου. Κατόπιν όσον αφορά στο αν έχουν υπάρχουν διαφορές συγκριτικά με το 2009 επίσης σχεδόν το σύνολο των ερωτηθέντων θεωρεί ότι υπάρχουν διαφορές. Έπειτα όσον αφορά στο αν εκπληρώνονται οι απαιτήσεις των πολιτών, τα υψηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν πως δεν εκπληρώνονται. Κατόπιν όσον αφορά στο αν έχει αλλάξει ο τρόπος εξυπηρέτησης από τον δήμο, το μεγαλύτερο σύνολο των ερωτηθέντων θεωρούν πως δεν έχει αλλάξει. Κατόπιν όσον αφορά τον βαθμό ικανοποίησης των πολιτών, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δήλωσε πως δεν είναι ικανοποιημένοι. Τέλος σχετικά με το αν υπάρχουν περιθώρια ανάκαμψης στο άμεσο μέλλον, οι γνώμες των πολιτών δίστανται και με τις δυο απόψεις να συγκεντρώνουν παραπλήσια ποσοστά. Τέλος κάποιες πιθανές λύσεις οι οποίες θα μπορέσουν να βοηθήσουν στην εξυγίανση των προβλημάτων που υφίστανται τόσο ο δήμος Μεσσήνης όσο και το σύνολο της χώρας μας είναι οι εξής. Αρχικά θεωρώ ότι πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ότι και να εκχωρηθούν έκτος από νέες αρμοδιότητες και νέα δικαιώματα. Κατόπιν πρέπει να γίνουν διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές τόσο στο ιδιωτικό αλλά κυρίως στο δημόσιο τομέα. Επίσης πρέπει να γίνετε καλύτερη διαχείριση των πόρων και των εσόδων. Έπειτα πρέπει να βελτιστοποιηθεί το κομμάτι του έλεγχου, καθώς και να γίνετε καλύτερη αξιολόγηση των αναγκών και να δίνετε προτεραιότητα στον άνθρωπο. Ακόμη να αξιοποιηθούν το τουριστικό και πολιτιστικό κομμάτι του τόπου, καθώς και οι φυσικοί πόροι. Επιπλέον να γίνει ένταξη σε ευρωπαϊκά προγράμματα με την προϋπόθεση ορθής διαχείρισης τους για το κοινωνικό συμφέρον. Εστιάζοντας στις νέες και καινοτόμες ιδέες, στην προώθηση της επιχειρηματικότητας με αξιοποίηση των νέων σε θέσεις εργασίας, καθώς και των ευπαθών ομάδων. Και τέλος θα πρέπει να γίνει ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, μέσω της αξιοποίησης, της προβολής και της προώθησης των τοπικών προϊόντων και με την στερέωση βάσεων για ανάπτυξη της παράγωγης με προοπτικές εξαγωγών σε κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αλογοσκούφης, Γ. (2011). Η Ελληνική Οικονομία και η Κρίση <https://tinyurl.com/j83jaee> (Πρόσβαση: 27-5-2016).

Βαρουφάκης, Γ., Πατώκος, Τ., Τσερκέζης Λ. και Κουτσοπέτρος Χ. (2011). Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και την Ευρώπη το 2011, Έρευνα από το Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, ΙΝΕ Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ. <http://tinyurl.com/q6s963w> (Πρόσβαση: 29-4-2016).

Διακόπουλος, Χ. (2009). Περιοδικό Ακτίνες Αρ. 702 Αθωνίτης, <https://tinyurl.com/zsvxl2j> (πρόσβαση: 20 -1-2017)

Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου Μεσσήνης, 2014-2019 Α' φάση: Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης- Στρατηγικός σχεδιασμός, (2015). 326 σελ, σελ. 11, σ.σ. 20-24, σ.σ. 29-34, σ.σ. 104-162

Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, (2017). Η Ελληνική Οικονομία Τριμηνιαία Έκθεση Αρ. Τεύχους 86, Αθήνα, σελ. 86.

Καραντάνου, Ε. (2011). Θεσμικό πλαίσιο και νομοθεσία για τα οικονομικά των δευτεροβάθμιων Ο.Τ.Α. ανάλυση τριών ενδεικτικών προϋπολογισμών, συμπεράσματα, προτάσεις Πτυχιακή Εργασία του τμήματος Οικονομικής Διαχείρισης, σ.σ. 9-11.

Κατωμάνης, Φ. (2013), Οι Βυζαντινοί Δήμοι, <https://tinyurl.com/j2aluef> (πρόσβαση 8-3-2017).

Κότιος , Α. & Παυλίδης, Γ.(2012). Διεθνείς οικονομικές κρίσεις - κρίσεις του συστήματος ή της πολιτικής; Αθήνα: Εκδόσεις: Rosili, 268 σελ, σ.σ.16-17,σελ 22,σ.σ. 23-24, σ.σ. 24-25, σ.σ. 25-27, σ.σ. 32-34, σ.σ. 119 – 121, σ.σ. 132 – 133 σ.σ. 157 – 160, σ.σ. 166 – 167.

Κωστόπουλος ,Τ. (2014). Τοπική Δημοκρατία και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, Αθήνα: Εκδόσεις :Παπαζήση, 392 σελ, σελ. 292.

Μπεσίλα - Βήκα, Ε. (2007). *Τοπική Αυτοδιοίκηση*. Αθήνα - Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις :Σακκούλα, τόμος 1,543 σελ, σ.σ. 196 – 227

Νόμος Ν. 3852/2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης*», ΦΕΚ 87 Α’/7-6-2010, <https://tinyurl.com/zy56nvj> (πρόσβαση 1-3-2017)

Νόμος Ν.3463/2006 «*«Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»* ΦΕΚ 114/Α’/8-6-2006, <https://tinyurl.com/jxq3wal> (πρόσβαση 1-3-2017

Ξυλά Τ. , Χατζάτογλου Μ., Καμπόλη Ε. και άλλοι, (2012). *Δομή και λειτουργία της Τοπικής και Περιφερειακής Δημοκρατίας Ελλάδα*, Υπουργείο Εσωτερικών, 54 σελ, σ.σ. 12-14, σ.σ. 22-24,

Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας , «*Η Κρίση της Ελληνικής Οικονομίας και η αντιμετώπιση της*» σ.σ. 1 – 5 , <https://tinyurl.com/z4nwf6l> (πρόσβαση: 9 -2-2017).

Παπανικολάου, Κ. (2013). « *Κείμενο Πολιτικής, Κρίση χρέους της ζώνης του ευρώ: Επιπτώσεις στην εξωτερική διάσταση της Ε.Ε*», Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής, Παρατηρητήριο για την κρίση, Νο 3 Ιούλιος 2013 σ.σ. 5 – 9 <https://tinyurl.com/zp4v9o8> , (πρόσβαση: 20-1-2017).

Πετράκη – Κώττη Α. & Κώττης, Γ. (2008). *Σύγχρονη Μακροοικονομική*. Αθήνα: Εκδόσεις: Ε. Μπένου, σελ 497, σ.σ 349-351, σ.σ 355-361, σ.σ 357-361.

Στόγιας, Γ. (2009). *Crisis management μια προσέγγιση στη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 μέσω του marketing*, Πτυχιακή εργασία στο Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης Τμήμα Marketing σ.σ. 132-133 <https://tinyurl.com/zq8vm95> (πρόσβαση: 19 -1-2017).

Σφακιανάκης, Μ.(2006). *Διοικητική κρίσεων*. Αθήνα: Εκδόσεις: Έλλην, σελ 127, σ.σ 32-33,σ.σ 37-39.

Τράπεζα της Ελλάδος (2008-2013), «*Το χρονικό της μεγάλης κρίσης η τράπεζα της Ελλάδος 2008-2013*» Κέντρο Πολιτισμού Έρευνας και Τεκμηρίωσης. <https://tinyurl.com/hv4j952> (πρόσβαση: 26 -1-2017).

Τσέκος, Θ. (2012, Χειμερινό εξάμηνο). *Δημόσια Πολιτική*. Σημειώσεις μαθήματος στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Σχόλη

Διοίκησης και Οικονομίας, ΤΕΙ Καλαμάτας, Καλαμάτα 98 σελ, σελ. 4, σελ. 5, σ.σ 7-8, σ.σ 96-97, σελ. 98.

Τσουντας, Κ. και Τριανταφυλλοπούλου, Α. (2009). *Η Οργάνωση και οι Λειτουργίες της Κεντρικής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Αθήνα: Εκδόσεις: Παπαζήση, 590 σελ, σελ. 535.

Χαρδούβελης, Γ. (2009). «*Η χρηματοοικονομική κρίση και το μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας*», Eurobank EFG Economic Research: «*Η κρίση του 2007-2009: Τα αίτια, η αντιμετώπιση και οι προοπτικές*», Τόμος IV, Τεύχος 8, σ.σ. 2-3, 21-24 <https://tinyurl.com/k4tocxl> (πρόσβαση: 15-1-2017).

Χαρδούβελης Γ. , (2009), « *Η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση και η ευρύτερη περιοχή μας: Επιπτώσεις και προοπτικές* » *Παρουσίαση σε συνέδριο της Prothesis του Γκίκα Α. Χαρδούβελη* σ.σ. 5 – 7, <https://tinyurl.com/heaxqos> (πρόσβαση: 2 -2-2017).

Χαρδούβελης, Γ. (2013). Επιστημονικό συνέδριο «*Η Ελλάδα μετά την κρίση*», Eurobank EFG Economic Research: «*Τομές, ρήξεις και αδράνειες στη μεταπολεμική Ελλάδα*» της Εταιρείας Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού & Γενικής Παιδείας, 19 Απριλίου 2013 Τόμος VIII | Τεύχος 4 | Απρίλιος 2013, <http://tinyurl.com/jm99t7o> (πρόσβαση: 26 -1-2017)

Χολέβας, Ι. Σύγχρονο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Οικονομικών Επιστήμων, (2004). (Τόμος Α, 562 σελ, σελ. 44, σ.σ.81-83, σ.σ.81-83). Αθήνα : Εκδόσεις: Πάμισος.

Ξενόγλωσση

European Commission, (2017). *European Economic Forecast, Winter 2017* Institutional paper 048, February, p.1, p.146, p. 157.

Ozturk, S. & Sozdemir, A., (2014). « *Effects of Global Financial Crisis on Greece Economy*», <https://tinyurl.com/zdmslsl> (πρόσβαση: 26 -3-2016).

Rubin, R., *The Eurozone Crisis: Three Things to Know*, (απόσπασμα ομιλίας), <https://tinyurl.com/zhjc9tf> , (πρόσβαση: 25 -1-2017).

Salvatore, D. , (2015), «*Europe's euro and competitiveness crises*» [Journal of Policy Modeling](#), 2015, vol. 37, issue 3, p.p. 445-449, <https://tinyurl.com/jxpblxb> (πρόσβαση: 27 -5-2016).

Διαδικτυακή

Δήμος Μεσσήνης. <http://www.messini.gr/> (πρόσβαση 12-12-2016).

Διαύγεια. <https://et.diavgeia.gov.gr/f/dimosmessinis> (πρόσβαση 28-12-2016).

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. <http://www.imf.org/external/index.htm> (πρόσβαση 18-02-2017).

ΕΛΣΤΑΤ. <http://www.statistics.gr/> (πρόσβαση 17-02-2017).

Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ. <http://www.inegsee.gr/> (πρόσβαση 23-05-2017).

Ι.Ο.Β.Ε.. <https://tinyurl.com/y9nk3age> (πρόσβαση 23-05-2017).

Υπουργείου Εσωτερικών. www.ypes.gr (πρόσβαση 11-12-2016). Υπουργείου Οικονομικών. <http://www.minfin.gr/> (πρόσβαση 23-05-2017).

European Commission. <https://tinyurl.com/y7tnnqkv> (πρόσβαση 23-05-2017).

EUROSTAT. <http://ec.europa.eu/eurostat> (πρόσβαση 17-02-2017).

Online Οικονομική ενημέρωση. www.bankingnews.gr (πρόσβαση 29-05-2017).